

NÁŠ ČAS

ČASOPIS UNIVERZITY KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE

SLOVO, ČO UM
AJ SRDCE VAŠE
POSILNÍ...

Konštantín Filozof: Proglas

2015
číslo 2
ročník XIX.

VÝSKUMNÉ TÍMY

KATEDRA EKOLÓGIE
A ENVIRONMENTALISTIKY

EDITORIÁL

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,
milé študentky, milí študenti!

Na začiatku letného semestra akademického roka 2014/2015 mi dovoľte Vás čo najsrdečnejšie pozdraviť a zapriať Vám veľa úspechov a zdravia pri plnení každodenných úloh. Len toho zdravia akoby nám v posledných mesiacoch ubúdalo. Stále viac ľudí zápasí s nejakou chorobou a únavou, ale pevne dúfam, že s nezadržateľným príchodom jari naberieme nové sily a zvládneme všetky pred nami stojace úlohy. Úlohu akoby stále len pribúdalo, ako aj potreba realizovať zmeny na rôznych úrovniach a v oblastiach. Počet konfliktných situácií okolo nás, aj v nás, ako keby narastal a aj vnútorný pokoj sme ťažšie nadobúdali. V celom tomto dianí by mal každý jednotliviec čo najlepšie obstáť a byť čo najviac produktívny. Je to úloha neľahká a bez vzájomnej pomoci a spolupráce ťažko zvládnuteľná. Preto je nevyhnutné, aby sme pravidelne komunikovali a úprimne a korektne riešili vyskytujúce sa problémy.

Príkladom takejto dobrej spolupráce medzi jednotlivými organizačnými zložkami univerzity bol v polovici februára organizovaný Deň otvorených dverí. Dňa 19. februára mali uchádzači o štúdium a verejnosť príležitosť voľne a nezáväzne

si prezrieť priestory našej univerzity, ako aj možnosť oboznámiť sa s jej štruktúrou a rôznymi aktivitami. Touto cestou by som sa chcel úprimne poďakovať všetkým zainteresovaným, ktorí sa pričínili o zdarný priebeh tejto udalosti, ktorá je tak dôležitá pri propagácii možnosti štúdia a získavaní budúcich študentov.

Zároveň sa chcem poďakovať aj všetkým študentom, ktorí sa v roku 2014 zapojili do medzinárodného hodnotenia kvality vzdelávania The Trendence Graduate Barometer (medzinárodný prieskum v oblasti kariéry, vzdelávania a zamestnávateľov v Európe). Výsledky prieskumu sú pre Univerzitu Konštantína Filozofa v Nitre podnetné a fakulty univerzity ich zohľadňujú pri neustálom zlepšovaní vnútorného systému kvality vzdelávania.

Vytváranie dobrého vzťahu k Alma mater je veľmi dôležitou súčasťou dobre fungujúcej vysokoškolskej inštitúcie. Práve preto chceme vytvoriť nový priestor na komunikáciu medzi absolventmi a univerzitou a umožniť vzájomnú spoluprácu a kontakt medzi absolventmi, ktorí úspešne ukončili UKF v Nitre a jej priaznivcami, priateľmi a podporovateľmi. Implementáciou v AiS2 vytvoreného modulu pod názvom ALUMNI SPACE chceme celý tento proces zefektívniť a obsahovo dotvoriť. Na začiatku letného semestra už máme za sebou úspešne zvládnutú prípravu a aj priebeh komplexnej akreditácie. Veríme, že výsledné hodnotenie akreditačnej komisie bude pre nás priaznivé a našim študentom budeme môcť naďalej poskytovať kvalitné vzdelávanie.

Záverom želim všetkým nám, aby sa nám darilo a aby sme úspešne absolvovali letný semester akademického roka 2014/2015. Želám Vám i sebe, aby sa všetky naše stretnutia niesli v atmosfére porozumenia a dobrej pracovnej pohody.

PaedDr. Ladislav Baráth, PhD.,
prorektor pre vzdelávanie

NÁŠ ČAS

ČASOPIS UNIVERZITY KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE

OBSAH

Editoriál...	2
Deň otvorených dverí 2015...	3
Prof. PhDr. Eva Tučná, CSc. ...	10
Na slovíčko o slove ...	14
Profesor Majerník 80-ročný ...	16
Úspešný absolvent Dana Klučárová ...	17
„Živočíchý pod vplyvom“... meniaceho sa prostredia ...	18
Projekt skvalitní vzdelávací proces ...	22
Študenti našej univerzity exelovali ...	25
Titulkovanie pre nepočujúcich ...	26
V zdravom tele zdravý duch ...	27
Aktivity Katedry filozofie ...	28
Známy fenomén – nové poznatky ...	30
Pohľad do zákulisia spravodajských portálov ...	31
Storočnica Veľkej vojny ...	32
CERI -SK zviditeľňuje Filozofickú fakultu ...	34
Mladý prekladateľ 2014 ...	36
Teória prepojená s praxou ...	38
Rok v živote nováčika ...	40
Valentínska kvapka krvi ...	42
Deň s románskym jazykom ...	42
Univerzita úspešná v projektoch KEGA ...	42
Uzavreli zmluvu ...	43
Nitrianske univerzity plesali ...	43
Turnaj geografov ...	44
Víťazné hádzanárky ...	45
Matematici hrali volejbal ...	45
„Baroková“ odborná prax ...	46
Demokracie, toť diskuse! ...	48
Podujatia Katedry rusistiky ...	50
K vedeckým odkazom Mikuláša Bakoša ...	51
Aktivity Katedry sociálnej práce a sociálnych vied ...	52
Cena Pavla Straussa 2014 ...	54
Autorské čítanie ...	56
Študenti v KREATIV-e ...	57
Katedra romanistiky v Guadalajare ...	58
Môže mať dieťa troch rodičov? ...	58
Univerzita zavádza elektronické označovanie publikácií ...	60
Krst Testovej príručky ...	62
Za Branislavom Hudecom ...	63

TIRÁŽ

Náš čas 2/2015

Časopis Univerzity Konštantína Filozofa
v Nitre, ročník XIX., číslo 2 (123), 2015

Redakcia

Mgr. Jana Krajčovičová
(výkonná redaktorka),
Ing. Mgr. Tatiana Palkovičová,
Lubo Balko (foto, grafický dizajn a sadzba)

Vydáva UKF v Nitre

Univerzita Konštantína Filozofa,
rektorát, Tr. Andreja Hlinku č. 1,
949 74 Nitra,
e-mail: jkrajcovicova@ukf.sk,
info@ukf.sk,
Tel.: 037/6408 030,
web: www.ukf.sk/media-ukf/nas-cas

Foto na prednej strane obálky:
Srbská študentka Nadja Poljak na Katedre
ekológie a environmentalistiky, foto: LB

EV 1260/08 | ISSN 1338 - 3272
IČO vydavateľa - IČO 00 157 716 |
Apríl 2015

UZÁVIERKA

čísla 3/2015: 15.4.2015

Svoje príspevky, postrehy, nápady
môžete zaslať na adresu: jkrajcovi-
cova@ukf.sk. Rovnako nám dajte
vedieť o aktivitách, ktoré pripra-
vujete na vašich pracoviskách, aby
sme mohli robiť stále kvalitnejší a
zaujímavejší časopis. Ďakujeme.

facebook.com/ukfvnitre

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ 2015

Na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre sa vo štvrtok 19. februára 2015 uskutočnil Deň otvorených dverí. Počas neho mohli študenti stredných škôl, ich rodičia a študijní poradcovia navštíviť a voľne si prezrieť priestory všetkých piatich fakúlt.

Zároveň im pracovníci študijných oddelení, pedagógovia a doktorandi poskytli informácie o možnostiach vysokoškolského štúdia na našej univerzite, o študijných programoch realizovaných univerzitou a ich uplatniteľnosti na trhu práce, o podmienkach prijímacieho konania či o dôležitých termínoch. Uchádzači o štúdium tak mali príležitosť oboznámiť sa so štruktúrou a aktivitami univerzity, so systémom výučby a pozrieť si výučbové, výskumné, technologické a knižničné priestory fakúlt spojené s odborným výkladom.

Deň otvorených dverí prebiehal vo všetkých objektoch univerzity. Okrem toho boli záujemcom o štúdium v hlavnej budove na Tr. A. Hlinku 1 k dispozícii informácie o Študentskom parlamente, o spolku Erasmus Student Network (ESN), o organizáciách AIESEC a SAIA.

Oddelenie médií UKF v Nitre zabezpečilo v spolupráci s ESN a Mediálnym centrom Filozofickej fakulty UKF v Nitre pre návštevníkov Dňa otvorených dverí vyplňanie a zber krátkych dotazníkov, určených pre záujemcov o štúdium na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre. Podarilo sa nám získať 409 vyplnených krátkych dotazníkov od záujemcov o štúdium na univerzite, z ktorých vy-

plynulo, že záujemcovia o štúdium na univerzite prišli na DOD najmä z Nitrianskeho kraja (67 %), z Trnavského kraja (12 %) a z Banskobystrického kraja (8 %). Najmenej zastúpený bol Žilinský (2 %), Košický (1 %) a Prešovský kraj (1 %). V najväčšej miere išlo o študentov stredných škôl (95 %), pracujúcich (2,3 %), študentov vysokých škôl (1,2 %) a necele percento tvorili rodičia a nezamestnaní.

Záujemcovia o štúdium uvádzali ako typ strednej školy najčastejšie stredné odborné školy (47 %) a gymnáziá (42 %). Obchodné akadémie sme zaregistrovali u 10 % a zvyšok tvorili konzervatóriá (1 %). Záujem o štúdium prejavilo 68 % návštevníkov, 28 % uviedlo, že ešte nie sú rozhodnutí a 4 %, že záujem študovať na UKF nemajú.

Výsledky získané na základe dotazníkového prieskumu medzi záujemcami o štúdium na našej univerzite nám pomáhajú efektívnejšie komunikovať s danou cieľovou skupinou a každý rok kvalitnejšie pripraviť toto podujatie, ktorého organizovanie sa stalo univerzitnou tradíciou.

Fakulta prírodných vied

Fakultu prírodných vied navštívilo počas Dňa otvorených dverí približne 120 záujemcov o vysokoškolské štúdium, ktorí pricestovali z viacerých krajov Slovenska, najmä jeho severných častí. Pre uchádzačov o bakalárske a magisterské študijné programy pripravila fakulta viacero hodnotných aktivít a prezentácií, vďaka ktorým mali maturanti možnosť spoznať akademické prostredie fakulty a univerzity. Všeobecné informácie o štúdiu na vysokej škole, jeho organizácii, ponuke študijných programov, podmienkach prijímacieho konania, dôležitých termínoch a o iných zaujímavostiach (mobility, študentský

nost oboznámiť sa s priestormi fakulty a jej pracovísk. Vybraní vysokoškolskí pedagógovia a doktorandi po skončení hlavných prezentácií vždy odvieďli uchádzačov do priestorov jednotlivých katedier a ústavov. Záujemcovia o štúdium si prezreli priestory, osobne videli, kde a za akých podmienok sa realizuje výučba (prednáškové učebne, špecializované počítačové učebne, laboratóriá,...).

Každá katedra a ústav si pre uchádzačov pripravila bohatý sprievodný program, na ktorom prezentovala svoje vedecké a výskumné zameranie, spôsoby výučby profilových predmetov, študentský život a v neposlednom rade aj uplatniteľnosť svojich absolventov v praxi.

Je vhodné poznamenať, že väčšina uchádzačov navštívila vybrané katedry účelovo, nakoľko prišli s jasnou predstavou o budúcom štúdiu. Študenti a ich rodinní príslušníci sa zaujímali o rozdiely medzi učiteľskými a neučiteľskými študijnými programami, možnosťami ubytovania, absolvovania odbornej praxe a najmä o uplatnenie po skončení školy. K často kladeným otázkam patrili aj tie, ktoré sa dotýkali externých foriem štúdia. Predmetom záujmu bola, okrem samotnej ponuky študijných programov, aj výška školného a realizácia výučby.

Najväčší záujem bol o štúdium študijných programov ponúkaných Katedrou informatiky, Katedrou geografie a regionálneho rozvoja, ako aj Katedrou ekológie a environmentalistiky. Ostatné katedry a ústavy fakulty zaznamenali v porovnaní s predošlými rokmi kolísavý záujem zo strany študentov.

Celé podujatie bolo v rámci Fakulty prírodných vied organizačne dobre pripravené, preto všetkým, ktorí sa rôznou mierou zapojili do zdarného priebehu, srdečne ďakujeme.

RNDr. Dušan Vallo, PhD.,
prodekan pre vzdelávaciu činnosť FPV

život,...) sa návštevníci dozvedeli počas plenárnych prednášok, konaných v pravidelných hodinových cykloch.

Študijné oddelenie Dekanátu FPV poskytovalo záujemcom o štúdium relevantné informácie o detailoch prijímacieho konania, sprostredkovalo priame kontakty na zástupcov jednotlivých katedier a poskytlo mnohé cenné informačné a propagačné materiály k ponuke štúdia. Okrem ponuky študijných programov mali uchádzači mož-

Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva

Fakultu sociálnych vied a zdravotníctva navštívilo počas Dňa otvorených dverí odhadom okolo 150 záujemcov o vysokoškolské štúdium nielen z Nitrianskeho kraja. Maturantov zaujala predovšetkým úvodná prezentácia týkajúca sa študijných programov, uplatnenia absolventov a pracovísk fakulty. Okrem informácií o podmienkach prijímacieho konania a dôležitých termínoch sa mohli dozvedieť aj to, aké sú možnosti študijných pobytov v zahraničí, či zaujímavosti o spolupráci katedri s domácimi a zahraničnými inštitúciami. Jednotlivé katedry FSVaZ pripravili pre záujemcov o štúdium viacero aktivít.

Na Katedre psychologických vied a Ústave aplikovanej psychológie bolo pre študentov pripravené kariérové poradenstvo a uchádzači si mohli otestovať svoj kariérový osobnostný profil ako základ pri rozhodovaní sa o svojej budúcej kariére či výbere vysokoškolského odboru.

Katedra sociálnej práce a sociálnych vied pripravila pre záujemcov o štúdium paletu workshopov zameraných na spoznanie osobnostných predpokladov pre výkon sociálnej práce, ale získanie nových vedomostí ohľadom práva v sociálnej práci. Na Ústave romologických štúdií boli pre uchádzačov pripravené informácie o študijnom programe Sociálne služby a poradenstvo, ako i množstvo ďalších informácií zo života katedry.

Katedra ošetrovateľstva predstavila uchádzačom svoje odborné učebne, v ktorých študenti nadobúdajú praktické zručnosti potrebné pre výkon sestier. Uchádzači si taktiež mohli otestovať svoj krvný tlak.

Praktický zážitok si mohli odniesť uchádzači i na Katedre klinických disciplín a urgentnej medicíny. Pre uchádzačov boli pripravené ukážky práce zdravotníckeho záchranára v simulovanom prostredí sanitky a mohli si vyskúšať napríklad kardiopulmonálnu resuscitáciu s PC kontrolou.

Katedry a ústavy na FSVaZ ponúkli návštevníkom okrem rôznych prezentácií, praktických aktivít, otvorených prednášok a návštev výučbových priestorov aj príležitosť diskutovať so študentmi a pedagógmi našej fakulty o uplatnení v odbore, náročnosti štúdia a odbornej praxe, skúsenostiach a možnostiach absolvovať zahraničné stáže.

Ako nasvedčujú vyjadrenia maturantov, nádejných budúcich študentov našej univerzity, aj tohtoročný Deň otvorených dverí splnil svoj cieľ – prispieť k ulahčeniu ich rozhodovania o tom, či bude naša fakulta miestom, kde si začnú plniť svoje kariérne ciele.

PhDr. Ľubor Pilárik, PhD.,
prodekan pre vzdelávaciu činnosť FSVaZ

Fakulta stredoeurópskych štúdií

Program Dňa otvorených dverí sa na Fakulte stredoeurópskych štúdií začal prezentáciou fakulty, pozostávajúcej z ústavov a katedry, akreditovaných študijných programov, ktoré FSŠ ponúka. Študenti sa oboznámili s možnosťami štúdia, spoznali priestory a vybavenie fakulty a osobne sa stretli s vyučujúcimi na jednotlivých ústavoch a katedre. Cieľom jednotlivých pracovísk bola prezentácia štúdia, zameranie, uplatnenie, aktivity či možnosti štipendijných pobytov v zahraničí.

Pracovníci Ústavu stredoeurópskych jazykov a kultúr si pripravili interaktívnu prezentáciu, prostredníctvom ktorej predstavili potenciálnym študentom možnosti štúdia, realizované v akreditovanom študijnom programe Stredoeurópske areálové štúdiá. Ján Gallik privítal záujemcov o tento odbor a predstavil možnosti štúdia na bakalárskom i na magisterskom stupni, pričom poukázal i na možnosti uplatnenia sa na trhu práce, predstavil stručne predmety, ktoré sa v rámci študijného programu vyučujú, poukázal na možnosti odbornej praxe a pod.

No štúdium nie je len o učení sa, ale i o cestovaní, spoznávaní nových krajín, napr. možnosťou štúdia na zahraničných univerzitách, t. j. je i o získavaní širších obzorov. Anna Šírová Majkrzak sa prostredníctvom rozhovoru so študentmi 2. ročníka magisterského stupňa Michaelou Gábrišovou a Tomášom Mórim snažila poukázať na výhody zahraničného pobytu, realizovaného na Varšavskej univerzite. Štefan Timko prezentoval možnosti kultúrno-spoločenských podujatí a aktivít v Nitre, pretože ju môžeme bez obáv považovať za skutočne univerzitné mesto, čo sa odráža i v organizovaných podujatiach, venovaných práve vysokoškolským študentom. Študentka 1. ročníka bakalárskeho stupňa Lucia Machalková porozprávala svoje dojmy, pocity a skúsenosti čerstvo nadobudnuté po prvom /zimnom/ semestri štúdia v študijnom programe Stredoeurópske areálové štúdiá. Doktorandské štúdium predstavila Magdaléna Barányiová. Ako sama poznamenala: „možno si myslíte, že vás sa to ešte netýka, ale verte mi, tých päť rokov štúdia vám ubehne ako voda a príde čas, keď si budete musieť

opätovne položiť otázku, čo ďalej?!“ Vždy je dobré, keď sa potenciálni študenti dozvedia o všetkých možnostiach štúdia, realizovaných na Fakulte stredoeurópskych štúdií. Lebo ako sa vraví, „lepšie je raz vidieť ako stokrát počuť“. Prezentácia Ústavu bola sprevádzaná aj výstavou publikačnej činnosti od renomovaných odborníkov tohto pracoviska.

V Ústave pre vzdelávanie pedagógov jeho riaditeľ Štefan Balla vo svojom vystúpení charakterizoval študijné programy ústavu s dôrazom na ich aktuálnosť a užitočnosť. Zo strany študentov odznelo viacero otázok, týkajúcich sa možnosti študentov v meste Nitra (športové aktivity, kultúrny život, ubytovanie, cestovanie). Niektoré otázky sa týkali aj Univerzitnej knižnice. Na druhej prezentácii sa zúčastnilo približne 12 študentov a ich rodičia. Celkovo môžeme skonštatovať, že o študijný program Predškolská a elementárna pedagogika je priemerný záujem a vyzerá to tak, že aj v nasledujúcom akademickom roku môžeme počítať so záujemcami o štúdium na tomto pracovisku.

Na Katedre cestovného ruchu sa prezentácie študijného programu Regionálny cestovný ruch v študijnom odbore 8.1.1 Cestovný ruch zúčastnili pedagógovia a študenti katedry spolu so záujemcami o štúdium z radov maturantov z celého Slovenska. Vedúca katedry Zuzana Palenčíková informovala maturantov o možnostiach štúdia a o výhodách štúdia na našej fakulte v uvedenom študijnom odbore. Vyzdvihnutý bol hlavný argument štúdia cestovného ruchu na FSŠ vzhľadom na existenciu „necesoruchárskych“ programov, ktoré sú akreditované na iných univerzitách, a to je akreditácia prezentovaného študijného programu priamo v študijnom odbore 8.1.1 Cestovný ruch. Ďalšou silnou stránkou štúdia cestovného ruchu na FSŠ je silná prepojenosť s praxou prostredníctvom obsahu štúdia, ale aj prostredníctvom zmluvne zabezpečených partnerstiev s renomovanými zariadeniami cestovného ruchu v Slovenskej republike. Dôkazom toho je aj stáž študentky 2. ročníka odboru cestovný ruch Moniky Kubovej, ktorá prítomným uchádzačom o štúdium sprostredkovala cenné skúsenosti z ho-

tela Kempinski River Park v Bratislave. Prítomní študenti 1. a 2. ročníka odboru Regionálny cestovný ruch odpovedali na otázky maturantov počas neformálnych diskusií. Po ukončení programu DOD pokračovala výučba podľa stanoveného rozvrhu.

Ústav maďarskej jazykovedy a literárnej vedy zorganizoval stretnutie, v rámci ktorého pracovníci ústavu predstavili možnosti a výsledky tunajšieho štúdia. Celé podujatie sa zopakovalo ešte raz (o niečo neskôr) pre tých, ktorí sa nemohli zúčastniť rannej prezentácie. Hostí privítal Kristian Benyovszky a stručne prezentoval všetky študijné odbory, ktoré sa dajú študovať v našom ústave. Vedúci ústavu predstavil aj pracovníkov, zaoberajúcich sa literárnou vedou, ako aj predmety študijných programov z danej oblasti. Ján Bauko oboznámil prítomných hostí so vzdelávacou a výskumnou činnosťou lingvistického oddelenia ústavu. Károly Presinszky oboznámil našich hostí s aktivitami, zameranými na osobný a odborný rast, ktoré ponúka pracovisko študentom aj mimo vyučovania. Po vypočutí prezentácií mali záujemcovia o štúdium možnosť položiť otázky, z ktorých sa vyvinula príjemná debata.

Sprievodný program DOD tvorili aktivity študentov a študentských organizácií. Záujemcom, hlavne tohtoročným maturantom, sa rozdávali informačné letáky. Celá akcia bola v rámci Fakulty stredoeurópskych štúdií precízne a starostlivo pripravená, a tak informačné dopoludnie prebiehalo v príjemnej atmosfére. Všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom zapojili do vynikajúceho priebehu DOD na FSŠ UKF v Nitre srdečne ďakujeme.

Mgr. Magdaléna Barányiová,
RNDr. Štefan Balla, PhD.,
PhDr. Zuzana Palenčíková, PhD.,
Mgr. Balázs Kantár,
Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF
v Nitre

Filozofická fakulta

Pre uchádzačov o bakalárske a magisterské študijné programy pripravila Filozofická fakulta prezentáciu možností štúdia na akademický rok 2015/2016. Na pôde Filozofickej fakulty privítal uchádzačov dekan prof. PaedDr. Bernard Garaj, CSc., ktorý predstavil fakultu, vyjadril potešenie z účasti a zaželel prítomným úspešný deň.

Následne boli uchádzačom zástupcami pracovísk v Aule univerzity prezentované jednotlivé študijné programy v dvoch blokoch podľa vopred stanoveného programu. V priestore pred Aulou mali uchádzači možnosť získať informácie všeobecného charakteru. Referentky Študijného oddelenia fakulty poskytovali

stovkám uchádzačov nielen relevantné informácie týkajúce sa študijných programov a prijímacieho konania, ale záujemcovia si tiež mohli zakúpiť zborníky riešených úloh z vybraných študijných programov a prihlásiť sa na prípravné kurzy, ktoré organizujú niektoré pracoviská fakulty pred prijímacím konaním.

Zástupcovia viacerých pracovísk pripravili v priestore pred Aulou aj informačné pulty, kde záujemcom prezentovali odborné aktivity vlastných pracovísk

pútavým spôsobom, a to formou výstavy artefaktov, názornej ukážky vlastnej tvorby a pod. Domnievame sa, že práve tento priestor bol kľúčový a vidno, že mnohých uchádzačov takáto forma poskytovania informácií zaujala. Okrem ponuky študijných programov mali uchádzači možnosť oboznámiť sa s priestormi fakulty, ktoré sú situované celkovo v štyroch budovách a so životom na jej pracoviskách. Niektorí kolegovia po skončení hlavnej prezentácie v Aule odviekli uchádzačov do priestorov fakulty, v ktorých sa realizuje výučba (špecializované učebne, laboratória a pod.) a ponúkli im aj návštevu modelovej hodiny.

K študijným programom, o ktoré je tradične najvyšší záujem, patria nielen vybrané kombinácie učiteľských študijných programov, ale najmä jazykové študijné programy, prekladateľstvo a tlmočníctvo a tiež kulturológia – riadenie kultúry a turizmu, marketingová komunikácia a reklama a žurnalistika a mnohé ďalšie.

doc. PhDr. Jarmila Jurová, PhD.,
prodekan pre vzdelávanie v interných formách štúdia FF

Pedagogická fakulta

Deň otvorených dverí na Pedagogickej fakulte hodnotím mimoriadne pozitívne. Vzhľadom na účasť uchádzačov na fakultnej akcii patril tento ročník určite k najpočetnejším. V pripravenosti a zorientovanosti uchádzačov bolo vidieť jednoznačný a viacmenej vyhraný záujem o konkrétne študijné programy z ponuky fakulty, ako aj jasnú predstavu o tom, čo od štúdia na vysokej škole očakávajú.

Najvýraznejší záujem sme zaznamenali o štúdium študijného programu predškolská a elementárna pedagogika, ale tiež štúdium učiteľských programov a programu bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci. Aktivity a program, ktorý fakulta a všetky jej pracoviská pripravili, bol dynamický, zaujímavý a z pohľadu uchádzačov pozitívne hodnotený. V programe bol vytvorený priestor nielen pre prezentáciu študijných odborov a študijných programov, ale tiež pre stu-

dentov, ich produkty, tvorivú a umeleckú prácu a prezentáciu ukážok a ponúk z ich študentského života.

Fakulta v ponuke študijných programov sústreďuje pozornosť predovšetkým na overenú kvalitu, teda na programy etablované a vysoko hodnotené v širšom odbornom i profesijnom diskurze. V čase komplexných akreditácií neotvára fakulta programy nové, ale programy, ktoré reflektujú požiadavky z praxe a majú teda aj vysokú mieru zamestnanosti absolventov. K najatraktívnejším programom patrí predškolská a elementárna pedagogika, bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, šport a rekreácia, anglický jazyk a kultúra, učiteľstvo telesnej výchovy, hudobného, výtvarného umenia, anglického jazyka, pedagogiky, psychológie i techniky. Fakulta ponúka študentom kvalitnú profesionálnu edukačnú prácu pedagógov založenú na praxi a výskume národnej a medzinárodnej úrovne v partnerskom vyučovacom štýle s možnosťou priame-

ho hodnotenia kvality študijných programov, predmetov a činnosti učiteľov. Prioritou vzdelávacieho procesu na PF UKF je okrem rozvíjania konkrétnych profesijných kompetencií oi. aj prostredníctvom najväčšieho rozsahu pedagogických praxí v študijných programoch, tiež sprostredkovanie všeobecného vzdelania, stimulácia tvorivosti, flexibility, učebných zručností, podpora samostatnosti a angažovanosti tak, aby sa na základe akademických tradícií v slobodnom prostredí mohli vytvárať postoje študentov k problémom spoločnosti a kultúry.

doc. PaedDr. Jana Duchovičová, PhD.,
prodekan pre vzdelávanie PF

ČLÁNOK **DOD2015**

REDAKTORKA **Jana Krajčovičová**

FOTOGRAFIE **Lubo Balko**

Prof. PhDr. EVA TUČNÁ, CSc.

Eva Tučná – vysokoškolská profesorka, renomovaná literárna vedkyňa, literárna teoretička a kritička, významná osobnosť akademického prostredia: dlhoročná vedúca Katedry slovenskej literatúry, prodekanka a dekanka FF UKF v Nitre, prorektorka UKF v Nitre – jubilujúca.

Po ukončení vysokoškolského štúdia na Filozofickej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Prešove začala svoju profesionálnu kariéru ako stredoškolská učiteľka slovenčiny a histórie na Strednej priemyselnej škole strojníckej v Bánovciach nad Bebravou.

V roku 1969 začína jej účinkovanie v akademickom prostredí - v pozícii vysokoškolskej učiteľky, najskôr na Katedre slovenského jazyka a literatúry na Pedagogickej fakulte v Nitre. Vo svojom profesijnom pôsobení zastávala niekoľko významných funkcií: v rokoch 1990 – 1992 bola vedúcou Katedry slovenskej literatúry Pedagogickej fakulty v Nitre, v rokoch 1992 – 1995 prodekankou Fakulty humanitných vied Vysokkej školy pedagogickej v Nitre a od roku 1995 do roku 1998 pôsobila v pozícii dekanky Fakulty humanitných vied Vysokkej školy pedagogickej v Nitre a neskôr v pozícii dekanky Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Ako prorektorka UKF v rokoch 2001 až 2005 sa podieľala na prvej komplexnej akreditácii školy. Až do roku 2013 pôsobila ako vedúca Katedry slovenskej literatúry na FF UKF v Nitre.

Prof. PhDr. Eva Tučná, CSc. - renomovaná literárna vedkyňa a literárna kritička - po jej niekoľko desaťročí dlhom účinkovaní vo vysokoškolskom prostredí je možné z jej literárno-vedných a literárno-kritických prác, ako i z deklarovaných riadiacich pozícií dedukovať, že sa prezentuje viacsmerne a viacúrovňovo, a to v aktivitách pedagogických, literárno-kritických, vedeckých, organizačno – akademických i kultúrno – spoločenských. Z hľadiska vedecko-odborného zamerania je jednoznačná jej tematicko-problémová vyhranenosť. Na rukopise jej vedeckých súdov a úsudkov sa podpísala na jednej strane vysokoškolská príprava v prostredí Filozofickej fakulty UPJŠ v Prešove a na druhej strane podnetné a vedecky náročné prostredie tzv. nitrianskej školy, ktorá sa profilovala v Kabinete literárnej komunikácie a experimentálnej metodiky na PF v Nitre a spája sa s vedeckou analýzou textu, s teóriou literárnej komunikácie a interpretácie umeleckého textu. Jej vedecké smerovanie ovplyvnili najmä v začiatkoch také osobnosti, akými boli František Miko, Anton Popovič, Ján Kopál a Tibor Žilka.

Svojimi literárno-teoretickými prácami si E. Tučná rýchlo získala rešpekt vo svete vedeckého bádania v oblasti detskej literatúry a literatúry pre mládež. Eva Tučná odhalila novú prelomovú kvalitu, ktorú do detskej tvorby koncom šesťdesiatych rokov vniesol nastupu-

júci generálny program vychádzajúci z básnického programu tzv. trnavskej skupiny či skupiny konkretistov. Vedecky zdôvodnila novosť a priebojnosť kvalitatívne inej literatúry pre deti a mládež objavujúcej sa v šesťdesiatych rokoch, čo je spojené s nástupom tvorby najmä Ľubomíra Feldeka a Kláry Jarunkovej, ale i iných slovenských spisovateľov pre deti a mládež. Ako vyplýva z viacerých štúdií a monografických prác E. Tučnej, novú kapitolu slovenskej literatúry pre deti otvoril Ľubomír Feldek svojou prvotinou – básnickou skladbou Hra pre tvoje modré oči. E. Tučná ako nová a vyššiu kvalitu v tvorbe pre deti identifikuje proklamáciou jednoty literatúry pre dospelých a literatúry pre deti v samej jej „ideovoestetickú a umeleckú podstatu“.

Kvalitatívny posun prichádzajúci v šesťdesiatych rokoch v prozaickej tvorbe pre deti a mládež vedecky interpretovala na prelomovej próze Kláry Jarunkovej Hrdinský zápisník. Označila ho ako „nóvm v prístupe i vo výsledku“, no súčasne zdôraznila, že je to indikátor „širšieho pohybu“, ktorý tematicky charakterizovala ako „pokús o zmocnenie sa sveta súčasných detí a ich problémov“. V tomto kontexte bol však jej vedecký záber oveľa širší. Do epicentra jej pozornosti sa dostáva tvorba Miroslava Válka, Jaroslavy Blaškovej, Márie Ďuričkovej, Eleonóry Gašparovej, Vincenta Šikulu a ďalších. Ako spoločný kvalitatívne nový a najmä hodnotovo vyšší znak ich tvorby indikuje fakt, že pri modelovaní umeleckého obrazu skutočnosti vychádzali z napätia medzi dospelým a detským →

Motto: „Perraultova rozprávka, tak ako rozprávka H. Christiana Andersena, bratov Grimmovcov či P. Dobšinského a S. Czambela, trebárs aj o hlúpom Janovi, je „arcidielo na začiatok“, prostredníctvom ktorého začíname chápať a milovať neznáme národy skôr, než sme schopní obdivovať ich objavy, vynálezy, ich účasť na histórii sveta či ponoriť sa do hĺbok „vysokého“ umenia.“

E. Tučná (2013, s. 11)

videním, hodnotením a vyjadrením sveta, čo v konečnom dôsledku vyústilo v zblížovaní autorského tvorivého subjektu so subjektom detského percipienta. Od sedemdesiatych rokov 20. storočia E. Tučná ako literárna vedkyňa reflektuje vzťah užitočnosti a estetickosti, ako aj problematiku žánrov a hodnôt detskej literatúry. Metodologickou bázou jej výskumu je literárnokomunikačná estetika a semiotika Nitrianskej školy. Systematicky presadzovala princíp detského aspektu ako nositeľa esteticko-umeleckej svojbytnosti literárneho diela pre deti a mládež.

E. Tučná je autorkou nespočetného množstva literárno-kritických statí, článkov, kritik, recenzií, obsahom a najmä výsledkom ktorých sú postuláty vychádzajúce z teórie textu a opierajúce sa o interpretačné analýzy básnických a prozaických textov pre deti a mládež. Svoje bádateľské úsilie zacielená najmä na oblasť modernej tvorby autorov detského aspektu. Vo vedeckom kontexte relevantnej oblasti literatúry sú za zásadné považované jej štúdie k žánrovým otázkam dievčenského románu a ľudovej i autorskej rozprávky. Ucelené a teoreticko-vedecky jednoznačné pohľady na kvalitu a hodnotu literatúry pre deti a mládež prináša vo svojich monogra-

fických prácach. Monografia E. Tučnej *Reflexie o literatúre pre mládež* (1993) znamená bádateľsky postojovo jedinečný výklad o miere a kritériách hodnôt v detskej literatúre od šesťdesiatych do začiatku deväťdesiatych rokov 20. storočia so špecifickým zretelom na epiku. V teoretických častiach monografie sa venovala otázkam kreovania žánrov a estetickým hodnotám dievčenského románu. Veľkú pozornosť venovala poetike autorských a ľudových rozprávok a otázkam estetiky ich adaptácií. Ako literárna kritička v mene hľadania objektívnej pravdy o tvorbe autora a v mene odhalenia hodnoty diela spravidla prináša konfrontáciu niekoľkých aspektov, aby tak vytvorila diskurzívne prostredie, v ktorom sa rodí presvedčivosť jej argumentov.

V monografii *Marginálie o literatúre pre deti a mládež* (2000) sa dominantnou otázkou stáva problematika poetiky detského aspektu a s tým spojené vývinové, hodnotové, estetické a poetologické súvislosti. Na pozadí interpretačných analýz založených na ponore do vybraných literárnych diel pre deti pomenúva a spriehladňuje najmä ich hodnotové parametre, čím postupne odкрýva „postupujúcu devalváciu detského aspektu“. E. Tučná ako spoluau-

torka spoločne s Jánom Kopálom vydala monografiu *Kapitoly o literatúre pre deti a mládež a didaktike čítania* (1983) a v roku 1987 trojica autorov J. Kopál - E. Preložníková – E. Tučná prichádza s ďalšou monografickou prácou: *Literatúra pre deti a mládež*.

E. Tučná bola vedúcou riešiteľkou mnohých vedeckovýskumných projektov, z ktorých z ostatných rokov spomenieme len tie najvýznamnejšie: *Interpretačné profily súčasných slovenských spisovateľov pre deti a mládež*; *Schematismus a poschematismus v literárnej tvorbe pre deti a mládež po roku 1945*; *Literatúra bez hraníc (tvorba a recepcia literatúry pre deti a mládež na prahu tretieho tisícročia)*. Eva Tučná bola jednou z kľúčových osobností, vďaka ktorým sa zrodila myšlienka vytvoriť v Nitre pracovisko pre výskum literatúry pre deti a mládež v deväťdesiatych rokoch. E. Tučná je editorkou niekoľkých ročníkov zborníka *Invencie, interpretácie,*

mystifikácie, ktorého poslaním bolo a je podľa jej vlastných slov „umožniť odbornej verejnosti sledovať vedecké a umelecké aktivity tvorcov, potomkov a nasledovníkov tzv. nitrianskej interpretačnej školy.“ Je to len jeden z jej mnohých počínov, za ktorými treba vidieť pretrvávajúcu zodpovednosť za napredovanie spolupracovníkov, mladších kolegov a nastupujúcej najmladšej generácie. V súčasnosti rezonuje ostatná monografia E. Tučnej, ktorú vydala v spoluautorstve s E. Vitézovou: *Rozprávka a povest' v tvorbe a recepcii* (2013). Samotná kompozícia monografie indikuje vývinový aspekt recepčných dispozícií detského čitateľa, a to od rozprávky k povesti, no súčasne v kapitolách dominuje jej analyticko-interpretatívny princíp. Prvá časť monografie, ktorá je tematicky zameraná na rozprávku, je vedecky spracovaným obrazom podôb a modifikácií autorskej rozprávky v druhej polovici dvadsiateho storočia. Nie je jednoduché postihnúť na malom priestore

aspoň časť podstaty takého rozvetveného vedeckého bádania, aké nachádzame v diele E. Tučnej. Musíme sa teda uspokojiť s výberovým prístupom, no ako veľavravnú výpoveď o našej jubilatke a o význame jej vedeckého literárno-teoretického prínosu si berieme na pomoc slová Ondreja Sliackeho, ktoré odzneli pri príležitosti inaugurácie profesorky Evy Tučnej: „... Tučná od svojich prvých aktivít venuje pozornosť temer všetkým naliehavým potrebám literatúry pre deti a mládež.“ Ak si k tomu pridáme obrovský rozmer jej pedagogického účinkovania a relevantný predpoklad kľúčového vplyvu na uvažovanie o literatúre a na postoje ku kvalite tvorby pre deti a mládež nielen v kruhoch vedeckých, ale vďaka tisícakam jej študentov aj v širokom spoločenskom kontexte, môžeme oprávnenne hovoriť o významnej osobnosti slovenskej literatúry.

doc. PaedDr. Zuzana Kováčová, PhD.,
Katedra slovenského jazyka FF

NA SLOVÍČKO O SLOVE

O ľudovej i autorskej rozprávke a o literatúre pre deti vo vedeckom diele prof. PhDr. Evy Tučnej, CSc.

Dňa 10. marca 2015 v popoludňajších hodinách sa v Nitrianskej synagóge uskutočnilo podujatie, ktoré patrí k tým sviatkom slova, ktoré sa organizujú pri príležitosti životných jubileí významných osobností. Bolo založené nielen na prednese a citovaní textov renomovanej literárnej vedkyne prof. PhDr. Evy Tučnej, CSc., ale aj na opätovnom recipovaní jej vedeckých súdov a úsudkov v priereze niekoľkých desaťročí, ktoré ako vysokoškolská profesorka a bádatelka venovala otázkam literatúry určenej pre deti a mládež. Prostredie, v ktorom sa podujatie konalo, ale aj vzácne publikum, ktoré sa zišlo a najmä príležitosť životného jubilea dalo udalosti neobyčajný podtón a slávnostný ráz. Predčítané úryvky textov aj s odstupom rokov od ich pôvodného určenia, a či práve najmä preto nadobúdali miestami až meritórny význam. Organizátori podujatia Nitrianska odbočka Spolku slovenských spisovateľov v spolupráci s mestom Nitra, Katedra slovenského jazyka a Katedra slovenskej literatúry FF UKF v Nitre a rektorát UKF v Nitre privítali vzácných hostí, a to rektora UKF v Nitre prof. RNDr. Ľubomíra Zelenického, CSc. s manželkou, dekana

FF prof. PhDr. Bernarda Garaja, CSc., emeritného rektora prof. RNDr. Daniela Kluvanca, DrSc., emeritného rektora prof. PhDr. Petra Libu, DrSc., a člena Republikového predstavenstva Spolku slovenských spisovateľov prof. PhDr. Jozefa Vladára, DrSc. Podujatie bolo inscenované ako dramatizované čítanie a v predeloch zaznel klavírny recitál v podaní Tomáša Božeka.

Jednou z najzaujímavejších tematických oblastí v literárnoteoretických prácach E. Tučnej je rozprávka a v súvislosti s ňou hneď na začiatku zaznelo: „V rozprávke je všetko to, čo existuje v starých textoch, čo tvorí raison d'être: zápas dobra a zla a človekova priam existenciálna nevyhnutnosť stáť na strane dobra, pretože zlo je formou zániku, je tým, čo ohrozuje život.“ Ľudová rozprávka je jedinečný žáner, ktorého hodnoty preverili storočia.

Prof. PhDr. Eva Tučná, CSc., odhalila a zdôvodnila novosť a priebojnosť literatúry pre deti a mládež v šesťdesiatych rokoch. V týchto súvislostiach Eva Tučná vo svojej štúdii Detský aspekt,

integrujúci faktor literárnej tvorby v šesťdesiatych rokoch / alebo o rútiacom sa rýchliku hovorí: „... pevné základy novodobej literatúry pre deti boli položené pred 40-timi rokmi. Pri otváraní novej kapitoly slovenskej literatúry pre deti, mal Ľubomír Feldek poruke magický predmet, básnický experiment – svoju prvotinu – skladbu nazvanú Hra pre tvoje modré oči.“

Autori podujatia ponúkli prítomným aj pohľad iných literárnych vedcov a kritikov na diela prof. PhDr. Evy Tučnej, CSc. Napríklad na margo E. Tučnej v kontexte jej osobnostného odborno-vedeckého napredovania na začiatku profesionalnej kariéry prof. PhDr. Peter Liba, DrSc., napísal: „Byť a žiť v tvrdej škole vedeckej analýzy textu Františka Mika a Antona Popoviča, starších kolegov: Jána Kopála, Tibora Žilku, Pavla Plutka a ďalších, byť účastníčkou živých a otvorených konfrontácií estetík a teoretických polemík a koncepcií, znamenalo v každom ohľade osobný intelektuálny zisk.“ Literárna vedkyňa a vysokoškolská profesorka Zuzana Stanislavová píše: „E. Tučná so sklonom k postulatívnosti

opiera svoje kritické, mnohokrát i britké sudy a bystré postrehy o axiologickú estetiku, o dôvernú znalosť teórie textu pre deti a mládež, o často až minuciózne interpretačný ponor do jeho vnútorných rozmerov.“

Vyvrcholením podujatia Na slovíčko o slove bolo vystúpenie rektora UKF v Nitre – prof. RNDr. Ľubomíra Zelenického, CSc. Prečítal ďakovný list profesorky Eve Tučnej a pri príležitosti jej životného jubilea jej odovzdal Pamätnú medailu

S príhovormi a blahoželaním vystúpil emeritný rektor prof. RNDr. Daniel Kluvanec, DrSc., ktorý vyzdvihol pôsobenie E. Tučnej v akademických funkciách. Prof. PhDr. Peter Liba, DrSc., ako dlhoročný spolupracovník – literárny vedec a rovnako emeritný rektor UKF v Nitre svoj príhovor rozšíril o kontext vedeckého bádania.

Na príprave podujatia sa aktívne podieľali študentky odboru Editorstvo a vydavateľská prax, konkrétne J. Popovicsová, Z. Uškertová, Z. Hrušková, I. Vráblová, B. Repková, obrazovú prezentáciu pripravili interní doktorandi M. Matyášová a I. Gubani, odborným garantom bola doc. PaedDr. Z. Kováčová, PhD. Organizačne sa na podujatí podieľal rektorát UKF v Nitre.

Prof. PhDr. Eve Tučnej, CSc., prišli blahoželať jej kolegovia a najmä priatelia, ktorí vytvorili slávnostnú a príjemnú atmosféru. K početným srdečným želaniam všetkého dobrého a krásneho do ďalšej práce a života adresovaným jubilantke sa pripájajú autorky tohto článku.

doc. PaedDr. Zuzana Kováčová, PhD.,
Katedra slovenského jazyka FF,
Jana Popovicsová,
študentka FF
foto: LB

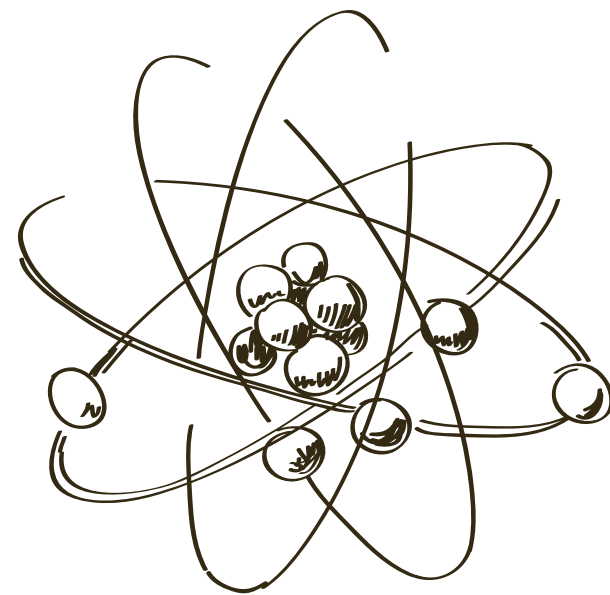
Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Z listu vyberáme: „Človek naplní vlastný život tak, že kráča za svojim snom – predstavou. Najskôr len hmlistou, neistou, no postupom času nadobúdajúcou čoraz presnejšie kontúry. Pred odvážnym a k činu odhodlaným človekom sa čím ďalej, tým viac ukazuje cesta k jej splneniu, až sa napokon vďaka túžbe, nezlomnej vôli, trpezlivosti a námahe predstava naozaj premení na skutočnosť a počiatočný sen sa naplní. Úžas a spokojnosť človeka – tvorcu ho najskôr uspokojujú, no neskôr povzbudzujú k ďalším odvážnym krokom a cesta sa opakuje nanovo, s inými zákrutami a prekážkami, aby opätovne viedla k novej hodnote. Toto je podstata tvorivej práce človeka.“

PROFESOR MAJERNÍK 80-ROČNÝ

Už len tí starší a najstarší na našej univerzite si pamätajú prof. RNDr. Vladimíra Majerníka, DrSc. Bol osobnosťou, prvým profesorom, ktorý pôsobil na našej katedre fyziky na plný úväzok, ktorá si zaslúži aspoň malú spomienku.

Profesor Vladimír Majerník sa narodil v roku 1934 v Dolnej Strede (okr. Galanta) v roľníckej rodine a 6. júna 2014 oslávil 80-ku. Po maturite na gymnáziu v Galante študoval špecializáciu „teoretická atómová fyzika“ na Fridrich Schiller Universität v Jene, kde promoval v roku 1959. Zamestnal sa na Fyzikálnom ústave SAV v Bratislave, kde pôsobil do roku 1973. Zaoberal sa akustikou, na tému „relácia neurčitosti v akustike“ napísal dizertačnú prácu a získal titul CSc. (teraz PhD.).

Od roku 1973 pôsobil na našej katedre. Prednášal teoretické predmety. Ja som po ňom prebral teoretickú mechaniku a neskôr sme spolu napísali pre tento predmet skriptá. Prof. Majerník, vtedy ešte docent, sa stal mojím školiteľom v doktorandskom štúdiu. Roky sme spolu sedeli v jednej kancelárii a viedli debaty na rôzne témy – od fyziky cez politiku, umenie, cestovanie. S Vladom sa dalo rozprávať o všetkom – bol výnimočne sčítaný, mal záujem o množstvo vecí.

Vyvinul sa medzi nami priateľský vzťah napriek vekovému rozdielu aj služobnému postaveniu. Vedecky bol činný viac ako by mohli jeho kolegovia predpokladať. Väčšinu svojich článkov v zahraničných časopisoch na katedre neoznamoval – v tých časoch to nemalo váhu, uprednostňovali a oceňovali sa iné činnosti. I keď nebol školiteľom prof. L. Vozárovi a doc. J. Gembarovičovi, bol ich neoficiálnym konzultantom. Práve zo spolupráce tejto trojice vznikli prvé publikácie v kvalitných vedeckých zahraničných časopisoch na našej katedre.

Prof. Majerník sa stal docentom v roku 1977 a najvyššiu vedeckú hodnosť DrSc., získal v roku 1979 na Českom vysokom učení technickom v Prahe. Profesúru získal inauguráciou na Komenského univerzite v Bratislave v roku 1982. V roku 1990 prof. Majerník odišiel z našej katedry a začal pracovať na Katedre teoretickej fyziky Univerzity Palackého v Olomouci, kde zotrval až do odchodu do dôchodku.

Vedecký záber prof. Majerníka bol široký. V databáze Scopus má 66 položiek, takmer všetky sú teoretické práce. Spočiatku to boli témy z akustiky. Potom z gravitačného poľa, ku ktorému sa priebežne vracal až do konca činnnej kariéry. Medzi článkami na túto tému nachádzame práce z problematiky štatistickej fyziky, termofyziky, biofyziky a fyziky tuhých látok. Posledný záznam v databáze je z roku 2009, keď mal prof. Majerník 75 rokov.

doc. Ing. Igor Štubňa, CSc.,
Katedra fyziky FPV

Dana Kľučárová

„Je nutné sprístupňovať výstupy, ktoré sú predmetom kultúrneho dedičstva, ľuďom.“

Vzdelanie:

- ukončené magisterské štúdium všeobecnovzdelávacích predmetov v odbore história a študijnom odbore etnológia na Katedre etnológie a etnomuzikológie FF UKF v Nitre,
- ukončené doktorandské štúdium na Ústave hudobnej vedy SAV v Bratislave v odbore Teória a dejiny hudby - etnochoreológia.

Prax:

- dlhoročné aktívne pôsobenie vo folklórnom hnutí – členka porôt, tanečný pedagóg, choreograf, umelecký vedúci, spoluautorka programov folklórnych festivalov,
- vysokoškolský pedagóg - prednášky z odboru etnochoreológia, lektorské aktivity,
- vedecko-výskumná a publikačná činnosť.

Zamestnanie:

- Ústredie ľudovej umeleckej výroby - poverená riadením Múzea ľudovej umeleckej výroby,
- Mestské kultúrne a informačné centrum Stupava - riaditeľka,
- Ústredie ľudovej umeleckej výroby - generálna riaditeľka.

K štúdiu na Katedre etnológie a etnomuzikológie FF UKF v Nitre ma primála láska k ľudovému tancu, folklóru a ľudovej kultúre ako takej. Pri hľadaní vhodného študijného odboru, ktorý by popri histórii zohľadňoval túto profiláciu moja mamina náhodou v ponuke študijných odborov objavila študijný odbor národopis na vtedajšej Katedre folkloristiky a regionalistiky. Po nahliadnutí študijných okruhov a tém bolo jasné, že toto je ten odbor, ktorý chcem vyštudo-

vať, v ktorom nájdem naplnenie mojich predstáv o vysnívanej škole. A stalo sa. Po úspešnom absolvovaní prijímacích a talentových skúšok ma prijali na aprobáciu história – národopis.

Po skončení magisterského štúdia som sa dostala na doktorandské štúdium na Ústave hudobnej vedy SAV v Bratislave. Mojim školiteľom bol etnochoreológ PhDr. Stanislav Dúžek, CSc. Ako prvá (z dvoch) absolventka doktorandského štúdia odboru etnochoreológia som sa, samozrejme, uchádzala o miesto vedeckého pracovníka daného ústavu, keďže ľudový tanec bol môj svet a chcela som sa mu naďalej venovať. Na moje veľké prekvapenie a toho času aj sklamanie však pani riaditeľka zamietla moju žiadosť so slovami, že mladí majú záujem. Zrútil sa mi svet a dala som sa do hľadania nového zaradenia. Do dnes však neviem, kde sú tí „mladí“, pretože okrem mojej kolegyne, Barbory Morongovej, daný odbor neabsolvoval žiaden ďalší doktorand a v dnešnej dobe na Slovensku vedecký odbor etnochoreológia nemá zastúpenie.

Veci sa však pohli ďalej a mňa kroky nasmerovali do Ústredia ľudovej umeleckej výroby, kde som sa prvýkrát zamestnala v Múzeu ľudovej umeleckej výroby a rozhodla sa pre štúdium vplyvu ľudového odevu na tanec. Po roku som vymenila pozíciu a rok a pol som šéfovala Mestskému kultúrnemu a informačnému centru v Stupave. V novembri 2012 ma opäť kroky viedli späť do ÚLUV-u, tentokrát však na pozíciu generálnej riaditeľky. Po predošlých skúsenostiach som sa rozhodla, že vzhľadom na bohatstvo a rôznorodú činnosť, ktorú ÚLUV pre záchranu a rozvoj remesiel vykonáva, je nutné o tom informovať ako odbornú, tak aj laickú verejnosť a sprístupňovať výstupy, ktoré sú predmetom kultúrneho dedičstva ľuďom.

Mgr. Jana Krajčovičová,
foto: Dana Kľučárová

„K štúdiu na Katedre etnológie a etnomuzikológie FF UKF v Nitre ma primála láska k ľudovému tancu, folklóru a ľudovej kultúre ako takej.“

**Triedenie kostí
hrabošov zozbieraných
ako vývržky pod
hniezdami
sov**

„ŽIVOČÍCHY POD VPLYVOM“...

MENIACEHO SA PROSTREDIA

Na Katedre ekológie a environmentalistiky (KEE) sa za ostatných 5 rokov vyprofiloval mladý výskumný tím, ktorého činnosť je zameraná na výskum interakcie živočíchov k meniacim sa podmienkam prostredia.

Výsledky výskumu členov tímu prinášajú hodnotné dáta v oblasti ekológie živočíchov, nové spôsoby ich hodnotenia a interpretácie využitím nástrojov priestorovej štatistiky a GIS. Majú praktický význam pri manažmente krajiny, ochrane životného prostredia, pri plánovaní rozvoja mesta a hodnotení stability mestských ekosystémov, pri sledovaní parazitologických a epidemiologických hrozieb, ktoré môžu ohroziť aj samotného človeka. V neposlednom rade sú výsledky výskumu využívané pre osvetovú činnosť a vysokoškolskú výučbu. Dôkazom práce sú publikácie vo vedeckých časopisoch, vyžiadané prednášky na domácich a zahraničných inštitúciách a ocenenia mladých doktorandov a študentov.

Orientácia výskumu je zameraná na vybrané skupiny živočíchov (najmä drobné cicavce, dravce a sovy, pavúky) a ich parazity (blchy a roztoče), pričom do popredia sa dostáva otázka - ako krajina s rôznym stupňom antropogénneho zaťaženia ovplyvňuje ich výskyt, priestorovú aktivitu, potravnú ponuku a potravu samotnú, či stupeň ich parazitácie a pod. Výskum sa realizuje na jednej strane v prírodnom a poloprírodnom prostredí JZ Slovenska, Turčianskej kotliny a Vysokých Tatier. Na strane druhej v prostredí urbanizovanom, kde je základným modelovým územím samozrejme mesto Nitra.

Zoologicko-ekologický výskumný tím na KEE pracuje pod vedením tandemu doc. RNDr. Zuzany Krumpálovej, PhD., poprednej slovenskej zooložičky, odborníčky na pavúky a roztoče, a doc. Mgr. Ivana Baláža, PhD., odborníkom v oblasti drobných cicavcov, ich priestorovej ekológie a ich parazitov. Priestorová aktivita a potravné ekológia dravcov a sov je zabezpečená Mgr. Filipom Tulisom, PhD. Dátové modelovanie a prepájanie zoológie s environmentálnymi faktormi v prostredí Geografických informačných systémov (GIS) má pod patronátom Mgr. Imrich Jakab, PhD.

Samotný výskum, definovanie výskumných cieľov a zavádzanie ich výstupov do praktickej ochrany prírody zabezpečujú externí členovia tímu, najskúsenejší je RNDr. Michal Ambros, PhD., pracovník Štátnej ochrany prírody SR a RNDr. Roman Slobodník, PhD., zo spoločnosti pre Ochranu dravcov na Slovensku. Na riešení výskumných úloh významnou mierou participujú aj doktorandi KEE Mgr. Peter Klimant a Mgr. Gabriela Augustiničová (drobné zemné cicavce a ich parazity), Mgr. Matúš Kováč (netopiere), Mgr. Tomáš Veselovský (priestorová aktivita a potravná ekológia sov), Mgr. Barbora Holienková (ulitníky), Mgr. Katarína Balážová (kliešte), ako aj študenti magisterského štúdia ekológie a environmentalistiky Bc. Jakub Kameňšík, Bc. Andrea Candráková a i.

**Doc. RNDr. Zuzana
Krumpálová, PhD.,
člen výskumného tímu
Katedry ekológie
a environmentalistiky**

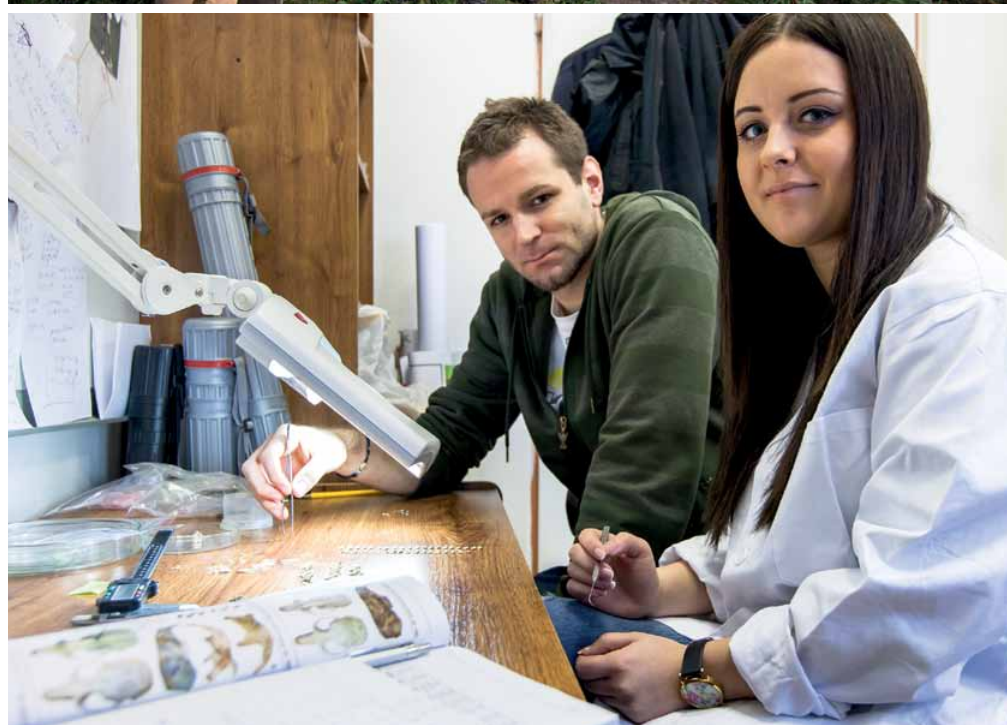

Skúmanie „vývržkov“ sov pod zvážšovací sklo

Mgr. Filip Tulis, PhD., so srbskou študentkou Nadjou Poljak určuje kosti z vývržkov sov

Medzinárodný výskumný tím na úpätí Belianskych Tatier (P. Bogusch, L. Rychlik, P. Klimant, G. Augustiničová, S. Jakabová, I. Baláž) foto: Imrich Jakab

Výskumná činnosť sa realizuje prostredníctvom riešenia projektov orientovaných nielen na zoológico-krajinársky výskum, ale aj vzdelávacie a popularizačné aktivity. Za ostatných 5 rokov tím viedol a participoval na štyroch projektoch VEGA, jednom projekte KEGA a dvoch inštitucionálnych projektoch FCVV.

Výskum by nebolo možné realizovať bez aktívnej a živej spolupráce s inými inštitúciami. Okrem už spomínanej Štátnej ochrany prírody SR a spoločnosti pre Ochranu dravcov na Slovensku sa úzko

spolupracuje so Slovenskou akadémiou vied, Slovenskou zoológickou spoločnosťou a niekoľkými zahraničnými univerzitami.

Od roku 2012 sú výskumné aktivity projektu podporené prostredníctvom medzinárodnej siete CEEPUS „CIII-SK-0714-00 – Current Trends in Education and Research of Biotas in Central Europe“. Hlavným koordinátorom je doc. I. Baláž, PhD. Počas krátkeho trojročného fungovania siete sa do spolupráce zapojili 4 univerzity zo 4 krajín EÚ - Univerzita Konštantí-

na Filozofa v Nitre, Fakulta prírodných vied (SK), Univerzita Hradec Králové, Fakulta prírodných vied (CZ), Univerzita v Pécsi, Fakulta prírodných vied (HU) a Univerzita Adama Mickiewicza v Poznani, Fakulta biológie (PL). Sieť poskytuje možnosť, výmeny poznatkov a získavania množstva nových skúseností so zahraničnými partnermi, či už formou dlhodobých a krátkodobých stáží pre členov tímu vrátane študentov a doktorandov, alebo formou Letných škôl (Summer School 2013 Varín, Summer School 2014 Smolzdino). V roku 2014 začal výskumný tím spolupracovať s

Dr. Győzőm Horváthom z Univerzity v Pécsi a Dr. Róbertom Herczegom z firmy SeqOmics Biotechnology pri výskume priestorovej organizácie, aktivity a dynamiky populácie hraboša severského v poľnohospodársky intenzívne využívanej krajine juhozápadného Slovenska. Pri výskume a využití nástrojov geografických informačných systémov výskumný tím spolupracuje s Dr. Tituszom Bugyom z Univerzity v Pécsi.

Zo súčasných aktivít stojí za zmienku snaha tímu o modernizáciu metód zberu a hodnotenia priestorových údajov

využitím informačných technológií, ktorá sa realizuje v spolupráci s doc. Ing. Zoltánom Baloghom, PhD., členom Katedry informatiky FPV UKF v Nitre. Rovnako perspektívna je spolupráca s doc. RNDr. Michalom Stankom, DrSc. (Parazitologický ústav) a RNDr. Borisom Klempom, PhD. (Virologický ústav) zo Slovenskej akadémie vied pri výskume epidemiologického rizika drobných zemných cicavcov a ich ektoparazitov.

Do budúcnosti zoológicko-ekologický výskumný tím na KEE plánuje upriamiť pozornosť na výskum populácie hraboša

severského v spolupráci so Štátnou ochranou prírody SR, výskum vplyvu využívania krajiny a potravinovej ekológie sokola čevenonohého v spolupráci s Organizáciou Ochrana dravcov na Slovensku, výskum ekológie živočíchov v urbanizovanom prostredí v spolupráci so Slovenskou akadémiou vied a množstvo ďalších, veríme, že úspešných a praktických projektov.

Mgr. Filip Tulis, PhD.,
Katedra ekológie
a environmentalistiky FPV
foto: LB

Hľadanie prítomnosti parazitov na uhynutom spevavcovi

Práca ekológa nie je len kancelária a laboratórium, ale aj pohyb v teréne často nie v najkomfortnejších podmienkach

Členovia Katedry ekológie a environmentalistiky zľava Mgr. Gabriela Augustiničová a Mgr. Imrich Jakab, PhD., v jednom zo svojich prirodzených prostredí

PROJEKT SKVALITNÍ VZDELÁVACÍ PROCES

Na Pedagogickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre sa od septembra 2013 realizuje projekt s názvom **Inovácia študijných programov na Pedagogickej fakulte UKF v Nitre za účelom skvalitnenia vzdelávacieho procesu.** Jeho zodpovedným riešiteľom je doc. PaedDr. Danka Lukáčová, PhD., z Katedry techniky a informačných technológií PF.

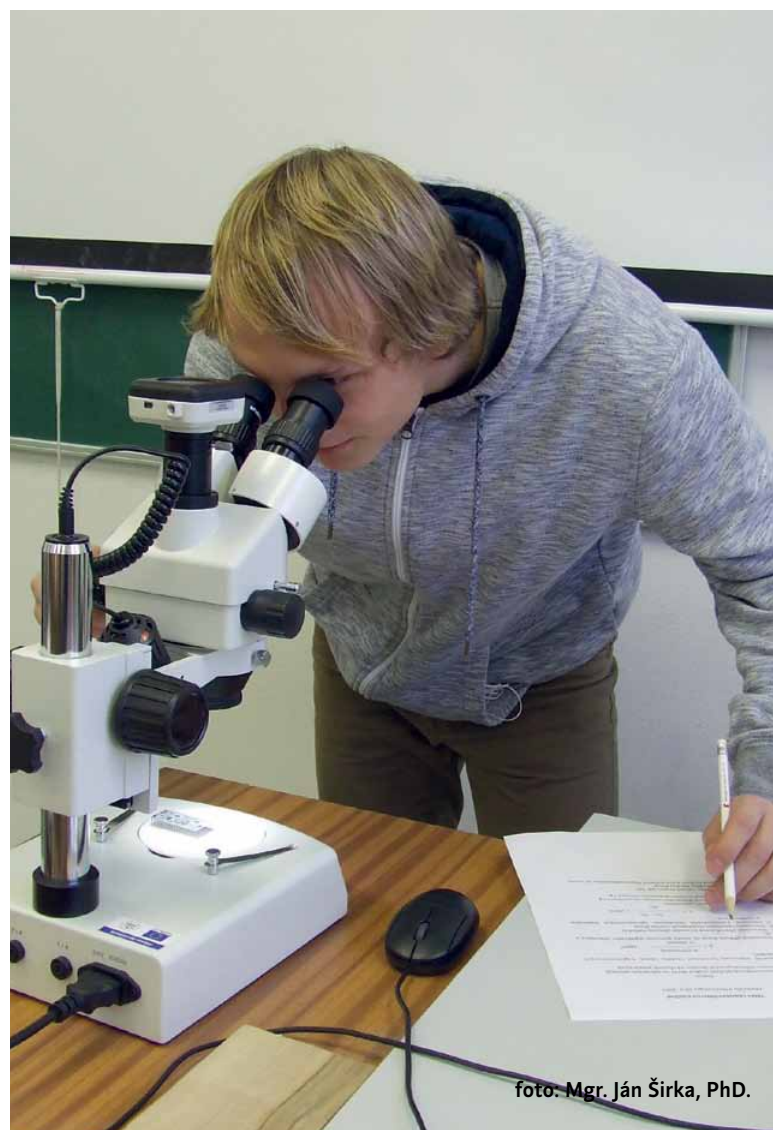

foto: Mgr. Ján Širka, PhD.

Pani docentka Lukáčová, mohli by ste nám ozrejiť, aké boli dôvody, pre ktoré sa Pedagogická fakulta rozhodla ísť do tohto projektu?

Dôvod, pre ktorý sme sa rozhodli realizovať projekt sa nachádza v názve projektu. Viaceré katedry na fakulte cítili potrebu inovovať študijné programy, v ktorých poskytujú vzdelávanie, a to najmä z dôvodu prispôbiť ich obsah požiadavkám trhu práce. So zmenou obsahov študijných programov však súvisí aj príslušné materiálne zabezpečenie študijných programov a predmetov. Využili sme preto možnosť v rámci projektu zlepšiť materiálne zabezpečenie výučby zakúpením učebných pomôcok, ako aj možnosť realizovať so študentmi aktivity smerujúce k ich lepšiemu uplatneniu na trhu práce a k zviditeľneniu fakulty v zahraničí. Do projektu sú zapojené tri katedry z Pedagogickej fakulty: Katedra techniky a informačných technológií, Katedra výtvarnej tvorby a výchovy a Katedra telesnej výchovy a športu.

V čom spočívajú jednotlivé aktivity a čo je ich cieľom?

Strategickým cieľom projektu je zabezpečiť inováciu študijných programov s cieľom lepšej prípravy absolventov v súlade s požiadavkami trhu práce a vedomostnej spoločnosti. Na základe analýzy bude inovovaných 10 študijných programov v rámci troch katedier.

Na Katedre techniky a informačných technológií to budú študijné programy Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci (stupeň Bc.), Učiteľstvo technickej výchovy (stupeň Bc. a Mgr.) a návrh nového študijného programu Poradenstvo v bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Súčasťou inovácie týchto programov je analýza potrieb trhu práce, na základe ktorej vzniká návrh na inováciu študijných predmetov tak, aby zodpovedali praxi a potrebám trhu práce. Inovované študijné predmety, inovatívne učebné metódy a novovytvorené učebné materiály,

týkajúce sa strojárskych, elektrotechnických a materiálových technológií, budú pilotne overené v rámci novovytvoreného pracoviska softvérových technológií (dvoch učebni).

Katedra výtvarnej tvorby a výchovy bude inovovať dva študijné programy - Učiteľstvo výtvarného umenia (stupeň Bc. a Mgr.). Na základe analýzy kvality vyššie uvedených študijných programov, realizovanej formou dotazníkového prieskumu, budú zadefinované inovované študijné predmety a inovované metódy výučby týchto predmetov vrátane inovovaných učebných textov. Tieto budú pilotne overené v rámci novovzniknutého pracoviska digitálnych technológií pozostávajúceho z digitálnej teoretickej učebne a digitálnych ateliérov I. a II., ktoré boli materiálne vybavené v rámci realizácie projektu.

Na Katedre telesnej výchovy a športu sa budú inovovať štyri študijné programy - Učiteľstvo telesnej výchovy (stupeň Bc. a Mgr.) a Šport a rekreácia (stupeň Bc. a Mgr.). Na základe analýzy týchto študijných programov realizovanej dotazníkovým prieskumom bude prebiehať inovácia študijných predmetov, výučbových metód a študijných materiálov, ako aj ich overenie v praxi v rámci novovytvoreného Experimentálneho strediska praxe vytvoreného v spolupráci s firmou pôsobiace v oblasti športu a rekreácie, kde budú nové študijné predmety na základe prípravy a realizácie animačných programov. Všetky aktivity majú za cieľ zabezpečiť nové zručnosti študentov pre lepšie uplatnenie sa na trhu práce, ako aj zlepšiť zručnosti pedagógov a doktorandov na základe využívania nových metód výučby.

Podarilo sa podľa vás tieto ciele naplniť? Aké sú doterajšie výstupy z projektu?

Môžem povedať, že zatiaľ sa nám podarilo všetky čiastkové ciele projektu plniť podľa harmonogramu.

Na Katedre techniky a informačných technológií bola uskutočnená analýza štruktúry a obsahu študijných programov, analýza informačných listov študijných predmetov, konzultácie študijných programov a predmetov so zástupcami firiem a inštitúcií a všetky získané informácie sme prezentovali na workshope. Zároveň prebiehali verejné obstarávania na učebné pomôcky, ktoré sme zabezpečovali z prostriedkov projektu a ktoré sa nám podarilo v priebehu roka 2014 získať, vyškoliť sa na prácu s nimi a začať na nich pilotnú výučbu. Učebnými pomôckami sme vybavili dve

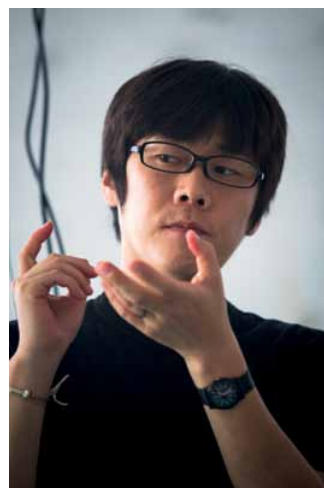
učebne, z ktorých tak vznikli špecializované pracovisko na softvérové technológie a odborná učebňa pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci.

V súčasnosti prebieha pilotná výučba s pomocou týchto technológií na vybraných predmetoch a chystáme overenie úspešnosti takto realizovanej výučby.

Koncert ambientnej skupiny Henri&Marsel + Makino Takashi, spojený s premietaním študentských filmov z filmového workshopu v priestoroch Galérie Univerzum PF UKF v Nitre

foto: LB

ŠTUDENTI NAŠEJ UNIVERZITY EXCELOVALI

Príbeh o planétke,
éteri, vode, ohni,
vzduchu, zeme,
súboja dobra a zla bol
vypovedaný

Zlatú medailu s pohybovou skladbou (The Story of a Planet) vo svojej kategórii a absolútne prvenstvo zo všetkých skladieb získali študenti Združenia športových klubov našej univerzity dňa 7. marca 2015 na 19. celoslovenskom Festivale pohybových skladieb v Trnave, ktorý usporiadala Slovenská gymnastická federácia. V náročnej súťaži o umiestnenie bojovalo 45 skladieb z troch krajín a 400 interpretov zo Slovenska, Čiech a Maďarska.

Dvadsaťštyri študentov Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre predviedlo nádherný neopakovateľný tanečný zážitok. Ukázali originalitu vo všetkých smeroch. V hudbe, výraze kostýmov, energii, nápade.

Študenti sa festivalu zúčastnili v rámci ESF projektu „Inovácia študijných programov Pedagogickej fakulty v Nitre za účelom skvalitnenia vzdelávacieho procesu“ pod vedením vedúcej Katedry telesnej výchovy a športu Pedagogickej fakulty UKF v Nitre doc. PaedDr. Nory Halmovej, PhD. So skladbou budú reprezentovať Univerzitu Konštantína Filozofa v Nitre a Slovensko na 15. Svetovej gymnastráde 2015 v Helsinkách (12.-18.7.2015), kde sa stretne viac ako 21 000 interpretov z 50 krajín sveta. Gymnastráda je po olympijských skladbách druhou najväčšou športovou udalosťou sveta.

Že ste o tom nevedeli?
Vďaka našim študentom už viete. Ešte raz gratulujeme a držíme im palce!

-red-

foto: Slovenská gymnastická federácia

V súčasnosti sa na katedre realizuje pilotné overovanie inovovaných študijných predmetov.

Na Katedre telesnej výchovy a športu bola tiež uskutočnená analýza študijných programov s cieľom ich inovácie pre potreby praxe. Návrhy inovácií boli konzultované s externými expertmi a posudzovateľmi, ako aj so zahraničnými expertmi a boli prezentované a diskutované v rámci workshopu. Pre potreby pilotného overovania študijných programov bolo na katedre vytvorené Experimentálne centrum praxe v spolupráci s firmou podnikajúcou v oblasti športu a rekreácie. Centrum poskytuje možnosť overenia nových a inovovaných študijných programov a novej metodológie výučby nasledovnými spôsobmi:

- Získanie nových praktických zručností študentov v rámci organizovania školy v prírode a letných táborov. Študenti získavajú nové animátorské zručnosti, ako aj zručnosti a praktické skúsenosti v oblasti metodológie prípravy a realizácie programu pre školu v prírode a letné tábory.
- Získanie nových praktických skúseností v rámci oblasti nácviku pohybovej skladby, pri ktorom budú použité inovatívne prvky tvorby a nácviku tejto skladby. Študenti v súčasnosti aktívne participujú na všetkých fázach realizácie skladby – príprava a tvorba námetov skladby, návrh a tvorba kostýmov, identifikácia náradia a náčinia, ktoré sa pri skladbe používajú, zostavenie hudobných prvkov... Vyvrcholením tejto aktivity projektu bude predstavenie nacvičenej skladby na celosvetovej Gymnastráde v Helsinkách, kde študenti budú mať možnosť overiť nové zručnosti a skúsenosti na medzinárodnej úrovni a úspešne reprezentovať fakultu, univerzitu.

Ďakujem za informácie.
Mgr. Jana Krajčovičová
foto: LB

Účastníci
workshopu
pod vedením
Makina
Takashiho
pracujú na
svojich filmoch

Na Katedre výtvarnej tvorby a výchovy sa uskutočnila analýza študijných programov a návrh ich inovácie. V rámci aktivít projektu bola vytvorená jedna teoretická učebňa a dva digitálne ateliéry, v rámci ktorých sa v súčasnosti overujú inovované študijné programy Učiteľstvo výtvarného umenia (stupeň Bc. aj Mgr.). Katedra tiež pre študentov zorganizovala viaceré podujatia:

- Premietanie filmov Makina Takashiho, experimentálneho filmára z Japonska. Premietanie filmov bolo spojené s prednáškou autora a besedou.
- Filmový workshop v priestoroch Katedry výtvarnej tvorby a výchovy PF UKF v Nitre.
- Koncert ambientnej skupiny Henri&Marsel + Makino Takashi, spojený s premietaním študentských filmov z filmového workshopu v priestoroch Galérie Univerzum PF UKF v Nitre.

TITULKOVANIE PRE NEPOČUJÚCICH

V praxi sa začalo na slovenských televíznych staniciach titulkovanie pre nepočujúcich objavovať až v roku 2005, a až tento rok bolo do zákona doplnené, že titulky musia patriť k vysielanému programu, inak sa nerátajú do zákonom stanovených kvót. Čo sa týka tých kvót, otitulkovaných musí byť 50% vysielania. To nie je veľmi veľa.

V mesiaci október a november 2014 ponúkla Katedra translológie Filozofickej fakulty UKF v Nitre pod organizačnou taktovkou doktorky Emílie Perez a profesorky Edity Gromovej cyklus prednášok na tému titulkovanie pre nepočujúcich. Nepočujúcich? Nedoslýchavých? S postihnutím sluchu? Niektorí by sa mohli ohraďovať, že len jedno z týchto označení je politicky korektné. Ten niektorý by však s najväčšou pravdepodobnosťou nepočujúci nebol. Nepočujúci by boli radi, že sa im venuje pozornosť. Ako sme sa totiž na prednáškach dozvedeli, situácia na Slovensku nie je práve ružová. Títo k európskej inkluzívnosti spoločnosti. Koľko pozornosti sa v našej spoločnosti venuje nepočujúcim? Skúste si dať do uší štupeľ, vatú, niečo, aby ste nepočuli, a fungovať tak aspoň jeden deň (experiment sa neodporúča uskutočňovať počas pracovných dní v prípade, že pre výkon Vášho zamestnania je nevyhnutná komunikácia s klientmi a/alebo kolegami). Zrejme si všimnete, že ľudia sa často spoliehajú na zvukovú zložku komunikácie, ktorá prekvapivo často nie je doplnená signálom vizuálnym. Otázkou je, prečo sa tomuto problému nevenuje viac pozornosti. Veď, ako Martin Šauša, odborník, praktik, priekopník titulku pre nepočujúcich na Slovensku, ktorý prednášky viedol, povedal, sluchové postihnutie hrozí každému. Môže byť dôsledkom choroby, môže prísť vekom. Tak ako s mnohými inými problémami, nezaujímá nás, kým sa nás priamo netýka, je to taký adamsovský „problém niekoho iného“.

Ale vráťme sa k téme. Cyklus prednášok bol venovaný adaptácii televízneho vysielania pre nepočujúcich, a to histórii, súčasnej situácii a samotným technikám a technológiám používaným pri takejto adaptácii. Súčasnú situáciu posúdite ľahko aj sami. Asi si večer zvyknete zapnúť televízor. Skúste si pritom vypnúť zvuk, najst si program so skrytými titulkami, skúste si ich zapnúť a posúdiť ich kvalitu.

K histórii tiež len krátko. Viac sa nedá, celá je krátka – začala v roku 2000 zákonom o vysielaní a retransmisii, hoci v praxi sa začalo na slovenských televíznych staniciach titulkovanie pre nepočujúcich objavovať až v roku 2005. Problém je aj s legislatívou. Napríklad až tento rok bolo do zákona doplnené, že titulky musia patriť k vysielanému programu, inak sa nerátajú do zákonom stanovených kvót. Čo sa týka tých kvót, otitulkovaných musí byť 50% vysielania. To nie je veľmi veľa, povieť si, ale niečo je vysielané aj s tlmočením do

posunkovej reči, nie? Hej. Tri percentá programov. Televízni magnáti, ako tvory vynaliezavé, samozrejme vedia, ako tieto kvóty naplniť s čo možno najmenším úsilím, takže otitulkované sú najmä programy, ktoré sa vo vysielaní opakujú, prípadne tie, kde je zvuku len minimum. Ďalšia vec je, že podľa zákona sú titulky pre nepočujúcich a „bežné titulky“ rovnocenné. Nikde sa totiž neuvádza, čo presne sú tie titulky pre nepočujúcich. Zákon hovorí len o tituloch otvorených a skrytých, a aj tie uvádza vždy ako rovnocenné. Tieto pojmy však nijako nesúvisia s obsahom titulkov, len so spôsobom ich zobrazenia. A pritom každému, kto sa nad tým zamyslí, musí byť jasné, že prekladové titulky tu nie sú postačujúce. (V rámci prednášok odznela aj otázka, ako by sme pomenovali „bežné“, prekladové titulky, aby sa dali v zákone odlíšiť od titulkov s úpravou pre nepočujúcich. Čo napríklad „titulky k filmom v cudzom znení“, alebo, ak by to nebolo dosť technické, „titulky pre divákov bez adekvátnych jazykových vedomostí“?) Úprava vysielania pre nepočujúcich je na Slovensku ešte stále v plienkach a na technicky nízkej úrovni, hoci by to tak podľa všetkého byť nemuselo. Prečo to tak teda je? Na to sme odpoveď nedostali, treba sa pýtať inde. Bude to ako s telegramom. Zrušený je, nevynáša.

Druhá a tretia prednáška boli venované najmä technickej stránke výroby titulku pre nepočujúcich. Najlepším učiteľom by tu bola prax, ale ak by som mal to, čo som sa dozvedel, zhrnúť, povedal by som, že je to ako prekladové titulkovanie, a pritom nie je. Hoci takéto titulky neprekladáte z jazyka A do jazyka B, aj tak musíte dbať na príjemcu. Dokonca viac. Ľudia, ktorí nepočujú od narodenia, resp. raného detstva, majú problém s čítaním (je to logické, nepoužívajú jazyk rovnakým spôsobom ako počujúci), preto niekedy treba titulky „zjednodušovať“. Najdôležitejší rozdiel však spočíva v tom, že hoci príjemca pri cudzojazyčnom filme s titulkami nerozumie zvuku, stále ho počuje. Dokáže teda priradiť napísané prehovory k jednotlivým postavám, počuje kroky, otváranie dverí, streľbu a mnohé iné veci, ktoré sa dejú mimo obrazu a sú zachytené len zvukom. V titulkoch pre nepočujúcich musí titulár toto všetko zachytiť. Komentárom, farbou titulku v prípade hlavných postáv. A práve farba titulku vedie k potrebe špecifického softvéru, s ktorým sme boli v rámci prednášok oboznámení (aj keď, ako to už s ľuďmi býva, technická zložka prednášok upútala oveľa menej ľudí, než ostatné informácie). Niektoré veci sa samozrejme zachytiť nedajú. Nevie, si predstaviť, ako by som vysvetlil prepojenie piesne Non, Je Ne Regrette Rien a deja filmu Inception niekomu, kto meniacu sa rýchlosť prehrávania piesne nemôže počuť. Napriek tomu sú medzi nami ľudia, ktorí sa snažia zvýšiť kvalitu života nepočujúcich tak veľmi, ako sa len dá.

Na záver len dodám, že pán Šauša (ktorý by mal prednášať častejšie, vie, ako zaujať publikum) konkrétnou témou predostrel otázku, s ktorou sa stretávame čoraz častejšie a na ktorú by sme konečne mali začať hľadať odpoveď: ako môžeme spraviť spoločnosť otvorenou a ústretovou skutočne pre všetkých?

Cyklus prednášok je výstupom projektu VEGA → 1/0547/14: Titulkovanie pre nepočujúcich: štandardy a odporúčania.

Martin Kažimír, študent Katedry translológie FF,
foto: Mgr. Emília Perez, PhD.

V ZDRAVOM TELE ZDRAVÝ DUCH

Dňa 11. novembra 2014 sa na Ústave vzdelávania pedagógov uskutočnil workshop zasvätený veľmi aktuálnej problematike zdravého životného štýlu. Za posledné dve desaťročia sledujeme prudký vzrast civilizačných ochorení počnúc od obezity, ochorení srdcovo-cievneho aparátu, rakoviny až po cukrovku. Žiaľ, je reálne, že tieto ochorenia sa nevyhnú ani našim deťom, nakoľko v ich výskyte zohráva zdravý životný štýl prioritnú úlohu. Z uvedeného aspektu je významná otázka prevencie, s ktorou je treba začať od útleho detstva už

jedinečný prístroj na meranie BMI, funkčných komponentov tela, ktorý si mohli študenti vyskúšať. Tým získali aj reálny pohľad o svojom zdravotnom stave s praktickým poradenstvom. Potom nasledovali domáce prednášky doc. RNDr. Tünde Juríkovej, PhD., o hlavných problémoch stravovania predškôlkov a o tom, ako mať zdravé, múdre a inteligentné deti. Druhá prednáška PaedDr. Ildikó Viczayovej, PhD., bola venovaná významu pohybu v prevencii ochorení oporno-pohybového aparátu. Kolegovia z Čiech mali prednášky z oblasti významu anti-

foto: Krištof Domján

v rodinnom prostredí nadväzujúc na predprimárne a primárne vzdelávanie detí. Preto sme sa rozhodli zorganizovať interaktívny workshop pre našich budúcich učiteľov, ktorí budú príkladom a vzorom pre naše deti. Workshop bol s medzinárodnou účasťou, naše pozvanie prijali aj zahraničné pracoviská venujúce sa uvedenej problematike – Mendelova Univerzita v Brne v zastúpení Ing. Jiří Sochor, PhD., Univerzita Tomáša Bati v Zlíne v zastúpení Ing. Jiří Mlček, PhD., a doc. Ing. Pavel Valášek, PhD. Hneď úvodná prednáška patrila kolegom z Univerzity Eötvösa Lóránda v Budapešti (Dr. habil. Sarolta Darvay, Ph.D.) a bola venovaná primárnemu významu zdravého životného štýlu v živote človeka. Kolegovia navyše predviedli

oxidantov v strave, ako aj významu jedlých kvetov. V závere workshopu vedúci Ústavu pre vzdelávanie pedagógov RNDr. Štefan Balla, PhD., predstavil knižné tituly – učebnice a monografie venované problematike zdravého životného štýlu. Workshop mal pozitívny ohlas u študentov a veríme, že sa stretneme tak v hojnom počte aj budúci rok. Ďakujem doc. RNDr. Tünde Juríkovej, PhD., vedeckej garantke podujatia za organizačnú prácu a verím, že táto akcia bude mať aj pokračovanie.

doc. RNDr. Tünde Juríková, PhD.,
PaedDr. Ildikó Viczayová, PhD.,
RNDr. Štefan Balla, PhD.,
Ústav pre vzdelávanie pedagógov FŠŠ

Aktivity Katedry filozofie

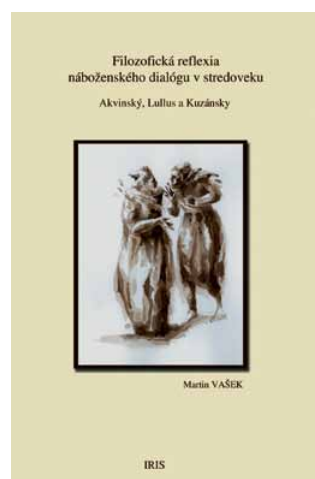
Pre Katedru filozofie Filozofickej fakulty UKF v Nitre bol rok 2014 úspešný

Katedra vydala dve monografie, učebné texty, dva zborníky z konferencií a usporiadala kolokvium. Viacerí jej pracovníci boli na zahraničných mobilitách.

Monografie

Mgr. M. Vašek, PhD. Filozofická reflexia náboženského dialógu v stredoveku. Akvinský, Lullus a Kuzánsky. Bratislava: IRIS, 2014

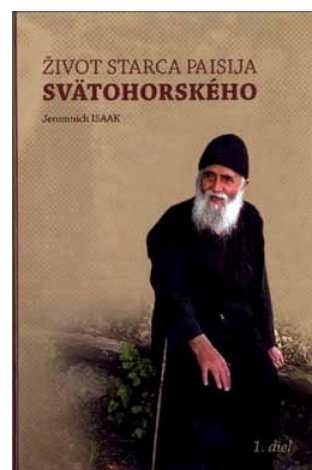
Monografia si kladie dva ciele. Prvým je analyzovať a priblížiť pohľad vybraných stredovekých autorov na pluralitu náboženstiev, ich spôsob obhajoby kresťanstva ako pravého náboženstva a konfrontáciu s inými náboženstvami. Druhým cieľom je prihliaďnuť k niektorým súčasným interpretáciám a komentárom ich myslenia. Stredovekí autori uvažovali o dialógu náboženstiev a niektorí koncipovali fiktívne náboženské dialógy. Zároveň ich diela môžu byť chápané ako príspevok do veľkého intelektuálneho dialógu stredovekej Európy.

Prekladateľská činnosť

Prof. ThDr. Ján Zozulák, PhD., preložil z gréckeho jazyka knihu Život starca Paisija Svätohorského, 1. diel, ktorá sa stala bestsellerom a vyšla v 2. vydaní. Kniha Život starca Paisija Svätohorského opisuje strhujúci život jedného z najväčších askétov 20. storočia, ktorý bol veľkou osobnosťou gréckeho národa. Žil na Svätej Hore Atos v Grécku, kde za ním prichádzali tisíce ľudí z celého sveta s rôznymi otázkami a problémami. Odnášali si od neho vzácne duchovné rady, ktoré nenašli nikde inde. Napriek tomu, že tento jednoduchý mních žil v osamelej kélii na pustom mieste, poznajú ho milióny ľudí na celom svete, či už z vlastnej skúsenosti, rozprávania priateľov alebo prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov.

Okrem podrobného životopisu tohto výnimočného človeka sú v knihe aj jeho poučenia, ktoré dávajú čitateľovi možnosť zastaviť sa pri každej myšlienke a precítiť hĺbku múdrych Paisijových slov. Každý nájde v jeho myšlienkach poučenie, radu alebo odpoveď na otázky spojené s vlastným životom.

Učebné texty

Doc. Viera Jakubovská, PhD., a kol. napísali učebný text Dialóg a jeho aplikácia vo vyučovaní. V centre ich pozornosti je dialóg ako všeobecný princíp uplatňovaný vo výchovno-vzdelávacom procese. Učebný text sa skladá zo štyroch kapitol. Prvé tri sú zamerané teoreticky, posledná štvrtá je orientovaná prakticky. V štvrtej kapitole sú prezentované aktivity, ktoré vytvorili študenti prvého ročníka magisterského štúdia v odbore Výchova k občianstvu. Vo vybraných aktivitách využívajú interaktívne metódy, ktoré podporujú rozvíjanie dialógu vo výchovno-vzdelávacom procese. Aktivity sú zaujímavé a originálne. Učebný text je čiastkovou prezentáciou výsledkov riešenia výskumnej úlohy KEGA č. 048UKF-4/2012 „Výchova k občianstvu v európskom kontexte - inovácia študijného programu“, ktorá sa riešila v rokoch 2012-2014 na Katedre filozofie na FF UKF v Nitre.

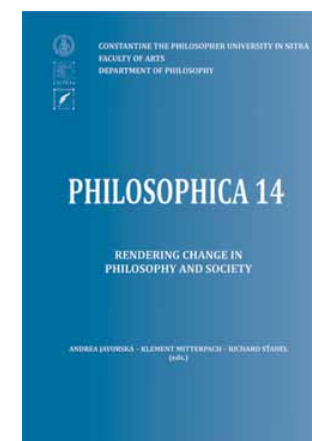

Zborníky

Zborník obsahuje príspevky z vedeckého kolokvia „Občan a dnešok 14“, ktoré sa uskutočnilo 9. septembra 2014 v Nitre v rámci projektu KEGA č. 048UKF-4/2012 „Výchova k občianstvu v európskom kontexte – inovácia študijného programu“ riešeného na Katedre filozofie FF UKF v Nitre a bolo otvorené aj riešiteľom iných projektov.

Vyšlo nové číslo katedrového vedeckého zborníka PHILOSOPHICA 14. Je v angličtine a nesie názov Rendering change in philosophy and society. Obsahuje osem príspevkov, ktoré sa venujú problematike zmeny v spoločnosti a takisto otázke jej reflektovania a výkladu vo filozofii.

Karentované časopisy

Doc. Jakubovská, PhD., opublikovala článok Multitúrna výchova a jej špecifiká v literatúre v časopise XLinquae: European Scientific Language Journal, ktorý je registrovaný v databáze SCOPUS.

Pracovníci katedry absolvovali tiež niekoľko zahraničných mobilit a zorganizovali prednášky a workshopy. V uplynulom roku sa konala panelová diskusia, ktorej oficiálny názov bol Priblíženie sa k filozofii s filozofmi. Cieľom podujatia bolo priblížiť filozofiu širokej verejnosti a motivovať študentov Katedry filozofie FF k intenzívnejšiemu študentskému životu na katedre.

Mgr. Lucia Zimanová,
doktorandka na Katedre filozofie FF
foto: katedrafilozofieffukf.com

ZNÁMY FENOMÉN – NOVÉ POZNATKY

Syndróm rizikového správania v dospievaní: výskumné aktivity pracovníkov Katedry pedagogickej a školskej psychológie Pedagogickej fakulty

Ako je to vlastne s dospievajúcimi? Naozaj sú také problémoví, ako si to o nich myslíme? Spravajú sa neprimerane, či rizikovo? Alebo máme len skreslené predstavy o tom, akí sú? V snahe pozn(á)ť súčasný stav dospievajúcich, rizikové formy ich správania a motivovaní snahou o vytvorenie psychodiagnostickej batérie určenej na screeningovú diagnostiku dospievajúcich, sme na Katedre pedagogickej a školskej psychológie PF v uplynulom období realizovali celoslovenský výskum na druhom stupni základných škôl a v alternujúcich ročníkoch osemročných gymnázií. Východiskom pre dobrú spoluprácu so školami a školskými zariadeniami, ktorú takáto výskumná činnosť predpokladá, bola spolupráca Centra celoživotného vzdelávania, ako súčasť Pedagogickej fakulty, so školami v oblasti pedagogickej praxe.

Obdobie dospievania predstavuje dôležité štádium v živote človeka. Jeho dôležitosť nespočíva len v biologickom dotváraní človeka, ale aj v psychickej adaptácii na okolitý svet. Z hľadiska jednotlivca v ňom prebieha významný proces individuácie, vymedzenie seba, hraníc a obmedzení. Z hľadiska spoločnosti je dospievanie a správanie sa dospievajúcich zrkadlom reflektujúcim jej súčasný stav a smerovanie. Relatívne často sa stáva, že vývin v období dospievania neprebieha optimálne, formatívne vplyvy majú negatívny charakter a dospievajúci človek sa správa spôsobom, ktorý hodnotíme ako rizikový.

Čo je syndróm rizikového správania v dospievaní (SRS-D)? Ide o terminus technicus, ktorý sa udomácnil v odbornej terminológii na konci 70-tych a na začiatku 80-tych rokov 20-teho storočia. SRS-D je súbor charakteristických príznakov, ktoré možno v pôvodnom koncepte rozdeliť do troch okruhov: zneužívanie psychoaktívnych látok, príznaky v psychosociálnej oblasti a príznaky v reprodukčnej oblasti. Najnovšie štúdie však vymedzujú rizikové správanie komplexnejšie. Pracujú s kategóriami ako rizikové správanie v doprave a rizikové športy, rasizmus a xenofóbia, negatívne pôsobenie siekt, ale aj užívanie anabolík a steroidov, extrémizmus, či nezdravé stravovacie návyky.

Výsledky výskumu. Pri realizácii nášho výskumu sme spolu pracovali s cca 1700 dospievajúcimi vo veku 10 až 15 rokov, tzn. navštevujúcimi 5. až 9. ročník základných škôl, resp. 1. až 4. ročník osemročných gymnázií. Využili sme viacero štandardizovaných i neštandardizovaných metód, z ktorých najdôležitejší bol dotazník „Výskyt rizikového správania v dospievaní“, ktorý sme adaptovali z pôvodného českého originálu. Tento dotazník je primárne zameraný na depistáž užívania psychoaktívnych látok, delikvencie a šikany.

Výsledky získané od reprezentatívnej vzorky dospievajúcich nás oprávňujú odhadovať, že približne:

- 81 150 bolo alebo je obeťou urážania (35,2 %),
- 58 320 už niekedy niečo ukradlo (25,3 %),
- 56 480 falšuje podpisy rodičov (24,5 %),
- 48 870 pilo alkohol počas posledných 30 dní (21,2 %),
- 47 260 už niekedy niekomu fyzicky ublížilo (20,5 %),
- 38 730 už niekedy ukradlo peniaze (16,8%),
- 37 120 niekedy poškodilo niekoho majetok (16,1 %),
- 31 820 bolo alebo je obeťou agresie (13,7 %),
- 27 660 fajčilo tabak počas posledných 30 dní (12,0%),
- 27 000 chodí za školu (11,8 %),
- 24 670 už niečo ukradlo v obchode (10,7 %),
- 20 520 fajčilo/fajčí marihuanu (8,9 %),
- 19 600 užíva lieky bez vedomia rodičov a bez existencie zdravotných problémov (8,5 %),
- 19 130 bolo alebo je v škole zosmiešňovaných (8,3 %),
- 14 980 už malo problémy s políciou (6,5 %),
- 13 830 už malo pohlavný styk (6,0 %),
- 11 300 už zažilo opitost spojenú so stratou pamäte (4,9 %),
- 8 070 vyfajčí denne viac ako 5 cigariet (3,5 %).

Chceme upozorniť na to, že ide skupinu dospievajúcich vo veku 10 až 15 rokov, tzn. školopovinné deti, ktorých bolo v školskom roku 2013/2014 približne 230 000. Ukazuje sa, že produkcia týchto foriem rizikového správania je do veľkej miery ovplyvnená mierou agresivity (najmä v podobe fyzickej agresie a hostility), školským sebapoňatím, tzn. aj vzťahom k škole, ale aj osobnostnými premennými, ako sú úzkostlivosť, impulzivita (majú tendenciu zvyšovať sa so stúpajúcim vekom), nadšenie a rozvážnosť (majú tendenciu znižovať sa so stúpajúcim vekom). Podrobnejšie analýzy uvádzame v publikácii „Rizikové správanie a vybrané osobnostné premenné dospievajúcich v systéme nižšieho sekundárneho vzdelávania“.

Syndróm rizikového správania v dospievaní nie je len fenoménom posledných cca 40 rokov. Je súčasťou reality v období dospievania. V kontexte uvedeného je naša snaha, v spolupráci s Katedrou psychológie FF Univerzity Palackého v Olomouci, vytvoriť spoľahlivý a efektívny diagnostický súbor nástrojov, ktoré budú predpokladom cieľnej preventívnej poradenskej činnosti v zmysle realistického vyhodnotenia presakujúcich informácií smerom od dospievajúcich tak, aby nevedli k nežiadaným výsledkom, ako sú napríklad „school shooting“, „choking game“, „kybergrooming“ atď., ktoré môžu mať pre dospievajúcich, alebo ich okolie, fatálne následky.

PaedDr. Dana Malá, PhD.,
PhDr. Michal Čerešník, PhD.,
Katedra pedagogickej a školskej psychológie PF

POHĽAD DO ZÁKULISIA SPRAVODAJSKÝCH PORTÁLOV

Byť informovaný je dnes dôležitejšie než kedykoľvek predtým. A informovať – to je predovšetkým práca médií. Katedra slovenskej literatúry Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre si preto v rámci predmetu Komunikačné stratégie v publicistike prizvala Mgr. Ľubomíra Šimkoviča, editora portálu www.teraz.sk, ktorý úzko spolupracuje s Tlačovou agentúrou Slovenskej republiky (TASR). Ľubomír Šimkovič dňa 27. novembra 2014 v priestoroch Filozofickej fakulty UKF porozprával o svojej práci a umožnil nám tak nahliadnuť do sveta médií očami odborníka z praxe.

„Čo, okrem Facebooku, otvoríte po zapnutí počítača vo svojom prehliadači ako prvé?“ Toto bola jedna z mnohých otázok na zamyslenie, ktoré nám položil Mgr. Ľubomír Šimkovič počas svojej interaktívnej prednášky. Na citovanú otázku by si mal odpovedať zrejme každý z nás. Pretože informácie sú polovicou úspechu a túžba po nich je zakódovaná v každom z nás. Vďaka médiám dnes máme informácií dostatok, avšak je iba na nás, či dokážeme z tohto nekonečného množstva vybrať tie relevantné, podstatné a najmä pravdivé. „Ako čitatelia by sme mali využiť systém dvoch zdrojov. Informácie je potrebné si overiť, pokiaľ chceme mať istotu, že sú pravdivé,“ radí Mgr. Ľubomír Šimkovič. Hoci si to mnohí neuvedomujú alebo možno skôr nechcú priznať, médiá sú dôležitou súčasťou života každého človeka civilizovanej spoločnosti. Veľa ľudí ich odmieta predovšetkým preto, že majú pocit manipulácie, alebo ako oni sami hovoria, „nechcú byť ovcami“. Treba si však uvedomiť, že médiá sa od seba navzájom odlišujú a ak aj skresľujú informácie, iste nie rovnakým spôsobom. Je preto potrebné využívať väčšie množstvo informačných kanálov, ktoré máme k dispozícii, v ideálnom prípade nie iba tie domáce, ale aj zahraničné. Nakoľko sa skupina poslucháčov Mgr. Šimkoviča skladala najmä z budúcich prekladateľov a tlmočníkov, apeloval predovšetkým na využitie cudzích jazykov. Nenadarmo sa hovorí, koľko jazykov vieš, toľkokrát si človekom.

Keď sme sa nášho vzácneho hosťa opýtali na jeho spoluprácu s Tlačovou agentúrou Slovenskej republiky, ochotne nám vysvetlil, akým spôsobom funguje zahraničná redakcia, teda sekcia, v ktorej pôsobí. Redaktor musí byť aktívny a samostatný, musí sám prichádzať s témami článkov, vyhľadávať rozširujúce informácie, prekladať, písať... Tajomstvom úspechu na tejto pozícii je takzvaná pridaná hodnota. Ak sa redaktor vybranej téme iniciatívne venuje a dokáže ju sám doplniť o niečo nové, má jednoznačný náskok pred konkurenciou.

Čokoľvek, do čoho človek vloží kus seba, sa mu vráti desaťnásobne a inak tomu nie je ani v mediálnom prostredí. Sám Mgr. Šimkovič by v ňom rád videl viac aktívnych ľudí, najmä študentov. Práve pre nich je určená stránka www.skol-sky servis.teraz.sk fungujúca pod záštitou TASR, ktorá práve v týchto dňoch organizuje projekt Nebuď otrok drog. Študenti, ktorí sa doň zapoja zaslaním svojich prác, majú dokonca šancu vyhrať hodnotné ceny.

Aby sme mali aspoň čiastočnú predstavu o tom, ako vyzerá práca pre spravodajský portál, dostali sme priamo na prednáške úlohu. Pokúsili sme sa vžiť do kože redaktora TASR, nájsť vhodnú tému na článok, a tú v priebehu pár desiatok minút spracovať do podoby, v akej by sme ho publikovali na portáli www.teraz.sk. Jedna skupina študentov, ktorá sa rozhodla sformovať správu o samovražednom atentáte dvoch nigérijských žien, napokon vytvorila serióznou reportáž a ktokoľvek ju môže nájsť na tejto adrese: <http://www.teraz.sk/zahranicie/atentat-nigeria-samovrazda-utok-obete/108202-clanok.html>.

Za tajomstvom úspechu v mediálnej brandži sa podľa nášho hosťa už okrem vyššie spomenutej „pridanej hodnoty“ skrýva ešte čosi iné. „Čitateľa si musíme získať v prvom rade obsahom, čo však nie je možné bez faktov,“ odpovedá na naše zvedavé otázky a dodáva, že vytvoriť senzáciu nie je žiadna veda, pokiaľ namiesto reportáže píšeme fantastický román. Snáď každý z nás sa už „popálil“ na tom, že kúpil časopis alebo noviny s pútavým titulkom, no napokon zistil, že realitu pripomína len veľmi vzdialene. „Médium interpretuje informáciu na svoju vlastnú zodpovednosť. Keď sa niečo chystáme publikovať, musíme si uvedomiť, že niekto to po nás bude aj čítať!“ Kiežby si túto radu vzal k srdcu každý, kto sa pohybuje vo svete médií. Potom by snáď niektoré médiá nefungovali na spôsob známej detskej hry s názvom Telefón. Prvý napíše o komárovi, posledný už nadáva na somára. Stačí sa pozrieť na niektoré bulvárne plátky...

Apropo, bulvár. Samozrejme, že prišla reč aj na toto „temné zákutie“ mediálnej brandže. Keď nám Mgr. Šimkovič položil otázku, kto z nás číta bulvár, len s veľkým váhaním sa zdvihla jedna či dve ruky. V tomto prípade bol pobavený úsmev na mieste. „Bulvár je potrebný. Je to istá forma oddychového čítania,“ vysvetlil prednášajúci, „samozrejme, je potrebné rozlišovať medzi dobrým a zlým bulvárom.“ No aký je medzi nimi rozdiel? Niekedy nadobúdame pocit, že bulvárom obľúbené osobnosti na nás v jednej peknej chvíli vyskočia aj z chladničky. Média nám ich doslova servírujú na zlatom podnose. A tu nejde o žiadnu náhodu, ale o cieľenú kampaň. Napríklad taká reality show, ktorá je dnes mimoriadne populárna napriek tomu, že na ňu mnohí nenachádzajú pekného slova. No skúsme sa aj v tomto bode zamyslieť. Vysielali by televízie programy tohto typu, ak by nemali svojich skalných divákov?

Napokon je iba na nás, akým typom médií či informáciami sa necháme ovplyvniť, a či vôbec. Sami by sme si mali položiť otázku aké médiá sledujeme a prečo? Selektujeme informácie? Ak si nedokážeme odpovedať a napriek tomu sme nespokojní s tým, čo nám médiá ponúkajú, chyba zrejme nebude na ich strane. Slovom Ľubomíra Šimkoviča: „Vyberajme si médium podľa toho, ako je zamerané, podľa toho, čo nás zaujíma. Je to naše právo a naša slobodná voľba“.

Martina Pišová,
Mgr. Martina Zajíčková, PhD.,
Katedra slovenskej literatúry FF

Tak ako počas desiatich minulých rokov, aj počas tejto jesene pripravili pracovníci a študenti katedier histórie a muzeológie niekoľko podujatí, zameraných na pripomenutie významného medzníka našich aj svetových dejín, pretože prvý globálny konflikt v dejinách ľudstva ním bezpochyby bol.

Už v októbri študenti 3. ročníka odboru muzeológia pripravili na pôde Ponitrianskeho múzea výstavu s názvom „Za cisára pána“. V nej sa podujali na neľahkú úlohu priblížiť prvú svetovú vojnu vhodným spôsobom deťom návštevníkom. Účasť takmer tisícpäťsto návštevníkov počas dvoch týždňoch trvania výstavy hovorí, že sa im to evidentne podarilo.

Už o tri týždne nato sa uskutočnili tradičné Historické dni, venované tiež storočnici prvej svetovej vojny. Je potešiteľné, že táto iniciatíva sa zrodila vďaka aktivite študentov 4. ročníka histórie. Termín akcie bol stanovený symbolicky na 11. november, kedy v roku 1918 vstúpilo do platnosti prímerie na západnom fronte a dodnes sa preto najmä v anglosaských krajinách pripomína ako Deň veteránov. Z tohto dôvodu si mnohí účastníci a hostia podujatia pripli tradičný symbol tohto sviatku, kvet červeného maku. Prvý deň bol vyplnený prednáškami, zameranými na špecifické problémy Veľkej vojny. Príspevky, určené predovšetkým študentom, sa venovali menej známym alebo v našom prostredí marginalizovaným témam. Mimoriadny prínos znamenala účasť lektorov z viacerých inštitúcií. Tomáš Klubert z Ústavu pamäti národa predstavil v troch stručných medailónoch menej známe postavy vojvodcov, ktorí v období prvej svetovej vojny pôsobili na Slovensku (gen. Alexej Alexejevič Brusilov, gen. Georg von der Marwitz) alebo z jeho dnešného územia pochádzali (gen. Karl Tersztyánszky von Nádas).

Múzejnú sféru zastupoval Pavol Rusnák, historik Múzea J. Thaina v Nových Zámkoch s príspevkom, venovaným zaujímavým zbierkovým predmetom z fondov uvedenej inštitúcie, ktoré reprezentovali súčasť výzbroje a výstroje, ale aj fotografie či iné dokumenty.

Z levicej pobočky Štátneho archívu v Nitre prišli Jarmila Bátorová a Marta Švolíková prezentovať zachované regionálne archívalie, viažuce sa k prvej svetovej vojne, a to nielen virtuálne, ale aj prostredníctvom autentických dokumentov, ktoré si mohli účastníci podujatia aj osobne prezrieť. Zvláštnu pozornosť si vyslúžila prednáška Jakuba Kuruca z bratislavského občianskeho združenia Bunkre. Publiku prezentoval doteraz málo známe podzemné delostrelecké kaverny z čias prvej svetovej vojny nad Dúbravkou, a to ako po stránke ich dejín, tak po stránke ich ochrany a súčasného využitia a sprístupnenia.

Svoje príspevky pripravili aj organizujúce katedry: Pavol Šteiner z Katedry muzeológie priblížil búrsku vojnu z rokov 1899-1902 ako konflikt, ktorý výrazne predznamenal hrôzy nadchádzajúcej globálnej vojny najmä po stránke taktiky a výzbroje. Veronika Zrubcová a Silvia Kapustová z tej istej katedry prezentovali skúsenosti a výsledky už spomenutej výstavy „Za cisára pána“. Katedru histórie zastupovali dva tímy študentov piateho ročníka so spoločnými projektami, zameranými na problematiku propagandy v rokoch 1914-1918 (Lenka Špiláková, Michal Ďurčo) a život v zázemí posledných rokov existencie Rakúsko-Uhorska (Veronika Janáková, Pavol Šemrinec, Vladimír Babic).

Okrem uvedených prednášok, ktoré sprevádzala mimoriadne bohatá diskusia, mali účastníci Historických dní možnosť nahliadnuť do nonstop projekcie filmových dokumentov na tému prvej svetovej vojny alebo získať iné informácie z veľkoplošných panelov, inštalovaných na chodbe.

Program Historických dní 2014 symbolicky uzavrela na druhý deň tematická exkurzia do Heeresgeschichtliche Museum (Vojenskohistorické múzeum) v hlavnom meste bývalej monarchie, Viedni. Okrem starších expozícií mapujúcich vývoj vojenstva v habsburskej ríši od 16. storočia sa naša pozornosť sústredila najmä na jej najnovšiu časť, približujúcu práve prvú svetovú vojnu. S veľkým záujmom sa stretli najmä autentické exponáty ako smutne slávna „sarajevská“ limuzína arcivojvodu Františka Ferdinanda d'Este či jeho posledná uniforma, prestrelená Gavrilom Principom pri atentáte 28. júna 1914. Obrovské množstvo vystavených, často unikátnych zbierkových predmetov nám pripomenulo nielen obrovský ničivý rozsah Veľkej vojny, ale aj fakt, že v takých istých sivomodrých uniformách s takými istými „manlicherkami“ v rukách bojovali „za cisára pána“ aj naši pra- a prapradedovia... Toto symbolické zakončenie našich tohtoročných Historických dní nemohlo charakterizovať nič lepšie ako aktuálny slogan viedenského múzea: „Der Krieg gehört ins Museum“, vojna patrí do múzea.

PhDr. Pavol Šteiner, PhD.,
Vladimír Koppan, Katedra histórie FF
foto: P. Šteiner

STOROČNICA VEĽKEJ VOJNY

Rok 2014 sa v komunite historikov a všetkých, ktorí sa akokoľvek venujú dejinám, nesie v znamení stého výročia vypuknutia prvej svetovej vojny. Tejto neslávnej, avšak významnej storočnici je po celom svete venované obrovské množstvo aktivít. Bokom od nich nezostali ani katedry Filozofickej fakulty UKF, ktoré sa zaoberajú výskumom a prezentáciou dejín.

CERI-SK ZVIDITEĽŇUJE FILOZOFICKÚ FAKULTU

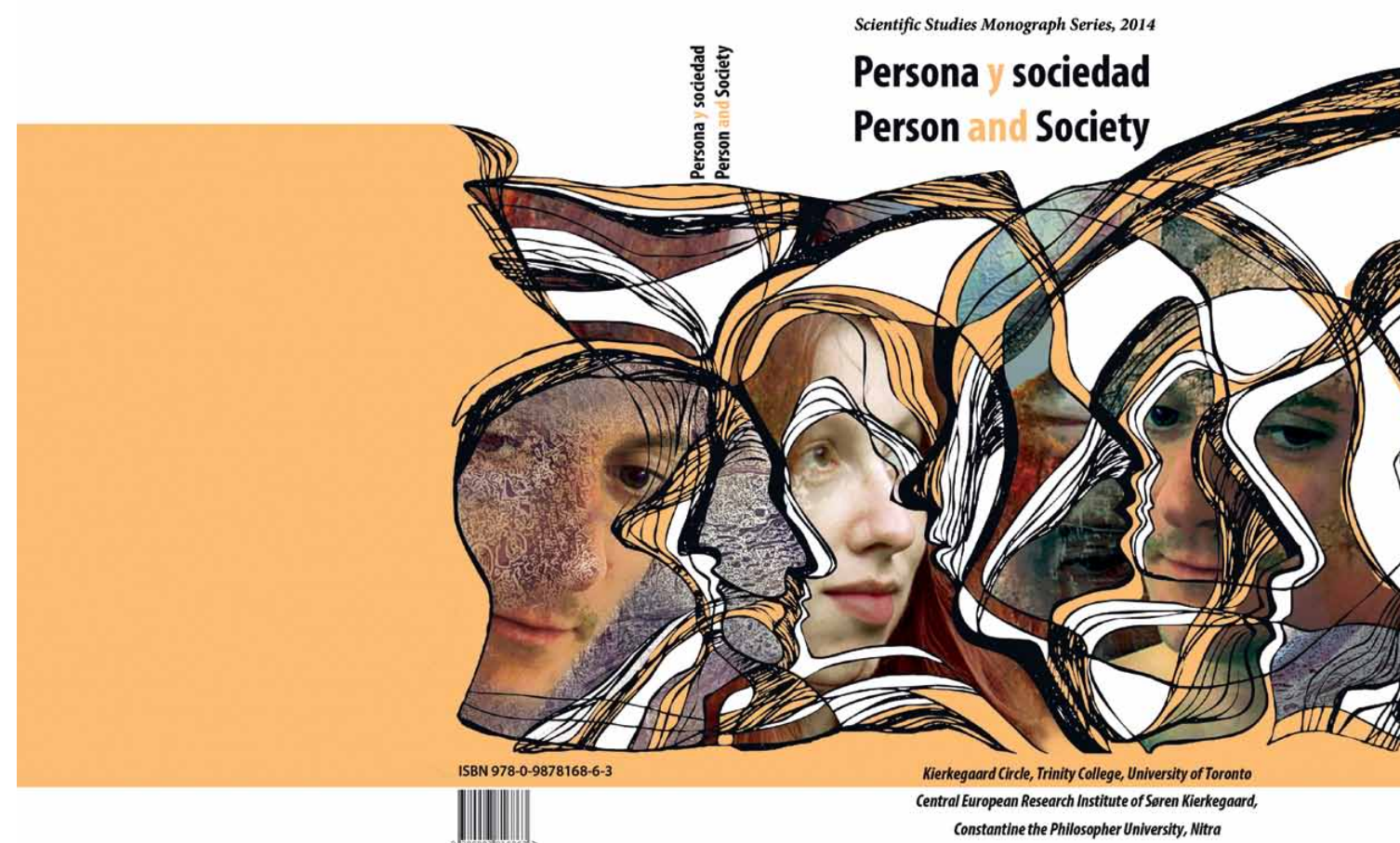
Vedecké publikácie i rozvíjajúca sa spolupráca s Univerzitou Karlovou

Rok 2014 priniesol množstvo vydaných vedeckých publikácií, ktoré boli realizované prostredníctvom projektov a s podporou vedenia Filozofickej fakulty UKF v Nitre. Viac než tridsať pracovníkov z deviatich katedier a ústavov tejto fakulty sa publikačne zúčastnilo na aktivitách, ktoré boli spojené (publikačne, editorsky, recenzentsky, organizačne) so Stredoeurópskym výskumným ústavom Sørensa Kierkegaarda (CERI-SK). Medzi najvýznamnejšie patrili publikácie: Kierkegaard and Existential Turn (University of Toronto), Persona y Sociedad (University of Toronto), Bible a etika v kontextu doby a myšlení (Univerzita Karlova), Nova oikonomia odnoso: bližnjak in eksistencialni preobrat (KUD Apokalipsa, CERI-SK, Ljubljana), Kultúra, religiozita a spoločnosť: Skúmanie vzájomných interakcií (KUD Apokalipsa, CERI-SK, Ljubljana), Przemiany i wyzwania XXI wieku a tożsamość religijna i kultura (Kraków) a Pět myslitelův (KUD Apokalipsa, CERI-SK, Ljubljana).

Tieto publikačné aktivity pracovníkov FF priniesli nielen konfrontáciu s vedeckým prostredím na Slovensku, ale aj v zahraničí. Zaujímavosťou je spolupráca s tromi vedeckými časopismi (Sincronia, Xipe totek: Revista trimestral del De-

partamento de Filosofía y Humanidades ITESO a Inter Naciones) v Mexiku na Univerzite v Guadalajare, kde bolo doteraz publikovaných 11 štúdií a ďalších 14 štúdií je v recenznom konaní. S veľkým uznaním a zaujatím boli prijaté najmä štúdie kolegov z Katedry manažmentu kultúry a turizmu (M. Dubská, L. Lenovský, M. Zabenský), ktoré otvorili ďalšie možnosti interdisciplinárneho dialógu a prehľadili ďalšiu spoluprácu na medzinárodnej úrovni.

Ukazuje sa, že stredoeurópsky geopriestor má špecifický kultúrny, sociálny a filozofický kontext, ktorého hodnota vzrastá s intenzitou a rozsahom dialógu so svetovými centrami bádania v humanitných vedách so zvláštnym zreteľom na filozofiu a etiku. Dôvodom je najmä historická skúsenosť krajín V4, ktorá spoluvytvára originálny prístup k interpretácii odborných textov a netrivičné možnosti implementácie získaných poznatkov do edukačnej praxe, čo sa potvrdilo aj v realizovanej publikačnej činnosti. Roky systematického úsilia o nadviazanie spolupráce s niektorými centrami bádania v krajinách bývalej Juhozápadnej Európy začínajú prinášať veľmi plodné ovocie, čomu sa dostáva osobitnej pozornosti najmä v anglosaskom prostredí. Rozdielne kontexty totiž vytvárajú dôležitú bázu komplementárneho prístupu

pri riešení naliehavých otázok a výziev súčasnej doby, bez ktorej nie je možné rozvíjať metodológiu bádania predmetnej oblasti záujmu a hermeneutiku interpretácie pozorovaných fenoménov na špičkovej vedeckej úrovni.

Samostatnou kategóriou, o ktorej je potrebné sa zmieniť, je problematika prezentácie inštitúcie UKF v Nitre na medzinárodnom fóre nielen v európskom kontexte a najmä v zámorí. Stredoeurópsky výskumný ústav Sørensa Kierkegaarda od svojho vzniku práve tomuto rozmeru svojho pôsobenia venuje zvláštnu pozornosť. Nezastupiteľnú úlohu v tomto úsilí zohráva profesor Abraham Khan z univerzity v Toronte, ktorý s veľkým zánietením podporuje emancipačné snahy akademických inštitúcií postkomunistických krajín. Za ostatné roky sa nám podarilo etablovať sa v spoločnosti najrenomovanejších svetových výskumných centier sveta, ktorá nielen drží krok so svetovými trendmi, ale vlastnou iniciatívou vytvára stimuly a príspevky, ktoré sú prijímané a akceptované. Uplynulý rok sme zaznamenali v tomto ohľade výrazný

posun a pozitívne merateľné výsledky v podobe participantov z viacerých katedier Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre na medzinárodných publikáciách, ktoré sme úspešne vydali. Na rozdiel od úzkej špecializácie, ktorá môže nezdravo selektovať intelektuálne zdroje a negatívne pôsobiť proti synergii odborných autorít a kolektívov, práve súčinnosť viacerých tímov a katedier zapojených do nadregionálnych projektov vnímame ako faktor posilňujúci zdatnosť a kredit univerzity v narastajúcom konkurenčnom akademickom prostredí. Veríme, že medzinárodná spolupráca bude pokračovať aj naďalej v roku 2015 a prinesie ďalšie pozitívne výsledky.

Stredoeurópsky výskumný ústav Sørensa Kierkegaarda (CERI-SK) od roku 2012 popri svojich aktivitách v rámci stredoeurópskeho regiónu čoraz viac zameriava svoju pozornosť na rozvoj a zintenzívnenie spolupráce s fakultami najvýznamnejšej univerzity v Českej republike Univerzity Karlovej v Prahe: Filozofickou fakultou (FF UK), Fakultou humanitných štúdií (FHS) a Husitskou teologickou fakultou (HTF UF).

Spolupráca prebieha v spoločnej publikačnej, editorskej a recenznej činnosti: Kierkegaard as a Philosopher of Love (2012, Roman Králík, Martina Pavlíková, Martin Štúr, Ľuboš Török, Juraj Vaňko a Marie Roubalová - HTF UK), Nová oikonomie vzťahů (2013, Jakub Marek - FHS UK, Primož Repar, Roman Králík, Peter Kondrla - FF UKF); Persona y Sociedad (2014, Kamila Veverková, Marie Roubalová - HTF UK, Roman Králík, Tibor Máhrík, Martin Štúr, Andrej Gogora, Petra Pappová, Vladimír Manda, Cyril Diatka, Ciprian Turčan, Dagmar Marková, Andrea Lesková, Ján Zozulák, Martina Pavlíková - FF UKF); Teologicko-etická interpretace jednotlivce v sídře Berešit (2013, Marie Roubalová - Roman Králík); autori Filozofickej fakulty publikovali recenzie vo vedeckom časopise Theologická revue HTF (Peter Kondrla, Tibor Máhrík, Lýdia Čechová, Martina Pavlíková a Roman Králík) a ďalší (Jarmila Jurová, Tomáš Pružinec, Roman Králík a Martina Pavlíková) prispeli svojou autorskou štúdiou v monografii Bible a etika v kontextu doby a myšlení (2014).

V súčasnosti v spolupráci s prekladateľmi Zdeňkom Zecpalom a Jakubom Markom pripravujeme preklad diela Sørensa Kierkegaarda z pôvodného jazyka do češtiny. Ide o dielo pomerne málo známe slovenskému i českému čitateľovi - Čemu se naučíme od polních lilí a nebeského ptactva. Preklad a vydanie sa realizuje v rámci veľmi dobrej spolupráce s Torontskou univerzitou.

Spolupráca prebieha aj v rámci prednášok a spoločných podujatí. V roku 2014 to boli dve podujatia na Filozofickej fakulte UK (Roman Králík, Peter Kondrla a Martina Pavlíková). Nedávno českí partneri pozvali profesora Cyrila Diatku prednášať na pôde HTF UK o ruskom filozofovi Solovjovi a pre kolegov z FF UK predniesť svoj odborný pohľad na tému „Jednota a rozmanitosť Evropy.“ Účast aj následná diskusia ukázali živý záujem o obsahovú stránku prednášok, ale tiež aj o dianie na pôde našej univerzity. Ukazuje sa, že posledné štvrtstoročie bádania v oblasti filozofickej literatúry prináša mimoriadne vzácne podnety v rámci prekladateľskej práce, čo samo o sebe je veľmi náročná a svojou povahou prínosná práca pre odbornú aj laickú verejnosť, ale tiež interpretačné trendy v rámci hermeneutiky, ktoré súvisia s odlišným kultúrnym a spoločenským kontextom, v ktorom sa bádanie usku-točňuje, implikujú potrebu vzájomnej spolupráce a výmeny skúseností a tvorivých podnetov. Veríme, že vzájomná spolupráca s Univerzitou Karlovou takéto obohatenie pre pracovníkov oboch univerzít prináša a preto bude naďalej pokračovať.

doc. PaedDr. THDr. Roman Králík, Th. D.,
PhDr. Ing. Tibor Máhrík, PhD.,
Stredoeurópsky výskumný ústav Sørensa
Kierkegaarda FF

MLADÝ PREKLADATEĽ 2014

Katedra translatológie Filozofickej fakulty UKF v Nitre sa po úspešnej minuloročnej premiére opäť ujala perspektívneho projektu - zorganizovala druhý ročník súťaže Mladý prekladateľ. Slávnostné vyhlásenie výsledkov sa uskutočnilo 5. decembra 2014 na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre

Cieľom súťaže bolo podporiť štúdium cudzích jazykov na stredných školách, objaviť v študentoch prekladateľské predispozície a talent, popasovať sa s prekladateľskými orieškami a v neposlednom rade prezentovať možnosti ďalšieho štúdia na Katedre translatológie. Organizátorkami projektu boli Mgr. Katarína Welnitzová, PhD., a Mgr. Soňa Hodáková, PhD.

Súťaž bola určená pre študentov stredných škôl a gymnázií Nitrianskeho kraja. Druhý ročník zaznamenal v počte zúčastnených škôl, ale aj samotných súťažiacich veľký nárast – do súťaže sa zapojilo 12 škôl (vlni 8 škôl a 23 študentov) a svoje prekladateľské zručnosti sa rozhodlo konfrontovať 79 študentov (63 angličtinárov, 16 nemčínárov, traja študenti dokonca súťažili v oboch jazykoch). Druhý ročník projektu bol rozšírený o nemecký jazyk, už teraz organizátorky premýšľajú o vylepšeniach a zaradení ďalšieho jazyka. Úlohou študentov bolo preložiť text z angličtiny/nemčiny do materinského jazyka a vytvoriť adekvátny preklad na všetkých rovinách. Preklady boli následne hodnotené odbornou komisiou zloženou z vyučujúcich KTR a praktizujúcich prekladateľov.

Majster si svoje dielo pozná, preto si víťazi mali svoje preklady identifikovať na základe prednesu sami. Všetci zúčastnení získali mikulášske nádielky od sponzorov, víťazi si odniesli hodnotné dary v podobe slovníkov, ale čo je hlavné – reprezentovali seba i svoju školu na univerzitnej pôde.

V nemeckej sekcii získali: 1. miesto Vanesa Proksová z Gymnázia sv. Jozefa Kalazanského v Nitre, 2. miesto Andrea Grácová z Gymnázia Párovská v Nitre, 3. miesto Filip Balla z Gymnázia sv. Cyrila a Metoda v Nitre.

V anglickej sekcii si vybojovali 1. miesto Soňa Ondříšková z Gymnázia Šurany, 2. miesto Terézia Sádovská z Gymnázia Šafa, 3. miesto Romana Nagyová z Gymnázia v Nových Zámkoch a Sára Petrechová z Gymnázia sv. Cyrila a Metoda v Nitre.

Do súťaže sa zapojili študenti z Gymnázia 17. novembra v Topoľčanoch (6), z Gymnázia Šafa (9), z Gymnázia Nové Zámky (4), z Gymnázia Párovská Nitra (5), z Gymnázia sv. Cyrila a Metoda v Nitre (8), z Gymnázia sv. Jozefa Kalazanského v Nitre (6), z Gymnázia Šahy (2), z Gymnázia Šurany (2), z Gymnázia Vráble (20), z Gymnázia Zlaté Moravce (5), z Obchodnej akadémie v Nitre (7), zo Spojenej školy – Športového gymnázia a Hotelovej akadémie v Nitre (2).

Program vyhlásenia výsledkov svojím príhovorom otvoril prodekan pre medzinárodné vzťahy a rozvoj FF PhDr. Ľuboš Török, PhD., a bol obohatený o vystúpenia študentov prvého ročníka KTR a iných katedier. Vypočuť sme si mohli operný spev M. Barníka s klavírnym sprievodom M. Kuklovej, alternatívnu hudbu v podaní Veľkej tercie – V. Němethovej, K. Kovácsa, K. Domjana alebo sa vlniť (iba v mysli) pri pohľade na hip-hopovú tanečnú skupinu – J. Pukajová a D. Slotková. Výherné preklady predniesli M. Stachová a M. Čelešová, o ukážku tlmočenia sa postarali študentky 5. ročníka KTR P. Prikrýlová a D. Sochorová.

Snáď najväčšou satisfakciou predošlého ročníka súťaže Mladý prekladateľ je fakt, že minuloročný víťaz M. Martinkovič a ďalšie dve súťažiacie M. Stachová a S. Gálsiová sú študentmi prvého ročníka KTR FF. Bude sa budúci rok história opakovať?

Na záver by sme sa chceli poďakovať všetkým pedagógom, sponzorom i študentom, ktorí pomohli s prípravou tohto úspešného podujatia a prikladáme dve reakcie na súťaž Mladý prekladateľ z radov vyučujúcich i súťažiacich:

Chcem sa poďakovať za výbornú príležitosť pre našich talentovaných študentov a tých, ktorí majú k jazykom veľmi pozitívny vzťah a chcú sa im ďalej venovať. Naše Piaristické gymnázium sa na súťaži Mladý prekladateľ zúčastnilo po prvýkrát, a preto nás víťazstvo v nemeckom jazyku obzvlášť teší a inšpihuje. Najlepšie význam celej súťaže asi vystihujú slová jednej našej študentky bezprostredne po vyhodnotení, ktorá sa tento rok neumiestnila: „Pre budúci rok som nesmierne motivovaná! Ja to dám!“ A o tom to je!

Mgr. Hana Šuchová,
Piaristické gymnázium

Odôvodniť, prečo som sa prihlásila do súťaže Mladý prekladateľ je prosť – cudzie jazyky ma veľmi bavia už od útleho detstva, keď som ako malá sledovala rozprávky po nemecky a anglicky na zahraničných kanáloch. Každá jazyková súťaž je pre mňa výzva naučiť sa zase raz niečo nové a zistiť, ako a či sa zlepšujem. Napriek tomu, že som jednou z tých, ktorým veľmi záleží na tom, aby uspeli, vôbec som nečakala, že by som sa mohla umiestniť. Preklad umeleckého textu z cudzieho jazyka bol naozaj náročný, ako som aj predpokládala. Vzala som to, ako niečo, čo som ešte nikdy predtým nevyskúšala, ale tiež aj ako vlastný tréning a možnosť zlepšiť sa v nemeckom jazyku – teraz tesne pred maturitou. Venovala som tomu naozaj všetku koncentráciu, po prvýkrát som používala naraz dva slovníky. Chvilami som bola aj frustrovaná a na moje nesmierne prekvapenie a potešenie, zvládla som to nad vlastné očakávania. Bola to radosť, šťastie, hrdosť a šok zároveň, keď som počula prednes môjho prekladu – ako toho víťazného. Obsadila som prvé miesto! Vôbec nelutujem, že som na slávnosť prišla chorá a s teplotou. Stálo to za to! Bol to super moment, keď som si preberala diplom a ceny za najlepší preložený nemecký text. Milo prekvapená, hrdá a s maximálnou radosťou budem spomínať na tento deň! A kedykoľvek sa ma niekto spýta, či do toho ísť, moje odporúčanie bude jednoznačné – spravte tak! Nič pritom nestratíte, práve naopak, veľa nového sa naučíte, to vám sľubujem! A ak tak spravíte, želám vám veľa trpezlivosti a úspechov, pretože pocit tej najväčšej odmeny je zistiť, že čas strávený v škole a všetka námaha stáli za to, že ste sa veľa naučili a raz tie vedomosti dokážete využiť vo svojom prospechu!

Vanesa Proksová, Piaristické gymnázium

Mgr. Andrej Zahorák,
Katedra translatológie FF,
foto: autor

TEÓRIA PREPOJENÁ S PRAXOU

V akademickom roku 2013/2014 začala svoju činnosť nová Katedra cestovného ruchu na Fakulte stredoeurópskych štúdií UKF v Nitre. Katedra od svojho vzniku v marci 2013 pôsobí ako pracovisko na zabezpečovanie neučiteľského, profesijne orientovaného študijného programu „Regionálny cestovný ruch“ v študijnom odbore 8.1.1. Cestovný ruch.

Ústredným poslaním katedry je pri-niesť do štúdia cestovného ruchu viac odbornej praxe, odborných skúseností a možností sebarealizácie študentov aj pedagógov. Spoločným úsilím a intenzívnou komunikáciou pracovníkov katedry s podnikmi a organizáciami cestovného ruchu sa nám darí postupne naplňovať túto víziu. Základný krok prepojenia teórie s praxou spočíva v budovaní siete partnerov, spolupracujúcich podnikov a inštitúcií z prostredia cestovného ruchu. Predpokladom úspešnej spolupráce vzdelávacej inštitúcie s odbornou praxou je však ďalej rozvíjať a udržiavať intenzívny a živý kontakt teoretikov a praktikov so študentmi. Zmysluplná spolupráca prináša benefity pre všetky zainteresované strany – katedru, študenta a podnik/organizáciu cestovného ruchu.

Katedra cestovného ruchu spolupracou s odbornou praxou sleduje nasledovné ciele:

- rozšírenie teoretických vedomostí (študentov aj vedecko-pedagogických pracovníkov),
- obohatenie štúdia o príklady dobrej praxe a nové trendy v odvetví cestovného ruchu,
- vytváranie priaznivých podmienok pre osvojovanie si komunikačných, obchodných, počítačových a ďalších potrebných zručností študentov pre kvalifikované vykonávanie práce v odbore cestovného ruchu priamo v podnikoch cestovného ruchu (počas výkonu odbornej praxe),
- vo vzdelávaní flexibilne reagovať na požiadavky a potreby zamestnávateľov z odbornej praxe.

Študent vďaka úzkej spolupráci katedry s odbornou praxou získava možnosť nadobudnúť potrebné zručnosti pre výkon povolania v odbore cestovného ruchu:

- počas účasti na odborných exkurziách v podnikoch cestovného ruchu,
- počas pozvaných prednášok odborníkov z praxe cestovného ruchu na pôde UKF,
- pri vypracovaní konkrétnych projektov, štúdií, úloh a záverečných prác, zadaných spolupracujúcim podnikom cestovného ruchu,
- v priebehu súvislej 3-mesačnej odbornej praxe v podnikoch cestovného ruchu v závere bakalárskeho stupňa štúdia.

Benefity zo spolupráce získava aj spolupracujúci podnik cestovného ruchu, a to:

- v možnosti spolupodieľať sa na výchove novej generácie profesionálov v cestovnom ruchu podľa svojich požiadaviek a očakávaní na budúcu pracovnú silu,
- v možnosti získať kvalitných, kompetentných absolventov takpovediac na štartovacej dráhe ich profesionálneho pôsobenia v cestovnom ruchu.

Wellness Hotel Patince, spoločnosť Student Agency, či CK Satur Travel. V oblasti destinačného manažmentu, regionálneho rozvoja a cezhraničnej spolupráce sú to napr. Nitrianska organizácia cestovného ruchu, krajská organizácia cestovného ruchu Turizmus regiónu Bratislava, Regionálna agentúra pre cestovný ruch Banská Bystrica, regionálne združenie Váh-Dunaj-Ipeľ, združenie obcí Most priateľstva, spoločný technický sekretariát cezhraničnej spolupráce Maďarsko-Slovenská republika a i.

PhDr. Zuzana Palenčíková, PhD.,
vedúca Katedry cestovného ruchu FSŠ
foto: Ing. Rastislav Žitný, PhD.

Tri semestre v živote katedry je síce krátky čas na bilancovanie dosiahnutých úspechov, ale dostatočný na to, aby sme mohli zhodnotiť správnosť nášho rozhodnutia – úzko prepájať teóriu s praxou. Tri odborné exkurzie v podnikoch cestovného ruchu, sedem výberových prednášok odborníkov z oblasti hotelierstva, destinačného manažmentu a informačno-komunikačných technológií, sedem zmluvných partnerov a dve renomované spolupracujúce spoločnosti z odvetvia cestovného ruchu sú výsledkom takmer dvojročného úsilia pracovníkov katedry prepájať vzdelávanie s odbornou praxou. Pozitívny ohlas u študentov je pre nás čerešničkou na torte a zadostučinením za vynaložené úsilie.

Záverom by sme chceli vysloviť poďakovanie našim partnerom a spolupracujúcim podnikom cestovného ruchu, bez ktorých by bola naša snaha márna. Mnohé z nich patria vo svojom odbore medzi uznávané a trendy určujúce podniky a spoločnosti doma i v zahraničí, napr. hotel Kempinski River Park Bratislava, spoločnosť Tatry Mountain Resorts, hotel Mercure Bratislava Centrum,

ROK V ŽIVOTE NOVÁČIKA

Katedra cestovného ruchu začala svoju činnosť na Fakulte stredoeurópskych štúdií zimným semestrom 2013/2014. Po prvom „zahrievacom“ semestri rozšírila katedra v letnom semestri 2013/2014 svoje aktivity a v duchu prepojenia teórie s odbornou praxou s plným nasadením rozbehla pre študentov študijného programu regionálny cestovný ruch organizovanie odborných exkurzií, workshopov a prednášok odborníkov z praxe.

Prvým podujatím bola odborná exkurzia po Budapešti v apríli 2014 v rámci predmetu Geografia cestovného ruchu II. Putovanie začalo na Námestí hrdinov a pokračovalo obhliadkou kúpeľov Széchenyi, prejazdom cez triedu Andrassy, Židovskú štvrť a námestie Erzsébet. Nevynechali sme Baziliku sv. Štefana, Chrám kráľa Mateja ani pohľad na Budínsky hrad a peštiansku stranu Dunaja z Rybárskej Bašty. V rámci predmetu Základy hotelierstva absolvovali študenti prednášku a obhliadku hotela Mercure Bratislava Centrum****, ktorý patrí do prestížnej francúzskej hotelovej spoločnosti ACCOR a na Slovensku pôsobí ako biznis hotel už niekoľko rokov. Študenti mali možnosť dozvedieť sa princípy prevádzkovania hotela začleneného do globálnej hotelovej spoločnosti, pochopiť pojem kvalita a jej faktory a na praktických príkladoch sa presvedčiť o jej nevyhnutnosti a úskaliach dodržiavania.

Akademický rok 2014/2015 sme zasvätili nastolenému trendu a v zimnom semestri sme pokračovali v organizovaní odborných exkurzií, workshopov, prednášok a rôznych podujatí v rámci týždňa vedy a techniky. Z pozvaných hostí k nám 9. októbra 2014 zavítal Mgr. Jakub Fúška, PhD., zo Slovenskej poľnohospodárskej univerzity, ktorý študentov 1. ročníka naučil pracovať s online geografickými informačnými systémami. Študenti si sami vyskúšali tvorbu online máp, ktoré budú môcť uplatniť nielen pri štúdiu, ale aj v praxi pri

tvorbe produktov v cestovnom ruchu. Priniesť prax do vyučovania hotelierstva sa nám podarilo uskutočnením prednášky Ladislava Olcsváryho, riaditeľa hotela Mercure Bratislava Centrum. 16. októbra svojimi bohatými skúsenosťami z hotelierstva oboznámil študentov s najnovšími trendmi v oblasti realizácie stravovania v hoteli, ozrejmil im princípy poskytovania stravovacích služieb a prevádzkovania reštaurácie a barov v hoteli, poukázal na význam kvality poskytovaných stravovacích služieb, inovácií a zaujímavých konceptov hotelových reštaurácií. Na prednášku o kultúrno-historickom potenciáli Slovenska prijal 29. novembra pozvanie doc. RNDr. Ján Lacika, CSc., pracovník Slovenskej akadémie vied, Katedry geografie a regionálneho rozvoja FPV a autor mnohých známych publikácií o Slovensku. Študentom priblížil kultúrne a historické bohatstvo Slovenska a metodiku jeho merania. V stredu 12. novembra 2014 k nám na prednášku o Programe cezhraničnej spolupráce Maďarsko - Slovenská republika 2007 - 2013 zavítala Lenka Strižencová zo Spoločného technického sekretariátu daného programu so sídlom v Budapešti. Študentom na príkladoch z praxe ukázala možnosti rozvoja cezhraničnej spolupráce v oblasti cestovného ruchu a načrtla zmeny týkajúce sa súčasného programovacieho obdobia 2014 – 2020. Spoluzakladateľ euroregiónu Váh-Dunaj-Ipeľ Mgr. Daniel Balco sa 28. novembra so študentmi podelil o svoje niekoľkoročné bohaté skúsenosti s cezhraničnou spolupracou a tvorbou

produktov cestovného ruchu v Nitrianskom regióne. Spoločnosť Exalogic, poskytujúcu informačné systémy pre ubytovacie zariadenia, prišiel 4. decembra predstaviť Pavol Žiak, ktorý študentom na reálnych príkladoch predviedol prácu s hotelovými informačnými systémami na úsekoch ubytovania a F&B. Zimný semester bol bohatý aj na exkurzie. V dňoch 5. až 6. novembra 2014 sa konala 2-dňová odborná exkurzia študentov 1. ročníka s cieľom ukázať im krásy Liptova a Tatier a oboznámiť ich s prevádzkou vybraných ubytovacích zariadení v horských strediskách cestovného ruchu. Navštívili sme luxusný 5-hviezdičkový Grand Hotel Kempinski Vysoké Tatry, skanzen v Pribiline, spoznali sme zákutia Aquaparku Tatralandia a chatovej osady Holliday Village Tatralandia, prezreli sme si netradičnú a jedinečnú formu ubytovania v luxusných vysokohorských apartmánoch alpského typu so službami 4-hviezdičkového hotela Chalets Jasná de Luxe****, úspešný Wellness hotel Grand**** v Jasnej a exkurziu sme ukončili návštevou Demänovskej jaskyne slobody. S prevádzkou Wellness hotela Patince**** sa študenti oboznámili na exkurzii, ktorá sa konala 28. novembra 2014. Počas prednášky, diskusie a prehliadky hotela mali študenti možnosť preniknúť do tajov poskytovania kvalitných doplnkových služieb.

Okrem vyššie uvedených aktivít sa Katedra cestovného ruchu prvýkrát zapojila aj do celoslovenského Týždňa vedy a techniky, a to hneď tromi podujatiami. Pondelok 10. novembra sme odštartovali podujatím Geocaching – objav Nitru. V spolupráci s Mestským úradom v Nitre sme pre študentov cestovného

ruchu, geografie a iných príbuzných odborov pripravili prednášku o geocachingu. Workshop a súťaž mala pod taktovkou Katedra geografie a regionálneho rozvoja UKF. Jej študenti a doktorandi rozdelili účastníkov do skupín, vyzbrojili ich GPS zariadeniami a poslali za hľadaním skryš – cache, ktoré boli rozmiestnené na Zobore. Nájdením rôznych indícií sa študenti nielen dostali na vrch Zobor, ale oboznámili sa aj s miestnou flórou a ďalšími zaujímavosťami Nitry. Víťazov, ktorí správne zodpovedali najviac otázok ukrytých v skryšach, sme náležite odmenili. V utorok 11. novembra sme pokračovali workshopom Mgr. Jakuba Fúšku, PhD., z SPU, ktorý tentokrát študentov 2. ročníka oboznámil s tvorbou online máp a ich využitím v cestovnom ruchu. Vo štvrtok 13. novembra sme Týždeň vedy a techniky na katedre zakončili odbornou exkurziou po historických zákutiach Horného mesta „Nitra – prechádzka stáročiami“, pod vedením sprievodcu Mgr. Mateja Šišku, PhD. Študenti absolvovali prehliadku Nitrianskeho hradu, Baziliky sv. Emeráma, diecézneho múzea a kazemátov a dozvedeli zaujímavé informácie o meste, ktoré sa na pár rokov stalo ich druhým domovom.

Všetkým partnerom, ktorí nám pomohli s realizáciou daných podujatí ďakujeme a veríme, že sa nám spoločnými silami podarí prinášať študentom stále viac kvalitných prednášok, workshopov a odborných exkurzií.

Ing. Lucia Hrubalová, PhD.,
Katedra cestovného ruchu FSŠ
foto: Ing. Rastislav Žitný, PhD.

VALENTÍNSKA KVAPKA KRVI

Dňa 24. februára 2015 sa vo vestibule Pedagogickej fakulty UKF v Nitre na Dražovskej ceste uskutočnilo podujatie Valentínska kvapka krvi. Najväčšiu tekutinu darovalo 41 študentov a zamestnancov univerzity, za čo im patrí vreľé podakovanie. Vďaka tiež patrí asistentkám, dobrovoľníckam z Červeného kríža, ktoré sa významnou mierou podieľali na plynulom priebehu akcie. Pracovníci Národnej transfúznej stanice vyjadrili radosť z pokračujúcej spolupráce, ktorá v danej oblasti napreduje.

Mgr. Andrea Juhásová, PhD.,
Katedra pedag. a škol. psychológie PF
Foto: Mgr. Branislav Ziman

DEŇ S ROMÁNSKYM JAZYKOM

Na Katedre romanistiky sa dňa 13. novembra 2014 v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku konal Deň s románskym jazykom, ktorého sa zúčastnili študenti troch sekcií Katedry romanistiky, ale aj niekoľko študentov Katedry translatológie. Hlavným cieľom bolo predstaviť základné teoretické i praktické aspekty prekladu z románskych jazykov, ako aj vybrané nástroje pre počítačom podporovaný preklad (tzv. CAT tools), diskutovať o rôznych konkrétnych problémoch, s ktorými sa pri každodennom kontakte s cudzím jazykom študenti stretávajú a spoločne hľadať možné riešenia. Súčasťou workshopu, zameraného predovšetkým na praktické zvládnutie práce s románskymi jazykmi, bola aj súťaž v preklade z románskych jazykov do slovenčiny, ktorá v praxi preverila kompetencie študentov a zároveň im vďaka posudkom a hodnoteniam poskytla individuálnu

spätnú väzbu s cieľom zvyšovať kvalitu translátu, a tak, v budúcnosti, zvýšiť konkurencieschopnosť na trhu práce. V kategórii Umelecký preklad sa na 1. mieste umiestnila Bc. Mária Dzurillová (TJ), na 2. mieste Mariana Michalková (FJ), v kategórii Odborný preklad získala 1. miesto Monika Mitlíková (TJ), 2. miesto Zuzana Slaninová (TJ) a na 3. mieste sa umiestnila Lucia Veselovská (ŠJ). Oceneným srdečne blahoželáme! Všetkým vyučujúcim ďakujeme za cenné rady, skúsenosti, postrehy a príspevky. Študentom ďakujeme za účasť a veríme, že podujatie rozšírilo ich vedomosti, ale hlavne zvýšilo záujem o románske jazyky.

Mgr. Monika Šavelová,
interná doktorandka Katedry
romanistiky FF

UNIVERZITA ÚSPEŠNÁ V PROJEKTOCH KEGA

Význam Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre ako vedeckej inštitúcie potvrdzuje aj jej úspešnosť v podaných vedeckých projektoch. Jej zaradenie medzi renomované slovenské univerzity potvrdzuje aj fakt, že dva jej projekty sa umiestnili na prvých miestach v komisiách 3 a 4 Kultúrnej a edukačnej grantovej agentúry Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu (KEGA). V komisii č. 4 bol na prvom mieste vyhodnotený projekt doc. Jozefa Vereša, CSc., z Katedry hudby Pedagogickej fakulty UKF 032UKF-4/2015 Kultúra a hudobné vzdelávanie v 21. storočí. Čo je ešte pozitívnejšie, v komisii č. 3, ale aj celkovo v porovnaní všetkých podaných projektov KEGA na rok 2015 (celkovo bolo podaných 555 žiadostí) bol najvyššie hodnotený projekt prof. RNDr. Františka Petroviča, PhD., z Katedry ekológie a environmentalistiky Fakulty prírodných vied UKF 025UKF-4/2015 Vývoj a zmeny archetypov krajiny Slovenska. Blahoželáme!

-red-

UZAVRELI ZMLUVU

Dňa 22. januára 2015 bola podpísaná dohoda o vzájomnej spolupráci medzi Národným poľnohospodárskym a potravinárskym centrom a Univerzitou Konštantína Filozofa v Nitre, ktorá zintenzívni a prehĺbi spoluprácu vo výskumnej, vzdelávacej činnosti, vedecko-popularizačnej činnosti a pri prenose poznatkov. Konkrétne sa spolupráca bude realizovať vo vzdelávacom procese najmä v oblasti prírodných, ale aj iných, napr. spoločenských vied, pri koordinácii tvorby a realizácii výskumných programov, úloh vedecko-technického rozvoja v nadväznosti na uplatňovanie nových vedeckých poznatkov v poľnohospodárskej a potravinárskej praxi. Predpokladá sa tiež úzka spolupráca v oblasti

vzájomného využívania laboratórií, ich príslušenstva a technického vybavenia, experimentálnych priestorov a zariadení, ako aj realizácie odbornej praxe študentov. Obe zmluvné strany deklarujú záujem podieľať sa na spolupráci pri spoločnom podávaní riešení projektov z domácich a medzinárodných zdrojov (Horizont 2020, Štrukturálne fondy Európskej únie v oblastiach výskumu a inovácií a iných významných grantových a zdrojov a podporných schém v oblasti budovania centier excelentnosti, inovačných centier a technologických parkov, popularizácie výsledkov výskumu a pod.).

-red-, foto: LB

Univerzita uzavrela zmluvu s Národným poľnohospodárskym a potravinárskym centrom

NITRIANSKE UNIVERZITY PLESALI

Pod záštitou prof. RNDr. Ľubomíra Zelenického, CSc., rektora Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, a Dr.h.c. prof. Ing. Petra Bielika, PhD., rektora Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, sa v sobotu 17. januára 2015 konal 8. Akademický ples nitrianskych univerzít. V priestoroch Estrádnej haly Parku kultúry a oddychu v Nitre boli pre účastníkov plesu pripravené ukážky štandardnej plesovej choreografie v podaní nitrianskej Akadémie tanca, exotických latinskoamerických tancov skupiny Sangre nueva, či módna prehliadka Fashion Show z produkcie AD-Style. Na počúvanie a do tanca hrali Dominika Titková & Friends a Cimbálová muzika Jožky Severína z Kostíc. Nechýbalo dobré víno, chutné jedlo, bohatá tombola a výborná nálada. Moderátormi večera boli Lucia Richterová a Marián Stolar. Podujatie je pokračovaním kultúrno-spoločenskej tradície akademických plesov, ktoré majú ohlas a spoločenskú prestíž nielen v priestore našich univerzít, ale aj v širšom nitrianskom regióne.

-red-, foto: J. Csillag

TURNAJ GEOGRAFOV

Dňa 7. novembra 2014 sa uskutočnil 3. ročník Turnaja geografov v malom futbale, ktorý organizuje Katedra geografie a regionálneho rozvoja FPV UKF v Nitre pre svojich študentov a študentky. Zúčastnilo sa ho 5 tímov, ktorých hráči mali rôznorodé zastúpenie ako z chlapcov i dievčat, ako aj z rôznych ročníkov a odborov.

Na začiatku boli tímy oboznámené s pravidlami súťaže, pričom všetci hráči dostali malé občerstvenie. Jednotlivé súťažné tímy si zmerali svoje sily medzi sebou navzájom. Na vyhodnotení turnaja bol každému tímu udelený diplom. Tímy na prvých troch miestach si odniesli hodnotné geografické ceny a tím na 1. mieste získal putovný pohár. Na turnaji sa opäť odovzdávala aj cena za najlepšieho strelca, ktorým sa stal Pavol Kopolovec z tímu GRBC09. Cenu za najlepšieho hráča získala jediná zástupkyňa nežnejšieho pohlavia Michaela Horváthová.

Víťaz Turnaja geografov v malom futbale postúpil na Turnaj študentov geografie Slovenska v malom futbale, ktorý sa po prvýkrát organizoval na pôde FPV UKF v Nitre. V piatok 21. novembra 2014 sa stretli nádejní budúci geografi zo štyroch slovenských pracovísk: Katedra regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny UK v Bratislave, Ústav geografie UPJŠ v Košiciach, Katedra geografie a geológie UMB v Banskej Bystrici a Katedra geografie a regionálneho rozvoja UKF v Nitre.

Turnaj slávnostne otvoril doc. RNDr. Alfred Krogmann, PhD., a následne začalo vzájomné meranie síl geografických tímov. Počas turnaja bola pre

hráčov pripravená tiež súťaž šikovnosti, v ktorej zvíťazil Matúš Genčur, študent Katedry geografie a geológie UMB v BB. Po ukončení turnaja sa konalo vyhodnotenie spojené s pohostením pre všetkých hráčov. Vedúca KGRR doc. RNDr. Alena Dubcová, CSc., na záver vyhlásila konečné výsledky a odovzdala cenu pre najlepšieho strelca turnaja, ktorým

sa stal študent KGRR FPV UKF v Nitre Vladimír Provazník. Víťazným tímom sa stal tím Katedry geografie a regionálneho rozvoja UKF.

Mgr. Michaela Žoncová,
Mgr. Andrej Svorad,
doktorandi FPV
foto: autori

VÍTAZNÉ HÁDZANÁRKY

V dňoch 23. až 25. novembra 2014 sa konal 19. ročník turnaja vysokoškoláčok v hádzanej s medzinárodnou účasťou pod záštitou rektora Prešovskej univerzity prof. Matloviča. Družstvo študentiek UKF Nitra turnaj vyhralo. Získalo už deviate víťazstvo v histórii tohto vydareného podujatia, čím sa stalo najúspešnejším vysokoškolským kolektívom v histórii. Potešiteľné je, že družstvo bolo zložené výhradne zo študentiek Univerzity Konštantína Filozofa. Najlepšou strelkyňou turnaja sa stala Lívia Klučková, keď svojím súperkám vsietila 19 gólov.

Súpiska družstva UKF Nitra:
Lívia Klučková (19 gólov), Martina Tulipánová (12), Katarína Pócsiková (10), Stanislava Kováčová (6), Barbora Königová (3), Barbora Ďurechová (3), Dominika Hanová (2), Nikola Lencséssová (1), Lucia Lencséssová (1), Simona Csaková – brankárka, Michaela Vachová – brankárka, Tréner družstva: doc. Ján Hianik, PhD. Vedúci družstva: prof. PaedDr. Jaromír Šimonek, PhD.

-red-, foto: KTVaŠ PF UKF v Nitre

MATEMATICI HRALI VOLEJBAL

To, že sa matematici vedia športovo vyžiť a zoceliť nielen svojho ducha ale i telo, sme sa mohli presvedčiť v piatok 12. decembra 2014. Už druhý krát sa študenti a učitelia katedry matematiky stretli na doskách univerzitnej telocvične, aby si zmerali svoje sily a schopnosti vo vianočnom volejbalom turnaji s ne-tradičným názvom. Priateľské športové stretnutie otvoril dekan FPV prof. RNDr. Libor Vozár, CSc., ktorý súťažiacim poprial veľa šťastia, úspechov, ale aj zábavy. Súťažili tri študentské družstvá:

družstvo tretiačok bakalárskeho štúdia, prvákov a druhákov magisterského štúdia a štvrté družstvo zostavili učitelia a doktorandi katedry matematiky. Po namáhavom a urputnom boji, sa nakoniec víťazom stalo družstvo učiteľov a doktorandov. Na 2. mieste skončili študentky tretieho ročníka, 3. miesto patrilo druhákovi a prváci (ktorí študujú už štvrtý rok a majú radi číslo 4) obsadili 4. miesto. Diplomy si súťažiaci prevzali z rúk vedúcej Katedry matematiky doc. PaedDr. Gabriely Pavlovičovej, PhD., kto-

rá zároveň svojmu tímu odovzdala cenu určenú víťazom a poďakovala organizátorom s vyjadrením presvedčenia, že sa z tohto turnaja stane tradícia. Členovia víťazného tímu cenu venovali všetkým súťažiacim študentom ako ocenenie ich športového ducha. Víťazom srdečne blahoželáme a pevne veríme, že sa o rok stretneme opäť!

Bc. Petronela Šovčíková,
2. ročník magisterského štúdia učiteľstva Ma-Sj, foto: autor

„BAROKOVÁ“ ODBORNÁ PRAX

V roku 2013 nadviazala Katedra kulturológie spoluprácu s občianskym združením DROPIK v Mojmirovciach, aby umožnila študentom zoznámiť sa v rámci odbornej praxe s problematikou regionálnej kultúry „in situ“ v konkrétnej obci

S cieľom zapojiť študentov do procesu systematického využitia poznatkov z oblasti kultúry a kultúrneho dedičstva ponúкло občianske združenie DROPIK študentom druhého ročníka bakalárskeho štúdia (v novembri 2014) participáciu na projekte „Baroková obec“. Projekt „Baroková obec“ je spätý s históriou a súčasnosťou obce Mojmirovce, keďže z obdobia 17. a 18. storočia sa v tejto obci zachovalo najviac pamiatok z oblasti materiálnej a duchovnej kultúry (napr. pôvodný barokový interiér kaštieľa, kostol sv. Ladislava, budova farského úradu, zemianske kúrie, kamenné plastiky, podzemné chodby tzv. lochy, bohatá gajdošská tradícia, ľudový piesňový repertoár, poverové rozprávania, história chovu koní na Huňadyho panstve, práca a život na majeroch, remeslá). Dôkazom historickej, spoločenskej a kultúrnej kontinuity obce je aj skutočnosť, že sa postupne vyprofilovali v obci podujatia ako Barokový deň, Urmínske gajdošské fašiangy či (prípravovaný) festival Barokovej hudby.

Keďže projekt „Baroková obec“ je primárne určený žiakom základnej školy (v budúcnosti počíta aj s ďalšími cieľovými skupinami, predovšetkým návštevníkmi obce Mojmirovce), stal sa pre študentov vhodnou príležitosťou dotknúť sa prakticky jednej zo subdisciplín kulturológie – kultúrnej pedagogiky v kontexte regionálnej kultúry. Proces zapojenia študentov do prípravy a realizácie projektu mal nasledovný priebeh: študenti sa zoznámili s bohatou históriou mestečka Urmín (pôvodný názov obce Mojmirovce) z dostupných písomných a obrazových materiálov archívu DROPIK a absolvovali exkurziu po vybraných „barokových“ miestach obce s cieľom zorientovať sa v konkrétnom priestore. Zoznámili sa so súčasným životom obce, jej samosprávou a reprezentatívnymi kultúrnymi inštitúciami (návšteva obecného úradu, kostola, Kaštieľa Mojmirovce), a pripravili scenár projektu a jeho materiálno-technického zabezpečenia.

Posledný deň praxe bol venovaný samotnej realizácii projektu. Priamo „in situ“, formou putovania po jednotlivých zastaveniach prebiehali interaktívne animácie so žiakmi miestnej základnej školy. Zázitkový charakter projektu bol umocnený tým, že všetci účastníci sa premiestňovali na dvoch vozoch ťahaných koňmi miestnych chovateľov. Cieľom prvého zastavenia (kamenná pieta na cintoríne) bolo prostredníctvom zážitku pohybu vlastného tela pochopiť dynamicko-emocionálny pátos barokového sochárstva. Animácia (spojená s krátkym výkladom o barokovom sochárstve) bola sprevádzaná miestnou ľudovou baladou „Na urmínskych lúkach“ so sprievodom tradičnej citary. Cieľom

druhého zastavenia (rodný dom Antona Grasalkoviča, nar. 1694) bolo upozorniť na rodáka a jeho kultúrno-spoločenský prínos v kontexte Rakúsko-uhorskej monarchie s odkazom na dnešok (potreba ochrana pamiatok materiálnej kultúry). Študenti na tomto mieste zaspievali aj svadobnú pieseň „Nemá Kražalkovič takých dvanásť koní“, v ktorej je spomenuté meno Grasalkoviča. Tretie zastavenie, tzv. Starčenkovo hlinený dom s debneným zdobným štítom, je poslednou ukážkou pôvodnej architektúry roľníka v Mojmirovciach. Zmyslom tohto zastavenia bolo priblížiť – okrem staviteľstva – aj odkaz duchovnej kultúry; zaznel miestny príbeh o gajdošovi umocnený spoločným kruhovým tancom pri gajdách. Štvrté zastavenie pri budove historickej kasárne z obdobia uhorsko-osmanských vojen priblížilo atmosféru pohraničnej obce s Budínskym pašalikom (17. storočie) čítaním z kroniky Mikuláša Istvanfiho Historia Regni Hungariae, Viennae, Pragae et Tergesti, Anno MDCCLVIII o vybudovaní zimného tábora Ibrahima pašu v chotári obce Poľný Kesov. Študenti použili tiež vlastnoručne zhotovenú pohyblivú drevenú figúru Turka so šablou a za zvukov janičiarskej hudby „naživo“ (na gajdách, šalmaji a bubnoch hrali lektori a študenti) kráčali spolu so žiakmi vojenským tureckým pochodovým krokom k ďalšiemu zastaveniu. Cieľom piateho zastavenia na mieste zvanom Boronkayho kríž na konci obce bolo zoznámiť sa s miestnymi poverovými rozprávami, a to: O Boronkayho ohnivom koči, O plešťákoch a iných urmínskych strašidlách, ktoré študentu zdivadelňovali v ľudových kostýmoch s maskami. Dôležitým momentom pri príprave tohto zastavenia bolo uvedenie si, že proces účinnej revitalizácie regionálnej kultúry sa nezaobíde bez zapojenia miestnych príbehov. Cieľom šiesteho zastavenia bolo barokové námestie s farou, zemianskymi kúriami a kostolom sv. Ladislava (z. roku 1721), v ktorom študenti predstavili žiakom znaky barokovej architektúry a sochárstva; barok v hudbe priblížili lektori hrou na gajdách a pastierskych píšťalkách. Siedme (posledné) zastavenie začalo hľadaním barokového kaštieľa v interiéri prestavanej budovy klasicistického kaštieľa so zámerom ozrejmiť proces kultúrno-historickej kontinuity. Záverečné zhrnutie poznatkov (v barokovej pivnici kaštieľa) formou power point prezentácie spojené s malým kvízom potvrdilo úspešnosť projektu.

Päť (inter)aktívne strávených dní v o. z. DROPIK pod odborným vedením lektorov PaedDr. Roberta Žilíka a Mgr. Márie Žilíkovej-Mandákovovej, PhD., ukázalo, že takto koncipovaná odborná prax – založená na systematickom a interdisciplinárnom využití poznatkov z oblasti kultúry a kultúrneho dedičstva je pre študentov prínosná. Možno konštatovať, že výsledky tohtoročnej odbornej praxe opäť potvrdili, že spolupráca Katedry kulturológie Filozofickej fakulty UKF s občianskym združením DROPIK má potenciál kontinuálnej platformy, ktorá efektívnym spôsobom prepája teoretické i praktické aspekty študijného programu katedry.

Mgr. Mária Žilíková-Mandáková, PhD.,
Katedra kulturológie FF
foto: archív DROPIK

fotografie
z hora:

Lektor
PaedDr.
Robert Žilík
s účastníkmi
-
Štúdia
ľudového
domu
-
Tanec
pri gajdách
-
Živé sochy
na cintoríne

DEMOKRACIE, TOŽ DISKUSE!

Diskutujúci sa venovali nielen referendumným otázkam, ale aj problémom, ktoré súvisia s registrovanými partnerstvami, či s nábožensko-svetonázorovou neutralitou štátu v pluralitnej spoločnosti

Referendum, ktoré na Slovensku nedávno prebehlo, okrem iného poukázalo na istú nepripravenosť slovenskej spoločnosti kultivovane diskutovať o citlivých otázkach. Namiesto súboja argumentov, sme mohli často zaznamenať osobné súboje a vzájomné urážanie. Pritom pre demokratickú spoločnosť je životne dôležité, aby v nej prebiehali slobodné a kultivované diskusie o rozličných otázkach. To masarykovské, Demokracie, tož diskuse!, je viac ako aktuálne. Stávame sa svedkami občianskej ľahostajnosti a voličskej neúčasti, pri voľbách do európskeho parlamentu sme v tom dokonca v Európe rekordéri. Následne ostávame prekvapení, či šokovaní faktom zvolenia ľudí s extrémnymi názormi.

Spoločnosť, v ktorej je dostatok vzdelaných a kultivovaných ľudí, sa spomenutých negatívnych javov obávať nemusí. A tu sa vytvára priestor, do ktorého by mali aktívne vstúpiť aj slovenské univerzity. Zmyslom a poslaním univerzity je okrem vzdelávania a kultivovania

študentov aj aktívne zapájanie sa do diskusií, ktoré v spoločnosti prebiehajú. Rovnako tak, by univerzita mnohé diskusie aj mala otvárať. Univerzita by nemala byť uzavretým molocho, ktorý bude ako na bežiacom páse vyrábať ľudí s diplomami.

Naša univerzita sa podieľa na viacerých aktivitách, ktoré sa snažia spoločnosť obohatiť. Cena Pavla Straussa, Na slovičko o slove, vedecká kaviareň Veda v Centre, či Cyklus cestovateľských večerov sú len niektoré z nich. K týmto aktivitám sa pridala aj Katedra všeobecnej a aplikovanej etiky FF UKF v Nitre, ktorá 25. februára 2015 zrealizovala ďalšiu zo svojich diskusií. Pokúša sa v nich ponúkať odborné, akademické, politické a občianske pohľady na rôzne témy. Preto sa v jej diskusiách stretávajú ľudia z politiky, z univerzity a z tretieho sektora. Po diskusiách Etická neutralita štátu a Idea univerzity, sa tá ostatná venovala práve téme nedávneho referenda. Diskutujúci, ktorými boli poslanci

Národnej rady SR Daniel Lipšic a Martin Poliačik, predseda občianskeho združenia Inštitút pre ľudské práva a rodinnú politiku Patrik Daniška a vysokoškolský pedagóg Peter Korený, sa venovali nielen referendumným otázkam, ale aj problémom, ktoré súvisia s registrovanými partnerstvami, či s nábožensko-svetonázorovou neutralitou štátu v pluralitnej spoločnosti. Trojhodinová diskusia, do ktorej sa zapojili aj študenti, ukázala, že aj o citlivých otázkach sa dá sporiť len s použitím argumentov a bez osobného útočenia. Zo strany diskutujúcich aj zo strany študentov zazneli rôzne názory, ktoré dokladajú, že v tejto téme je ešte veľa nevyjasnených okolností. A tak Slovensko predtým ako si tieto témy legislatívne upraví, čaká ešte dlhá diskusia.

Mgr. Adrian Michalík, PhD.,
Katedra všeobecnej a aplikovanej etiky FF,
foto: LB

PODUJATIA KATEDRY RUSISTIKY

Knižný dar z Ruska a prednáška o udeľovaní Nobelovej ceny

Katedra rusistiky Filozofickej fakulty UKF v Nitre v spolupráci s Ruským centrom vedy a kultúry v Bratislave a Domom ruskej emigrácie Alexandra Solženicyna v Moskve dňa 10. novembra 2014 uskutočnila dve veľké podujatia: výstavu kníh a prednášku o udeľovaní Nobelovej ceny. Veľkou radosťou a obrovským prínosom pre našu fakultu sa stal knižný dar z Ruska. Dom ruskej emigrácie Alexandra Solženicyna v Moskve podaroval Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre 300 kníh pochádzajúcich najmä z prestížneho ruského vydavateľstva «Русский Путь» (Ruská cesta) a z rôznych iných nakladateľstiev. Všetky darované knihy sú prevažne humanitného charakteru a boli prezentované počas výstavy. Ide o nádherné publikácie z ruskej kultúry, histórie, umenia, filozofie, klasickej a súčasnej literatúry, lingvistiky. Osobitý záujem vyvolali knihy o histórii a dedičstve ruskej emigrácie, práce Alexandra Solženicyna a jeho veľkolepé literárne dielo.

Na slávnostnom otvorení výstavy privítal zahraničných hostí a všetkých prítomných dekan Filozofickej fakulty UKF prof. PaedDr. Bernard Garaj, CSc., a vedúca Katedry rusistiky FF prof. PhDr. Jana Šokolová, CSc. Obidvaja vyjadrili svoju veľkú vďaku a úctu predstaviteľom Domu ruskej emigrácie A. Solženicyna za darované knihy, ktoré budú k dispozícii pre študentov a pracovníkov univerzity v univerzitnej knižnici. Ruskú stranu zastupovala koordinátorka medzinárodných projektov Domu ruskej emigrácie Svetlana Romanova a vedúca Domu ruskej emigrácie Tatiana Marčenko, DrSc. Všetci zúčastnení sa dozvedeli viac o Dome ruskej emigrácie i o dejinách ruskej emigrácie prostredníctvom dokumentárneho filmu «Посольство на Таганском холме».

Dom ruskej emigrácie Alexandra Solženicyna v Moskve je unikátny ústav v Rusku spájajúci funkciu múzea, archívu, knižnice, vedecko-výskumného, informačného, vydavateľského a kultúrno-osvetového strediska. Činnosť ústavu je venovaná historickému fenoménu ruského zahraničia; zameraná na vytvorenie fondu duchovných pamiatok a materiálnej kultúry emigrácie, rozvoju vzťahov a utužovaniu väzieb s krajinami mimo Ruska. Táto inštitúcia bola vytvorená v roku 1995. Dom ruskej emigrácie založilo jedno z najstarších vydavateľstiev „YMCA-Press“. Významnou aktivitou Domu ruskej emigrácie je pomoc zahraničným knižniciam formou knižných darov.

Mimoriadny záujem vyvolala prednáška odborníčky v oblasti Nobelových cien v ruskej literatúre a svetoznámej bádatelky života a diela Ivana Bunina - Tatiany Viačeslavovny Marčenko, DrSc., s názvom «Русская литература и Нобелевская премия» (Ruská literatúra a Nobelova cena). Ruská vedkyňa sa podelila o zaujímavý a exkluzívny materiál o ruských laureátoch Nobelovej ceny z literatúry. Poslucháči sa dozvedeli o histórii Nobelovej ceny, zakladateľoch fondu aj prvých laureátoch. Tatiana Marčenko vysvetlila, prečo práve Ivan Bunin, „posledný ruský klasik“, bol prvým nositeľom Nobelovej ceny v ruskej literatúre (udelená za román „Arsenievov život“, 1933), prečo túto cenu nezískal Lev Tolstoj (pre popieranie hmotných statkov a ako sám Tolstoj tvrdil, „peniaze sú zlo“), Maxim Gorkij (z politických dôvodov). Zaujímavé boli aj príbehy o osudoch iných ruských spisovateľov (Dmitrij Merežkovskij, Konstantin Baľmont, Ivan Šmeljov).

Obe podujatia boli realizované prostredníctvom medzinárodnej spolupráce medzi slovenskou a ruskou stranou, pričom vedeckým garantom slovenskej strany bola prof. Natália Muránska, PhD., a ruskú stranu zastupoval doc. Dmitrij Vaščenko z Ruského centra vedy a kultúry v Bratislave. Katedra rusistiky sa teší aj na ďalšie akcie v rámci spolupráce s Ruským centrom vedy a kultúry v Bratislave. Knižný dar z Ruska a prednáška o udeľovaní Nobelovej ceny ostane nadhlo v našich srdciach.

Mgr. Olga Iermachkova,
doktorandka Katedry rusistiky FF, foto: autor

K VEDECKÝM ODKAZOM MIKULÁŠA BAKOŠA

Katedra slovenskej literatúry Filozofickej fakulty UKF v Nitre zorganizovala vedecký seminár o jednej z najvýznamnejších osobností slovenskej literárnej vedy 20. storočia.

Pri príležitosti 100. výročia narodenia slovenského literárneho vedca, editora a prekladateľa Mikuláša Bakoša (1914 – 1972) Katedra slovenskej literatúry Filozofickej fakulty UKF v Nitre usporiadala dňa 26. novembra 2014 vedecký seminár s názvom Mikuláš Bakoš a moderná literárna veda. Na podujatí, ktoré sa uskutočnilo v Sieni Konštantína Filozofa, vystúpili viacerí odborníci zo Slovenska i Čiech, pričom zjednocujúcou témou ich príspevkov nebol len význam či prínos Bakošovho diela, ale rovnako aj otázka jeho historických, teoreticko-metodologických a kultúrno-spoločenských súvislostí.

S úvodnými príhovormi vystúpili prodekan FF doc. PhDr. Martin Hetényi, PhD., vedúci Katedry slovenskej literatúry FF doc. PhDr. Igor Hochel, PhD., a hlavný organizátor seminára PhDr. Dušan Teplan, PhD. V prvom odbornom referáte sa prof. PhDr. Ladislav Franek, CSc., z Katedry romanistiky FF venoval najmä problematike hlavných iniciatív Bakošovho pôsobenia v oblasti slovenskej verzológie, literárnej komparatistiky či literárnovednej metodológie. Doc. RNDr. Tomáš Hoskovec, CSc., z Ústavu jazykovedy a baltistiky FF MU v Brne následne hovoril o aktuálnosti štrukturalizmu, ktorého výskumné metódy značnú časť svojej kariéry preferoval i sám M. Bakoš. Jedným zo základných cieľov príspevku PhDr. Ondřeja Sládka, Ph.D., z Ústavu pro českou literaturu AV ČR v Prahe bolo ukázať, čo pre Bakošov vedecký vzrast znamenal fakt, že ako vysokoškolský študent navštevoval prednášky predstaviteľa českého štrukturalizmu prof. Jana Mukařovského. Ako štvrtá v poradí vystúpila na seminári PhDr. Mária Valentová z Ústavu literárnej a umeleckej komunikácie FF, ktorú Bakošovo dielo zaujalo z hľadiska svojho vplyvu na celkové odborné zameranie jeho žiaka a jedného z najvýznamnejších predstaviteľov tzv. nitrianskej školy interpretácie umeleckého textu prof. Antona Popoviča. Príspevok Mgr. Martina Štúra, PhD., z Katedry romanistiky FF bol venovaný Bakošovmu prvému vedeckému dielu Vývin slovenského verša z roku 1939 (neskôr, v rokoch 1949, 1966 a 1968 vyšlo pod názvom Vývin slovenského

verša od školy Štúrovej). V hodnotení osobnosti M. Bakoša a jeho významu pre vedecké myslenie na Slovensku Mgr. Marek Debnár, PhD., z Katedry všeobecnej a aplikovanej etiky FF nadviazal na svoje predošlé úvahy na tému filozofie literatúry a s tým úzko súvisiaci problém variabilného chápania povahy literárneho textu (ruský formalizmus, fenomenológia a i.).

Oficiálny program seminára uzavrel PhDr. Dušan Teplan, PhD., z Katedry slovenskej literatúry FF UKF v Nitre, ktorý priblížil niekoľko významných momentov Bakošovej korešpondencie z druhej polovice tridsiatych rokov 20. storočia, keď si okrem iného veľmi intenzívne dopisoval s poprednými predstaviteľmi vtedajšieho literárneho života u nás (A. Mráz, E. B. Lukáč atď.). Ďalšie podnetné myšlienky o odkazoch M. Bakoša odzneli počas viacerých diskusných blokov. Navyše pre celkový ráz podujatia mala nesmierny význam skutočnosť, že medzi pozvanými hosťami boli aj teatrologička prof. PhDr. Zuzana Hlavenková-Bakošová, PhD., a teoretik umenia prof. PhDr. Ján Bakoš, DrSc., ktorí sa so všetkými prítomnými podelili o

nejednu zaujímavú spomienku na svojho otca. Na záver ešte možno dodať, že uvedené príspevky organizátori podujatia už čoskoro vydajú v samostatnom zborníku. Jeho význam bude o to väčší, ak v nasledujúcich rokoch podnieti ďalší výskum dejín slovenskej literárnej vedy.

PhDr. Dušan Teplan, PhD.,
Katedra slovenskej literatúry FF
foto: Mgr. Radek Bezvoda

AKTIVITY KATEDRY SOCIÁLNEJ PRÁCE A SOCIÁLNYCH VIED

Katedra sociálnej práce a sociálnych vied Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre pripravila viaceré zaujímavé podujatia v rámci Týždňa vedy a techniky, jednu konferenciu Harm reduction v rámci Študentských nitrianskych univerzít a jedno podujatie v súvislosti so Svetovým dňom boja proti AIDS, ktoré odprezentoval človek nakazený vírusom HIV.

V rámci Týždňa vedy a techniky, konkrétne 11. a 13. novembra 2014 katedra pripravila pre študentov tieto podujatia:

Informácie z prvej ruky - právo v praxi II.

Podpredseda Súdnej rady a zároveň sudca Krajského súdu v Nitre, JUDr. Ján Vanko prednášku na tému: Trestnoprávna zodpovednosť osôb. Obsah prednášky bol zameraný na špecifiká trestnoprávnej zodpovednosti osôb v Slovenskej republike a následnú diskusiu so študentmi odboru Sociálna práca.

Hniezda záchrany a čo ďalej – od intervencii k prevencii

Plná aula FSVaZ privítala prezidentku OZ Šanca pre nechcených Mgr. Annu Ghannamovú. Išlo o veľmi aktuálnu problematiku – nechcené tehoten-

stvá, ktorá sa týka aj vysokoškolských študentov. Keďže ide o krízovú situáciu v živote ženy, ktorá častokrát koná skratovo, zdôrazňovala alternatívne možnosti interrupcií – hniezda záchrany a možnosť porodiť dieťa v utajenom režime. Na Slovensku počas desiatich rokov vzniklo 20 hniezd záchrany, ktoré zachránili 47 detí a 238 detí bolo porodených v utajenom režime. Tieto aktivity pomohli k tomu, že počet nájdených mŕtvych novorodencov za rok klesol z 10 na 2.

Informácie z prvej ruky - právo v praxi I.

Do priestorov FSVaZ zavítala tajomníčka Rady vlády SR pre prevenciu kriminality PhDr. Alena Buxová, PhD., ktorá viedla prednášku na tému: Prevencia kriminality mládeže. V prvej časti prednášky priblížila problematiku a cieľ prevencie kriminality mládeže, v druhej časti bol vytvorený priestor na diskusiu so študentmi na tému realizácia prevencie kriminality v praxi.

Krízová intervencia v praxi Modrého anjela

V závere dňa usporiadala Katedra sociálnej práce a sociálnych vied FSVaZ UKF v Nitre prednášku s Branislavom Chrenkom, terénnym pracovníkom a riaditeľom organizácie Modrý anjel. Modrý anjel je špecializovaný tím zameraný na zmierňovanie a likvidáciu následkov krízových situácií v akútnej fáze po mimoriadnej udalosti (autonehody, nezvestnosť blízkych, živelné katastrofy a i.). V rámci prednášky si študenti zopakovali základy krízovej intervencie

a dozvedeli sa, aké je jej využitie priamo v zásahoch. Videli, ako prebieha cvičný zásah organizácie, ktorá je pomocnou zložkou integrovaného záchranného systému (Policajný zbor, Záchranná zdravotná služba, hasičský a záchranný zbor).

Práca ako produkt

Išlo o workshop, počas ktorého pracovníky odboru služieb zamestnanosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny SR a EURES v Nitre oboznámili študentov s aktuálnou situáciou a víziami sociálnej práce s uchádzačmi o zamestnanie v podmienkach Slovenskej republiky a v európskom priestore.

Harm reduction

Dňa 19. novembra 2014 sa v Krajskom osvetovom stredisku v Nitre konala konferencia s názvom Harm Reduction s podtitulom Aplikácia filozofie znižovania rizík v pomáhajúcich profesiách. Organizáciu ju zastrešili Združenie STORM, Katedra sociálnej práce a sociálnych vied UKF v Nitre a Krajské osvetové stredisko. Počas konferencie bol priestor nielen na výmenu inšpirácií v práci s využitím prístupu Harm Reduction, ale tiež priestor na vytváranie budúcich spoluprác medzi zúčastnenými organizáciami.

Svetový deň boja proti AIDS

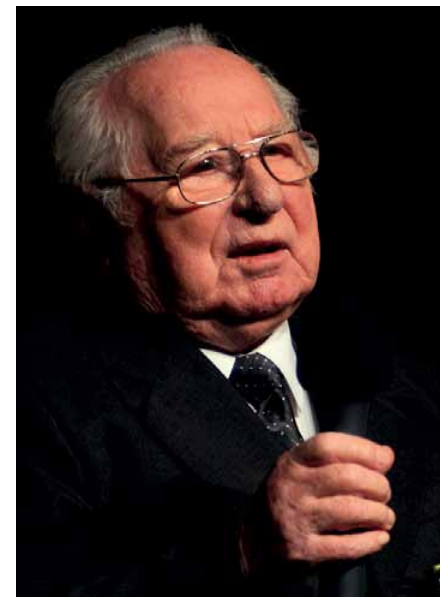
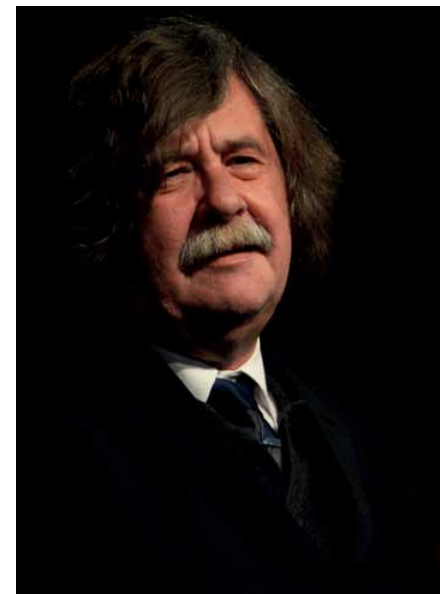
Pri príležitosti Svetového dňa boja proti HIV/AIDS sa uskutočnila na FSVaZ interaktívna prednáška Maxa Blancka, ktorý je členom predstavenstva Českej spoločnosti AIDS pomoc. Študenti odborov sociálna práca, psychológia a sociálne služby a poradenstvo sa 27. novembra 2014 mali možnosť dozvedieť viac o víruse HIV a o ochorení AIDS, o mýtoch spojených s touto témou a z nich vy-

plývajúcej diskriminácii HIV pozitívnych osôb. Cez osobný príbeh človeka sa dozvedeli, aké to je žiť s týmto vírusom a ako to ovplyvňuje každodenný život. V tento deň si študenti a dobrovoľníci Združenia STORM pripravili Infostánok HIV/AIDS, v ktorom informovali o téme, vyplňali kvíz o HIV/AIDS, rozdávali letáky a symbolické červené stužky. Tieto aktivity na fakulte boli sprievodnými podujatiami sviečkového pochodu pri príležitosti tohto dňa, a organizovali ich Združenie STORM, SČK, územný spolok Nitra a KOS v Nitre.

prof. PhDr. Martina Mojtoová, PhD.,
doc. JUDr. PaedDr. Ivan Podhorec, PhD.,
Mgr. Ludovít Galbavý, PhD.,
Mgr. Magdaléna Halášová,
doc. PhDr. Martina Hrozenská, PhD.,
Katedra sociálnej práce a sociálnych vied FSVaZ
foto: FSVaZ a Vesna Tomašik

CENA PAVLA STRAUSSA 2014

Dňa 25. novembra 2014 sa v priestoroch Starého divadla Karola Spišáka v Nitre uskutočnilo odovzdávanie Cien Pavla Straussa za rok 2014. Cenu za trvalý prínos do kultúry a umenia si prevzali hudobný skladateľ Vladimír Godár a literárny vedec Peter Liba.

V programe tiež vystúpili uznávaný violončelista Ján Slávik, interpretky hudobného folklórneho umenia Margita Jágerová a Jana Ambrózová, žiaci a pedagógovia Základnej umeleckej školy Jozefa Rosinského v Nitre a mnohí ďalší.

Kedže udeľovanie cien vychádzalo i z radov študentov, aktuálny ročník bol prelomovým v tom, že sa na samotnej realizácii podujatia vo zvýšenej miere podieľali samotní študenti, ktorým sa aj týmto spôsobom stáva bližšou osobnosť Pavla Straussa. Významne sprítomnili jeho širokospektrálne humanistické poslanstvo.

Laureáti ceny:

2005 – Ján Chryzostom Korec, Emília Vášáryová
2006 – Milan Rúfus, Peter Dvorský
2007 – Jaroslav Šiman, Peter Michalica
2008 – Miroslav Cipár, Pavol Hammel
2009 – Štefan Nosál, Karol Kállay
2010 – Ladislav Burlas, Jozef Bednárík
V roku 2012 boli udelené štyri ceny, za rok 2011 – Viliam Turčány, Božidara Turzonovová a za rok 2012 – Jozef Ciller, Darina Laščiaková
2013 – Július Rybák, Jozef Leikert
2014 – Vladimír Godár, Peter Liba

Mgr. Veronika Kudlačáková, PhD.,
Katedra kulturológie FF
foto: Tomáš Špánik

Nominantov na Cenu Pavla Straussa navrhli študenti a pedagógovia Katedry kulturológie Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre a členovia Kulturologickej spoločnosti. Koneční laureáti vzišli z ich tajného hlasovania. Predseda Kulturologickej spoločnosti doc. Mgr. Miroslav Balay, PhD., a pán primár MUDr. Jozef Strauss odovzdali v rámci slávnostného galaprogramu Cenu Pavla Straussa významnému slovenskému hudobnému skladateľovi, oživovateľovi slovenskej hudobnej kultúry, editorovi, prekladateľovi a hudobnému teoretikovi doc. Mgr. Vladimírovi Godárovi, CSc., ktorého diela sú preniknuté hlbokým humanistickým poslanstvom medzinárodného významu.

Cena Pavla Straussa bola taktiež udeľená i prof. PhDr. Petrovi Libovi, DrSc., za dlhoročnú vedeckú a pedagogickú činnosť na našej alma mater, za zásluhy v rámci rektorského pôsobenia na Vysokej škole pedagogickej (dnes Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre).

Režisérka slávnostného programu Marica Šišková vytvorila ucelené umelecké pásmo a kompozične ho rozdelila do troch navzájom prepájajúcich častí. Tvorcovia Študentského divadla VYDI pri UKF v Nitre otvorili dvere k osobnosti Pavla Straussa netradičnou „voicebandovou“ interpretáciou jeho aforizmov. Tvorivou formou odkryli esenciu z múdrosti humanistu, spisovateľa, lekára.

Hudobnou poctou Pavlovi Straussovi spríjemnili slávnostný večer i herci Starého divadla Karola Spišáka v Nitre Katarína Vargová Petrusová a Miloš Kusenda v sprievode klaviristu Eugena Gnotha.

Žiaci Základnej umeleckej školy Jozefa Rosinského v Nitre vytvorili v ďalšej časti programu scénický obraz, inšpirovaný mozaikovitým filmom Martina Šulíka: Orbis Pictus. Scénické putovanie postavy Dorotky zo známeho filmového diela popretkávali nielen videoprojekciami, ale najmä živým Orffovým orchestrom Godárových skladieb pod dirigentskou taktovkou Lívie Žilinekovej.

AUTORSKÉ ČÍTANIE

Katedra lingvodidaktiky a interkultúrnych štúdií Pedagogickej fakulty UKF v spolupráci s Univerzitnou knižnicou zorganizovali dňa 25. novembra 2014 v priestoroch knižnice exkluzívne autorské čítanie s americkým spisovateľom Markom Powellom. Profesor Powell počas zimného semestra 2014 pôsobil ako štipendista nadácie Fulbright na Katedre lingvodidaktiky a interkultúrnych štúdií, kde vyučoval americkú literatúru. Na začiatku stretnutia spisovateľa uviedli jeho slovenskí študenti – poslucháči prvého ročníka magisterského štúdia odborov vyučovanie anglického jazyka a literatúry a anglický jazyk a kultúra. Profesor Powell následne predstavil svoj najnovší román *The Sheltering*, ktorý vyšiel v Spojených štátoch v druhej polovici minulého roka. Zároveň sa s prítomnými podielil o svoje názory na literatúru, tvorivosť a meniacu sa kultúru v globalizovanom svete. Účastníkov v krátkosti oboznámil aj so svojim novým literárnym projektom – románom, ktorý sa bude dotýkať aj Slovenska a v USA by mal vyjsť už tento rok.

Mark Powell je predstaviteľom apalačskej literatúry. Doteraz vydal štyri romány: *Prodigals* (nominovaný na cenu Cabell First Novelist Award), *Blood Kin* (víťaz Peter Taylor Prize for the Novel), *The Dark Corner* a *The Sheltering*. Za prínos do apalačskej literatúry získal prestížne ocenenie Chaffin Award. Publikoval v niekoľkých významných literárnych časopisoch, vrátane *The New Delta Review* a *Appalachian Heritage*. Súčasne americká literárna kritika sa opakovane veľmi pozitívne vyjadrila o Markovom talente. Americký spisovateľ Ron Rash ho označil za najlepšieho prozaika svojej generácie; spisovateľ Pete Duval ho zaradil do kategórie takých autorov, akými boli Herman Melville alebo Joseph Conrad. Okrem písania sa Mark Powell venuje vyučovaniu americkej literatúry a kreatívneho písania na Stetson University, na Floride.

Mark Powell je predstaviteľom apalačskej literatúry, doteraz vydal štyri romány. Súčasne americká literárna kritika sa opakovane veľmi pozitívne vyjadrila o jeho talente. Americký spisovateľ Ron Rash ho označil za najlepšieho prozaika svojej generácie.

Román *The Sheltering* možno zaradiť medzi diela reflektujúce 11. september a globálnu vojnu proti terorizmu. Dve, na prvý pohľad navzájom nesúvisiace dejové línie prenesú čitateľa na západ a juh Spojených štátov (starý i nový juh), ale aj do vzdialeného Afganistanu. Prvá časť knihy je príbehom rodiny Luthera Reddinga, ktorý z vojenskej základne v USA riadi bezpilotné lietadlá bombardujúce ciele v ďalekom Afganistane. Ničenie vzdialených cieľov tvorí paralelu s pomaly sa rozpadajúcim Lutherovým rodinným životom. Druhá dejová línia rozpráva o dvoch bratoch, Bobbovi a Donnovi Rosenovoch. Bobby je vojnový veterán a trýznia ho spomienky na to, ako útočil na nevinné obete v Iraku. Donnyho práve prepustili z väzenia, ktoré v ňom úplne zabilo akýkoľvek zmysel pre dobro. Bratia sa vydávajú na púť do západnej časti Spojených štátov, pričom ich putovanie evokuje Keroacov román *Na ceste*. Všetky postavy spája motív hľadania útočiska či úkrytu (ang. shelter), na čo nepriamo poukazuje aj názov románu *The Sheltering*, ktorý v knihe označuje výcvik Operation Provide Shelter, počas ktorého vojaci likvidovali umelo vytvorené mestá a dedinky v Kalifornii v rámci ich prípravy na „skutočnú“ vojnu proti terorizmu. Kniha je akýmsi filozofickým trilerom (nemožno mu uprieť duchovnú a spirituálnu zložku) napísaným štýlom pripomínajúcim Márquezov magický realizmus.

Zamestnanci knižnice boli poctení, že vo svojich priestoroch mohli privítať úžasného človeka a spoznať aj milých členov jeho rodiny. Študenti a hostia odchádzali spokojní, mnohí boli v Univerzitnej knižnici po prvýkrát. Aj takéto stretnutie je jedným z dôvodov, ako sa chce knižnica priblížiť svojim čitateľom a zviditeľniť svoje nádherné priestory s bohatým fondom.

Mgr. Mária Synaková,
Univerzitná knižnica,
PhDr. Zuzana Tabáčková, PhD.,
Katedra lingvodidaktiky a interkultúrnych štúdií PF
foto: autor

ŠTUDENTI V KREATIV-E

Pri návšteve zariadenia sa študenti dozvedeli základné informácie o zariadení a o poskytovaní služieb a o podmienkach pre prijatie klienta. Pri kreatívnej práci sa dostali do priameho kontaktu s klientmi Zariadenia sociálnych služieb KREATIV Klasov.

Dňa 16. decembra 2014 sa študenti prvého ročníka magisterského stupňa odboru Sociálnych služieb a poradenstva z Ústavu romologických štúdií Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre spolu s ich tutoriálnou učiteľkou PhDr. Katarínou Vankovou, PhD., zúčastnili návštevy zariadenia sociálnych služieb KREATIV.

ZSS „Kreativ“ Klasov je v zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho samosprávneho kraja s právnou subjektivitou. Nachádza sa v miestnom chránenom parku. Kapacita zariadenia je 141 klientov, ktorí sú podľa druhu postihnutia ubytovaní v nasledovných oddeleniach: výchovné oddelenie, imobilné oddelenie, čiastočne imobilné oddelenie, zdravotné oddelenie, chránené bývanie. Ide o kooedukované zariadenie, ktoré poskytuje celoročnú/týždennú sociálnu službu klientom od narodenia do dožitia. Klient a jeho špecifické potreby sú prvoradé. Z toho dôvodu, sa mu poskytujú sociálna rehabilitácia a poradenstvo, ošetrovateľská starostlivosť, výchova a vzdelávanie, ergoterapeutická činnosť (ergoterapeutické dielne, pomoc v kuchyni, Snozelen) záujmové a voľnočasové aktivity (dramaturgické krúžok, kulinársky krúžok, športová činnosť ako je BOCCIA, stolný tenis, telesná výchova), rekreačné pobyty a výlety. Vďaka tunajším sponzorom, ktorí darovali zariadeniu niektoré druhy zvierat (sliepky, ovce, mangalice, husi, holuby a psík) funguje v areáli aj mini farma, o ktorú sa poctivo starajú klien-

ti z chráneného bývania. Pri návšteve zariadenia sa študenti okrem exkurzie po jednotlivých oddeleniach, pri ktorej sa mohli dozvedieť nielen základné informácie o zariadení, ale aj informácie o poskytovaní služieb a o podmienkach pre prijatie klienta, sa pri kreatívnej práci dostali do priameho kontaktu s klientmi Zariadenia sociálnych služieb KREATIV Klasov. Po krátkej exkurzii, si študenti pre klientov zariadenia pripravili bohatý program. Tento program sa skladal zo štyroch častí (stanovišti), a to: Výtvarné stanovište, v ktorom pre klientov zariadenia boli pripravené sadrové odliatky s tematickým vianočným motívom (ako vianočný stromček, medvedík), ktoré mohli farebne dotvoriť pomocou vodových farieb. Výtvarné stanovište ponúkalo tiež možnosť, vyfarbiť si omalovánku. Pohybové stanovište, ktoré sa skladalo z hier „trápanie lopty do krabice“ a „detský bowling“, potrápili nielen ich trepezlivosť, ale v prvom rade vylepšili koordináciu klientov. Hrové stanovište ponúkalo klientom hru pexeso a hru „letí letí všetko letí“, ktoré hrali prevažne čiastočne imobilní klienti, kvôli pohybovej nenáročnosti hier. Študenti si pre klientov pripravili aj súťaž, a to v stavaní kociek.

Spoločensko – vedné stanovište obsahovalo nasledovné aktivity: správne umiestnenie jednotlivých končatín ľudského tela a zmyslových orgánov na vopred pripravený obrys ľudskej postavy a prezeranie kníh zameraných na prírodu a zdravé životné prostredie.

Klientom sa program študentov sociálnych služieb a poradenstva magisterského stupňa veľmi páčil a postupne sa prestriedavali pri jednotlivých stanovištiach, aby si mohli vyskúšať všetky pripravené aktivity. Po ukončení programu, ktorý otvorila malá diskoteka, si všetci zaslúžili veľkú pochvalu. Okrem milého slova však mali študenti pripravené aj sladkosti, no v prvom rade oblečenie, hračky a knihy. Darovať ich mohli vďaka zbierke pre sociálne znevýhodnené rodiny, ktorá sa konala na Fakulte sociálnych vied a zdravotníctva začiatkom novembra 2014. Touto cestou by sme chceli poďakovať všetkým, ktorí do zbierky prispeli a tým, ktorí sa zúčastnili pri organizovaní tejto zbierky. Pomohla ľuďom, ktorí to najviac potrebovali. Ďakujeme!

Bc. Marika Schneidaleová,
Bc. Timea Titurusová,
Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva
foto: PhDr. Katarína Vanková, PhD.,
Ústav romologických štúdií FSVaZ

KATEDRA ROMANISTIKY V GUADALAJARE

Filozofická fakulta UKF v Nitre už niekoľko rokov spolupracuje s Univerzitou v Guadalajare v Mexiku

Rektor Univerzitého centra sociálnych a humanitných vied Univerzity v Guadalajare (CUCSH) Héctor Raúl Solís Gadea s dr. Petrou Pappovou a doc. Magdou Kučerovou

Pozvanie na konferenciu Perspektívy mexickej kultúry: komparatistický pohľad, ktorá sa konala v dňoch 3. až 6. decembra 2014, sme spolu s kolegyňou z Katedry romanistiky doc. Magdou Kučerovou s radosťou prijali. Prvý deň podujatia otvoril plenárnu prednáškou rektor Univerzitého centra sociálnych a humanitných vied Univerzity v Guadalajare (CUCSH) Héctor Raúl Solís Gadea, s ktorým sme sa neskôr mali možnosť pohovárať o ďalších možnostiach spolupráce s našou univerzitou. Počas štyroch intenzívnych dní sme navštívili aj Katedru literárnych štúdií, kde nám jej vedúci Luis Medina Gutiérrez priblížil spôsob vedeckej práce jednotlivých členov, resp.

riešiteľských tímov, no aj ústredné línie ich pedagogickej činnosti. S dr. Celinou Vázquez Parada z Centra štúdií pre náboženstvo a spoločnosť sme si vymenili poznatky a skúsenosti z interdisciplinárneho skúmania literatúry, pričom zvlášť podnetný pre spoluprácu sa ukázal spoločný záujem o výskum duchovnej spisby autobiografického charakteru, ktorá vznikala v prostredí kláštorov. S dr. Celinou Vázquez Parada a Dr. Wolfgangom Vogtom, ktorí navštívili našu univerzitu v lete 2014, sme si vymenili poznatky o našich študijných programoch či o konkrétnom spôsobe vedenia jednotlivých seminárov, no rovnako sme vďaka nim na záver jedného dňa mohli

spoznať osobité podoby guadalajarskej kultúry i architektúry. Vrelého prijatia sa nám dostalo aj zo strany dr. Humberta Ortegu Villaseñora. Dúfame, že čoskoro navštíví Filozofickú fakultu UKF v Nitre, kde okrem Katedry romanistiky už roky spolupracuje s doc. Romanom Králikom, vedúcim Stredoeurópskeho výskumného ústavu Søren Kierkegaarda. Keďže konferencia sa uskutočnila v rámci medzinárodného knižného veľtrhu FIL 2014, príležitosť zúčastniť sa prezentácií najnovších literárnych a odborných publikácií sme využili na nákup odbornej literatúry i osobné stretnutia s rôznymi autormi. Mimoriadne ma potešila možnosť pohovárať sa so španielskym

spisovateľom, členom Španielskej kráľovskej akadémie (RAE) Arturom Pérez-Revertem, ktorého tvorbe už takmer jedno desaťročie venujem svoj výskum. Veríme, že záujem o prehlbovanie ďalšej medziuniverzitnej spolupráce pretrvá a jej výsledkom bude nielen viacero významných publikácií, ale aj spoločných projektov skúmajúcich témy blízke obom stranám.

PhDr. Petra Pappová, PhD.,
doc. Mgr. Magda Kučerová, PhD.,
Katedra romanistiky FF,
foto: A. L. Sánchez

MÔŽE MAŤ DIEŤA TROCH RODIČOV?

Áno. Veda ide mýlovými krokmi dopredu. A tak v súčasnosti sa objavujú skutočnosti, ktoré doteraz boli nemysliteľné. Tento úžas zároveň je sprevádzaný veľkým „červeným výkričníkom“ morálneho a etického charakteru.

Na svete je dieťa, ktoré má troch rodičov. V Britskej Kolumbii na oficiálnom liste je dieťa menom Della Wolf Kangro Willey Richardas, ktoré má troch rodičov (dve zosobášené lesby ako matky a otec muž). Dieťa má v súčasnosti 7 mesiacov.

Na základe tejto skutočnosti, ako aj potrieb spoločnosti riešiť mitochondriálne ochorenia človeka, dolná komora parlamentu Veľkej Británie dňa 3.2.2015 schválila metódu umelého oplodnenia, ktorá využije DNA od troch ľudí za účelom zabránenia prenosu „zlých“ génov z mitochondrií matky na potomstvo. V tejto dobe sa v Anglicku rodí 1 dieťa z 6 500 narodených detí, ktoré trpí mitochondriálnou chorobou. Túto chorobu prenášajú matky, pretože z dvoch pohlavných buniek (spermia, vajíčko) sa do cytoplazmy embrya dostáva len mitochondria vajíčka. Spermia má mitochondrii len na energetické procesy súvisiace s pohybom spermiu k vajíčku. Teda ide o ženu, ktorá má v mitochondriálnej mtDNA lokalizované gény, spôsobujúce metabolické poruchy, ktoré sa prejavujú vo viacerých orgánoch a často vedú k úmrtiu v prednatálnom a postnatálnom štádiu.

Predstavme si najprv túto organelu, ktorá sa nachádza v cytoplazme telovej bunky človeka. Najdôležitejšou funkciou mitochondrií v organizme cicavcov vrátane človeka, je tvorba a prívod energie nevyhnutnej pre metabolické procesy celého organizmu prostredníctvom tvorby adenosín trifosfátu (ATP). Mitochondrie vytvárajú energiu nevyhnutnú pre metabolické procesy bunky a sú priamym zdrojom energie pre srdce, kostrové svalstvo a nervovú sústavu. Ochorenia sa môžu prejaviť v akomkoľvek období života (v prednatálnom, v detstve, v strednom alebo vysokom veku). Kruhovú jednovláknovú mtDNA v porovnaní s jadrovou DNA je viac náchylná na mutačné zmeny, ktoré vyvolávajú mutagénne faktory prostredia (UV žiarenie, Rtg žiarenie, nízke a vysoké teploty, stovky druhov chemických mutagénnych faktorov, vírusy atď.). Charakteristickou vlastnosťou mtDNA je výlučný proces prenosu genetickej informácie od matky. Zmutovaný gén sa prenáša na potomstvo mužského a ženského pohlavia, ale ďalší proces je prenosom len prostredníctvom ženských organizmov. Ďalšou zvláštnosťou je to, že pri delení telových buniek rozdelenie mitochondrií do dcérskych buniek je náhodné, čo spôsobuje možnosť ochorenia rôznych orgánov v rôznom stupni, najmä respiračnej (dýchacej) nedostatočnosti. Ochorenia sa prejavujú vo svaloch, srdci, pečeni, obličkách. Zvlášť závažný charakter z hľadiska úmrtia majú v novorodeneckom veku a často býva príčinou náhleho úmrtia. Pre prejavenie sa génov spôsobujúcich metabolické poruchy napomáha podvýživa organizmu, alkohol, fajčenie, vírusové

infekcie a pod. Z krátkeho prehľadu vidíme vážnosť mitochondriálneho ochorenia.

Na pomoc riešenia tohto celosvetového problému prichádzajú genetici, ktorí napodobňujú proces prenosu jadrových génov rodiča so „zdravou“ jadrovou DNA ale s „chorou“ mitochondriou na miesto extrahovaného jadra druhého rodiča so „zdravou“ mitochondriou a následne technicky oplodnia tento konštrukt spermiou otcovského partnera. Tak vznikne embryo, ktoré bude mať mitochondrii od jednej matky (darkyne), jadro s polovičným počtom chromozómovej sústavy od druhej „chorej“ matky a druhé jadro s polovičným počtom chromozómov od otca, a tak vznikne embryo nesúce štruktúry troch organizmov. Dvojnásobný počet jadrových chromozómov (polovičný počet od chorej matky a polovičný

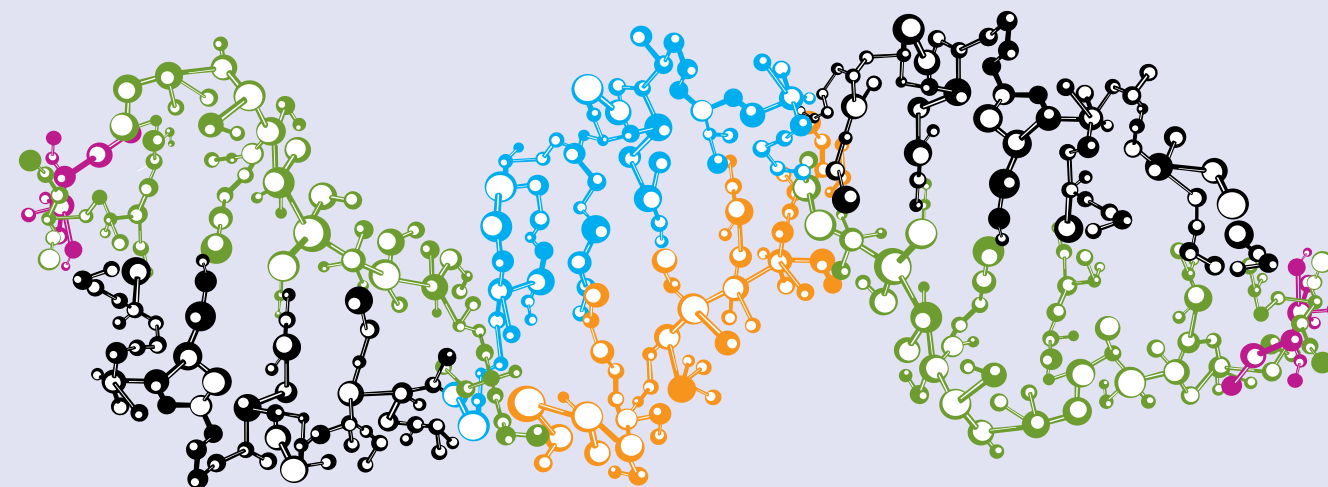
počet od otca) a mimojadrovú štruktúru – mitochondrii od matky darkyne. Technologicky tento proces sa realizuje nasledovne. Z vajíčka chorej matky sa vyberie jadro bunky a prenesie sa na miesto vybraného jadra vajíčka zdravej matky nesúcej aj zdravú mtDNA. Takéto novo konštruované vajíčko sa umele oplodní spermiami otcovského partnera. Dieťa bude mať znaky a vlastnosti determinované jadrovými génmi po matke s „chorou mtDNA“ a otcovi okrem génov lokalizovaných v mtDNA zdravej matky. Dôležité je, aby „zdravá mtDNA“ sa do takto realizovaného biologického konštraktu dostala pred oplodnením jadra otcovskou spermiou.

Túto metódu podporilo 40 vedcov. Prirovnávajú tento proces k transplantácii orgánov. To však nie je jedno a to isté. Pokiaľ transplantácia orgánov sa týka somatických (telových) buniek a nemô-

že v žiadnom prípade zmeniť dedičnosť (s výnimkou transplantácie pohlavných orgánov), v tomto prípade do dedičnosti znakov súvisiacich s procesom tvorby a distribúcie energie cicavca (človeka) je zapojená iná mtDNA ako majú rodičia zabezpečujúci prevažnú časť znakov a vlastností organizmu.

Táto metóda na jednej strane síce rieši neliečiteľné ochorenie mnohých orgánov súvisiacich s tvorbou a distribúciou energie pre človeka, no na druhej strane je to metóda, ktorá podľa môjho názoru môže viesť k dizajnovaniu detí, čo hraničí s veľmi nebezpečným upravením dedičnosti (eugenetika), ktorá je nepripustná. Je predsa aj iné riešenie. Napr. postihnuté ženy týmto ochorením si môžu adoptovať deti.

Dr. h. c. prof. Ing. Štefan Hraška, DrSc.,
Katedra botaniky a genetiky FBPV

ELEKTRONICKÉ OZNAČOVANIE PUBLIKÁCIÍ

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre sa rozhodla v súlade s prioritnými oblasťami definovanými v Dlhodobom zámere UKF v Nitre: Aktualizácia na roky 2015-2018 zaviesť systém elektronického označovania publikácií, ktorý nesie názov DOI.

Čo je DOI

DOI je skratka anglického výrazu Digital Object Identifier - identifikátor digitálneho objektu. Ide o unikátny a trvalý identifikátor digitálneho objektu dostupného prostredníctvom digitálnych sietí (napr. vedeckého článku na webe). Podobne ako ISBN identifikuje jednoducho a v celosvetovom meradle tlačené knihy, tak DOI jednoznačne identifikuje digitálne objekty na globálnom internete. Raz pridelený identifikátor DOI je trvalý. I keď sa digitálny objekt presunie na novú lokáciu webu alebo sa zmení vlastník digitálneho objektu, jeho DOI zostáva stále rovnaký. Systém DOI je dnes medzinárodným štandardom ISO a pri formálnom posudzovaní on-line verzií časopisov a zborníkov hrá pozitívnu úlohu pri ich zaradení do medzinárodných indexovaných databáz.

K čomu možno DOI v praxi použiť?

Systém DOI môže byť využitý principiálne na identifikáciu akéhokoľvek typu objektov, ktoré majú svoju reprezentáciu v digitálnej podobe dostupnú na internete (články, knihy, e-learningové publikácie, obrázky, tabuľky, dáta, osoby, veci, ...). V súčasnosti sa DOI najčastejšie používa pre časopisecké a zborníkové články. Umožňuje príspevok globálne jednoznačne identifikovať (na rozdiel od nejednoznačne zapisovaných bibliografických citácií), vyhľadať jeho aktuálne umiestnenie na webe (na rozdiel od URL, ktoré po čase prestáva byť platné a vracia chybu typu „webová stránka sa nenašla“) a rad ďalších užitočných služieb.

Ako DOI vyzerá?

Identifikátor DOI má tvar **doi 10.XXXX/XXXXXXXXXX** a je zložený z dvoch častí:

- prefix (10.XXXX) je číslo, ktoré jednoznačne identifikuje inštitúciu, ktorá daný digitálny objekt označila číslom DOI (napríklad, vydavateľ Elsevier). Prefixy prideliť inštitúciám nezisková registračná agentúra (napr. CrossRef s viac ako 3 500 zaregistrovanými členmi);
- sufix je ľubovoľný reťazec znakov, ktorý jednoznačne identifikuje digitálny objekt v rámci danej inštitúcie. Suffixy prideliť sama inštitúcia podľa svojich interných pravidiel tak, aby dva rôzne digitálne objekty nedostali rovnaké DOI a zároveň aby žiadny digitálny objekt nemal pridelené viac ako jedno DOI. Kým v predchádzajúcom období

odporúčala CrossRef uvádzať DOI identifikátory v natívnom tvare (doi 10.XXXX/abc), aktuálne odporúčanie je zobrazovať DOI už v tvare priamo klikateľného permanentného URL (<http://dx.doi.org/10.XXXX/abc>).

Ako to funguje?

Majiteľ digitálneho objektu prideliť DOI príslušnému digitálnemu objektu a vloží do databázy registračnej agentúry CrossRef DOI metadáta o digitálnom objekte, ktoré obsahujú okrem iného aj URL adresu odkazujúcu na jeho aktuálne umiestnenie na webe. Akonáhle sa objekt presunie na inú lokáciu, je jeho vlastník povinný aktualizovať URL digitálneho objektu v databáze registračnej agentúry. Registračná agentúra zaisťuje tzv. smerovanie DOI identifikátorov: po doručení DOI identifikátora

vráti používateľovi webovú stránku (response page), ktorá obsahuje plný text digitálneho objektu alebo (ak nie je plný text voľne dostupný) jeho bibliografickú citáciu a informáciu o tom, ako možno plný text objektu získať. Okrem zabezpečenia základných procesov a základných operácií spojených s pridelením DOI zmluvnému partnerovi ponúka CrossRef ďalšie služby, ktoré sú buď bezplatné, alebo platené. Patria sem Cited-by-Linking, ktorý umožňuje pri článkoch z časopisov zobrazovanie aktuálnej informácie o tom, kto článok citoval, a CrossCheck, ktorý umožňuje v rámci systému CrossRef vyhľadávanie a kontrolu plagiatov

Koordinácia prideľovania DOI na univerzite

Po podpise zmluvy medzi Univerzitou Konštantína Filozofa v Nitre a CrossRef bude koordinátorom a reprezentantom univerzity v systéme CrossRef Univerzitná knižnica. Knižnica zabezpečí exporty metadát alebo ich manuálny zápis prostredníctvom formulárov do systému DOI na základe získaného administrátorského konta a rovnako aj priebežnú aktualizáciu zapísaných údajov v prípade zmeny URL.

Bližšie informácie o spôsobe prideľovania DOI budú včas zverejnené na webových stránkach univerzity a knižnice.

Ing. Peter Kružlík,
Univerzitná knižnica UKF v Nitre
foto: LB

KRST TESTOVEJ PRÍRUČKY

Zvyšujúci sa počet žiakov so špecifickými poruchami učenia si vyžaduje aj rozvoj systému edukačných a rehabilitačných postupov

Výskumný tím Katedry pedagogiky Pedagogickej fakulty UKF v Nitre pod vedením doc. PaedDr. Erika Žovince, PhD., riešil výskumnú úlohu KEGA (021UKF – 4), v ktorej jednou z úloh bola tvorba diagnostickej batérie na hodnotenie čitateľských schopností a rozvoj čítania s porozumením u žiakov sekundárneho vzdelávania. V rámci tejto úlohy vzniklo viacero odborných aktivít a výstupov, ktorých intenciou bolo pomôcť predovšetkým žiakom, ale aj ich učiteľom, odborným pracovníkom z poradenských centier a rodičom v riešení otázok problematických čitateľov.

Za účasti takmer 60 zástupcov Centier pedagogicko psychologického poradenstva a prevencie a Centier špeciálnopedagogického poradenstva z celého Slovenska predstavili doc. PaedDr. Erik Žovinec a Mgr. Alena Dufeková (autori) Testovú príručku k diagnostickej batérii © ČÍ(S)TA – Čítanie starších, ktorá vyšla na UKF v Nitre (2014, ISBN 978-80-558-0648-8; s.85 + prílohy; ďalej len príručka). Do života stredných, resp. i vysokých škôl, a poradenských centier ju uviedli a krstnými rodičmi publikácie sa stali (ako nestori KPg PF UKF) autori tohto príspevku.

Súbor diagnostických skúšok ČÍ(S)TA – Čítanie starších predstavuje súbor skúšok, ktoré sú orientované na meranie výkonu v čítaní s porozumením a vybraných súvzťažných jazykovo – kognitívnych procesov pre žiakov sekundárneho stupňa vzdelávania od 8. ročníka ZŠ vyššie. Zvyšujúci sa počet žiakov so špecifickými poruchami učenia si vyžaduje aj rozvoj systému edukačných a rehabilitačných postupov. Ako píše E. Žovinec „jedným z pilierov efektívnej práce s týmito žiakmi je aj testové vybavenie pre staršiu populáciu“ (in hodnotená príručka s. 10).

O záujme autorov pomôcť študentom so špecifickými potrebami svedčí fakt, že pripravujú pokračovanie „Príručky“. Snažia sa o vypracovanie testov pre študentov so špecifickými poruchami učenia na vysokých školách. Svojím obsahom hodnotená publikácia je už okrem vyššie uvedených odborných pracovníkov študijným materiálom aj študentom špeciálnej pedagogiky, logopédie a psychológie. Vzhľadom k napĺňaniu myšlienok integrácie žiakov so špecifickými potrebami do škôl bežného typu odporúčame, aby sa s „Príručkou“ oboznámili i študenti učiteľstva pre sekundárne a terciálne vzdelávanie.

prof. PhDr. Peter Seidler, CSc.,
prof. PhDr. Viera Kurincová, CSc.,
Katedra pedagogiky PF,
foto: Mgr. Alena Dufeková

ZA BRANISLAVOM HUDECOM

27. januára 2015 tragicky zahynul pri autonehode vo veku nedožitých 33 rokov jeden z najtalentovanejších mysliteľov svojej generácie Mgr. Branislav Hudec, PhD.

Narodil sa 26. apríla 1982 v Rožňave, maturoval na Gymnáziu Martina Kukučina v Revúcej (2001) a na Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa (FF UKF) v Nitre absolvoval odbor Anglický jazyk a literatúra – Filozofia (2006). Už počas štúdií viedol odborné semináre na Katedre filozofie a prednášal aj na medzinárodnej konferencii Poetics of the Text. Jeho diplomová práca (školiťel: doc. Anton Pokrivčák, PhD.) patrí dodnes k najlepším absolventským výstupom na uvedenej fakulte v jej histórii.

Po skončení štúdia pôsobil na bilingválnom Evanjelickom gymnáziu v Tisovci, pričom roku 2007 sa aktívne zúčastnil na prvom medzinárodnom sympóziu o existenciálnej semiotike u nás Convergences and Divergences of Existential Semiotics v Nitre. Vysokou úrovňou svojej prednášky i kultúrou odbornej polemiky zaujal priamych účastníkov podujatia Prof. Eera Tarastiho (Predsedu International Association for Semiotic Studies z University of Helsinki) i Dr. Ludivine Allegueovú (University Sorbonne 1, Paríž).

V tomto roku sa stal externým doktorandom Ústavu literárnej a umeleckej komunikácie (ÚLUK) FF UKF v odbore 2. 1. 6. estetika (školiťel: doc. Július Fuják, PhD.; konzultant: Mgr. Klement Mitterpach, PhD.), kde sa primárne venoval výskumu témy Dialogický diskurz postmoderných koncepcií v súvislostiach s pojmami „text“ a „tvár“, čiastkové výstupy z neho prezentoval okrem filozoficko-metodologických seminárov ÚLUK aj v cykle Interdisciplinárne dialógy (jeho štúdia Etika a literárna

poetika pohľadom Emmanuela Lévinasa je publikovaná v nedávno vydanom, eponymnom zborníku vo vedeckej sérii Acta Nitriensiae 16). Hudecova dizertačná práca Text a Tvár – Textový étos postmoderny a Tvár Druhého s podtitulom Esej o etike čítania (nielen) literárneho textu (2013) je svedectvom jeho originálneho, heuristicky inovatívneho myslenia a patrí k najzásadnejším prácam vo svojom odbore. V ohnisku jeho teoretických záujmov boli o. i. stretnutie hebrejského a gréckeho myslenia ako konštitutívneho momentu západnej myšlienkovvej tradície, moderná židovská filozofia 20. storočia (Lévinas, Buber, Rosenzweig) a západná, najmä britská a francúzska literatúra 20. storočia.

Každého, kto ho či už počas študentského pôsobenia na našej univerzite, ako učiteľa na Evanjelickom gymnáziu v Tisovci, či doktoranda Ústavu literárnej a umeleckej komunikácie, kolegu a najmä vzácneho človeka osobne poznal, smutná správa o jeho tragickej smrti hlboko zasiahla.

Česť jeho pamiatke...

UNIVERZITA
KONŠTANTÍNA
FILOZOFA
V NITRE

Zvyšovanie kvality vysokoškolského vzdelávania na základe rozvoja inštitucionálnej multilaterálnej spolupráce

UNIVERSITY OF ICELAND

Partneri projektu:

University of Iceland | University of Bergen | Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

Anotácia projektu:

Hlavným cieľom projektu je zvýšenie kvality vzdelávania na UKF v Nitre a partnerských univerzitách na základe výmeny skúseností v akademickej oblasti, ako aj rozšírenie partnerskej spolupráce vo všetkých oblastiach vrátane manažmentu. V akademickej oblasti bude výmena skúseností prebiehať na úrovni študijných programov zameraných na štúdium matematiky, konkrétne „Teórie vyučovania matematiky“ a „Učiteľstva matematiky“. Pôjde o výmenu skúseností medzi Katedrou matematiky FPV UKF v Nitre, University of Iceland – Faculty of Education a University of Bergen – Institute of Mathematics. V oblasti rozširovania spolupráce pôjde o zmapovanie možností rozvoja existujúcej inštitucionálnej spolupráce

o ďalšie oblasti vzdelávania, výskumu a manažmentu na úrovni všetkých zapojených partnerov UKF v Nitre, University of Bergen a University of Iceland.

Špecifické ciele projektu sú nasledovné:

1. Zvýšenie kvality vzdelávania vyučovania matematiky na báze implementácie metód objavného vyučovania IBL do študijných programov.
2. Zvýšenie kvality vzdelávania na báze rozšírenia inštitucionálnej spolupráce v ďalších oblastiach vzdelávania, výskumu a manažmentu.

Trvanie projektu:

3/2015 - 12/2016

Náklady na projekt:

122 851 €

Výstupy projektu:

- Medzinárodná výmena skúseností v zlepšení vzdelávania budúcich učiteľov matematiky a vydanie novej vysokoškolskej učebnice matematiky z oblasti objavného vyučovania matematiky a počítačom podporovaného vyučovania s využívaním dynamického matematického softvéru.
- Nové osobné kontakty a nové formy spolupráce medzi katedrami a pracoviskami UKF v Nitre a dvoma partnermi - University of Iceland a University of Bergen.